

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

A fényképet Bíró Ádám, a Theologia volt főkönyvelője készítette

1995. január

VI. évf. 1. sz.

Tartalom

Tanulmány

Wilbert F. Howard: Az igazi szőlőtő példázata. János 15,1–11.....3

Vasárnapi prédikációk

Bustya Dezső: Mondd ki a jelszót! Bírák 12,1–74
László Dezső: Miért jött Jézus e világra? 1Timóteus 1,14–17.....6
Nagy László: Te vagy a Krisztus. Máté 16,13–17.....9

Egyetemes imahét

Az egyetemes imahét témája és programja 12

Prédikációk

1. nap. Demeter József: Akik az Úrban bíznak. Ézsaiás 40,27–31 13
Balogh Barnabás: Boldog ember az... Zsoltárok 1,1–6..... 14
2. nap. Kerecsi János: Akik már nem értik egymás beszédét.
1Mózes 11,1–9..... 16
3. nap. Hegyi Dániel: „Ha énbennem maradtok...” János 15,4–7..... 19
Fehér Dániel: Dicsekedjünk Istenben. Róma 5,10–11 21
4. nap. Mátyás Árpád: A közösség. 1Korinthus 2,1–10..... 24
5. nap. Szász Attila: Példát adtam néktek... János 13,12–20 26
Id. Adorján Kálmán: A szeretet soha el nem fogy.
1Korinthus 13,8..... 28
6. nap: Visky János: Közösség az engedelmességben.
Lukács 22,39–49..... 31
7. nap. Józsa Ferenc: Az imádság közösségében. Róma 8,26–27 34
8. nap. Csiha Kálmán: Só, gyertya, hegyen épített város.
Máté 5,13–16..... 36
Ábrám Sámuel: A Krisztussal való közösségünk. 1Korinthus
1,4–9..... 39

Imádságok

Jenei Tamás: Imádságok az ökumenikus imahét prédikációihoz..... 43

Alkalmi prédikációk

Esketési beszéd

Nagy László: Értelmesen. 1Péter 3,7..... 45

Temetési beszédek

Bányai László: Az igazi kincs. Máté 6,21 46
Káli Dénes: A nagy tudomány. Zsoltárok 90,1–3.10–12..... 48
Káli Dénes: Kisgyermek temetésére. János 14,1–2..... 49

Emlékbeszéd

Bakcsy Gábor: Amiket atyáink beszélnek nekünk. Zsoltárok 78,1–4 50

Tanulmány

Wilbert F. Howard
Anglia

Az igazi szőlőtő példázata János 15,1-11

Izráelre vonatkoztatva a szőlőtő képét, gyakran használatos az Ószövetségben (vö. Ézs 5,1; Ez 15,1-6; 19,10-14; Zsolt 80,8-19), de itt a János evangéliuma második példázatában az egyik legfontosabb „én vagyok” mondásban találkozunk vele.

Az igazi szőlőtő valódi szőlőtövet jelent, azaz egy olyan szőlőtövet, mely megnevezésének pontosan megfelel.

Izráel, mely valamikor nemes szőlőtő volt (Jer 2,21; a Septuaginta ugyanazt a szót használja, mellyel itt találkozunk: aléthinós) elkorcsosodott. Lehet, hogy ennek a képnek a kiválasztását a szőlőtő „termése” határozta meg (vö. Márk 14,25; Mt 26,29; Lk 22,18), és ez Jánosnak egyik utalása az úrvacsorára, mely az emeleti teremben történt.

15,1-3. E versek az Atyának mint szőlősgazdának a munkájáról számolnak be. Ő eltávolítja és lenyesi azokat a vesszőket, melyek nem teremnek, a megmaradt vesszőket „megtisztítja”, hogy több termést hozzanak.

A tanítványokat nem kell ily módon kezelni, mert ők elfogadták Jézus tanítását, mely „lélek és élet” (6,63), és amely megtisztította őket (13,10).

15,4-11. A szőlőtő és a szőlővesszők példázata ebben az evangéliumban a legteljesebb kifejezése a Krisztus és a keresztyének között létrejött titokzatos egységnek. Ez a példázat magában foglalja azokat a gondolatokat, melyeket Pál a testről és a végtagokról szóló példázatában fejezett ki, azzal a különbséggel, hogy János különös hangsúlyt helyez a szeretetre, mely jó ismertetőjele ennek a bensőséges kapcsolatnak.

A Krisztustól való állandó függőség nemcsak az eredményes szolgálatnak, hanem az életnek is feltétele.

A 6. vers utal a 2. versre. Az evangélista szerint ezt az utalást lehet azokra vonatkoztatni, akiket meg kell fosztani az egyháztagságuktól, ugyanúgy, mint a természetben a vesszőket a szőlőtőhöz való tartozásuktól.

Ezt a figyelmeztetést a 7. versben foglalt ígéret követi: Ha megmaradtok énbennem és beszédeim megmaradnak tibennetek.

Azt várhatnánk, hogy a mellékmondatban ezt olvassuk: „és én megmaradok tibennetek”, de a gondolat, melyet kifejez, ugyanaz, mint a 6,63-ban.

Krisztus és a keresztyének közt létrejött bensőséges egység eredménye:

- a) az eredményes imádság (7. vers),
- b) az Atya dicsőítése gyümölcsöző szolgálatunk és jellemünk által (8. vers),
- c) az örvendezés, mely Krisztustól áttérjed minden lélekre, aki vele egyesül (11. vers.)

Az imádság választ nyer, mert az, aki Krisztusban él, semmi olyat nem kér, mely nincs összhangban Krisztus akarásával, mert ő Krisztus nevében imádkozik (vö. 14,14). Ez a gondolat most két szempont körül forog: a szeretet és a parancsolatok betartása körül. Mindkettő esetében a Fiú és az Atya közötti kapcsolat kell hogy legyen a tanítványok és Jézus közötti kapcsolat példája (vö. 3,35; 5,20; 10,17; 14,20-21.23; 17,24.26). Miként Jézus békességet hagyott a nyugtalan szívű tanítványoknak (14,27; 16,33), ugyanúgy örömmel fordítja szomorúságunkat (11. v.; vö. 16,20.22.24; 17,13).

Az öröm tehát az igazi egyház ismertetőjele (vö. 1Jn 1,4; 2Jn 12; 3Jn 4).

Fordította: Geréb Erzsébet

Vasárnapi prédikációk

Bustya Dezső

Mondd ki a jelszót!

Alapige: Bírák 12,1-7

Bibliavetítés: Bírák 11,29-40

1. A gileádbeli Jefte vitéz hős volt. Seregével legyőzte az Izráel népet szorongató ammonitákat. Sokba került neki a győzelem: fogadása következtében fel kellett áldoznia érte egyetlen leányát. Jefte így töredékesen magán hordja az újtestamentumi beteljesedés jegyét: Isten is úgy szerez győzelmet a bűn felett, hogy oda kell adnia Egyszülött Fiát.

Amikor vége a külső ellenséggel vívott küzdelemnek, jön a belső ellentét. Az efraimiták, egy testvértörzs tagjai, azzal kötnek bele Jeftebe, hogy őket miért nem hívta a harcba az ammoniták ellen. Most rád gyűjtjük ezért a házadát, s magad is benne égsz! Jefte védekezik: Én ugyan hívtalak titeket, de ti nem jöttetek segítségül. Kockára tettem életemet, s az Úr kezembe adta az ellenséget. Most miért perlekedtek énvelem? — Így pattan ki a testvérharc a gileádbeliek és az efraimiták között.

Az emberiség történetében sokszor és szomorúan megisméltődött ez az epizód. A harc idején többnyire egy kicsiny és elszánt csapat az, amelyik kivívja a győzelmet, ám az osztozásnál a zsákmányra mindenki igényt tart, s a leginkább az, aki legtávolabb volt a csatától. Az ember kockázat nélkül akar nyereségre szert tenni. Úgy osztozni az örömben, bőségben, hogy a nyomorúságot és a szenvedést ne kelljen vállalnia. A koronát akarjuk, a keresztet, mely hozzá vezet, nem.

A mennyek országa felé vezető úton is fenyeget bennünket ez a veszedelem. Követjük Jézust az úton addig, amíg ez nem kerül sem fáradtságba, sem különösebb megterhelésbe, sem áldozatba. A biztosnak vélt földi jót, örömet, kényelmet nem merjük kockára tenni az ígért országért. Sokan fognak majd az ítélet napján arra hivatkozni, hogy hiszen Uram, én is keresztyén vagyok, nevedről neveztetem, még templomba is jártam, olykor még odahaza is imádkoztam. Kész lettem volna érted nagy dolgokat is cselekedni, de te nem hívtál, nem szóltál nekem. Vajon mit fog erre az ítélő Bíró felelni?

2. Jefte csak egyféleképp felelhet, úgy, ahogy azt a mindenkori embertől várjuk. Támadásra támadással, harci cselekményre harci cselekménnyel válaszol. Összegyűjti Gileád összes férfiai. Megtámadja Efraimot, és le is győzi azt. Vér a vért megöli. Aki kardot von, kard által kell annak elvesznie. A kalandor természetű ember maga rohan a halálba. Efraim megérdemelten pusztul el. Nem vállalja az Úrért való harcot, testvére élete ellen emel fegyvert. A támadó háború csak ilyen véget érhet. Sokszor történt meg ugyanez, de a bűnös ember mégsem okult belőle. Naponta támadó háborút indít, s naponta halál és pusztulás a megérdemelt sorsa.

Efraim menekülte a Jordánon át szeretnének egérutat találni. De a gileádbeliek elfoglalják a Jordán gázlóit. A menekülők álruhát ölthetnek, másnak hazudhatják magukat, mégsem menekülnek meg. Jefte emberei a jelszó kimondását követelik; ebből ismerszik meg, ki melyik oldalon vett részt a harcban. Efraimita vagy-e? — kérdik a menekülőktől. És ha a válasz: Nem — akkor jó a próba: Mondd ki ezt a szót: sibbolet. Az efraimiták selypen beszéltek, nem tudták ezt a szót így kimondani. Csak „szibboletet” tudtak mondani. Ma is igen sok ember illetőségét meg lehet ismerni a beszédjéről, a tájsházáról. Aki sibbolet helyett szibboletet mondott, azt hazugságon fogták. Büntetése halál. A Jordán réveinél negyvenkétezer embert ölnek meg, akik mind hamissággal szerettek volna megmenekülni, de nem sikerült. Beszédmódjuk elárulta őket, mint Pétert a főpap udvarában nagycsütörtök éjszakáján. Mert az ember nem tudja sikeresen másnak tettetni magát, mint ami. Kiütközik a való, elárul a beszédünk, a mozdulatunk, a szempillantásunk!

Van-e valami üzenet ebben a jelszóként használt fogalomban? A „sibbolet” értelme = ár, folyam, kalász. Valami olyasmire gondolunk e szónál, mint a hullámozó búza-tenger. A kalászban és az árban benne van az élet két legfontosabb szükséglete: az étel és az ital, a kenyér és a víz. Sibboletet mondani = az életet mondani. Könnyű kiejteni, mint ahogy könnyű elmondani az édesanyától tanult imádságot vagy a hitvallás szavait. Aki ehhez szokott, annak könnyű.

De az efraimitának mégsem sikerül kimondania. Nem tudja úgy formálni a hangképző szerveit, hogy kimondhassa ezt a szót. Ő csak „szibboletet” tud mondani. Lényegtelennek tűnő különbség, pedig az élet függ tőle. Sokszor van úgy, hogy egyetlen szón múlik az élet vagy a halál. Háború idején különösen így van, a jelszó ismerete, felmondása, hibátlan kiejtése életet ment, ellentéte pedig halált jelent. Mit is mond ez a szó, hogy „szibbolet”? Anyanyelvünkön azt jelenti, hogy teher. Éppen ellentétes, mint a másik szó tartalma. A testvérere támadó, bűn útján, romlás útján járó ember hiába akar életet mondani. Csak terhet, csak halált tud mondani. Valahogy úgy, ahogy Pilátus kérdésére is hiába akart a bűneiben süketté és vakká lett embertömeg Jézust mondani, csak Barabás neve jött ki a szájakon. Az életet akarták volna mondani, de csak halált kiálthattak. Az ömberi természet megkötözi, megbénítja az embert. A jót akarom mondani, választani, tenni, mégis a gonoszt gondolom, a mellett döntök és azt viszem véghez.

Ha az efraimita megvallja, hogy ő kicsoda, úgy is meghal. De más a bűnét megvallónak, s más az azt elleplezőnek, elkendőzőnek a halála. Meg lehet halni úgy, hogy töredelmes bűnbánatunkra bocsánattal felel Isten. S lehet úgy menni a halálba, hogy az utolsó pillanatig takargatjuk, melengetjük magunkban a bűnt. Ez a halál csak a kárhozat halála lehet.

3. A nagy igazoltatás a Jordán gázlójánál történik. Ott, ahol a választott nép bement az ígéret földjére, ahol a poklos Naámán megtisztult, ahol később Keresztelő János keresztelt, és ahol a mi Urunk Jézus Krisztus is megkeresztelkedése által magára vette a mi bűneinket. Itt, az ország kapujában állnak az örök, és felteszik a nagy kérdést: ki vagy? Hogy akarsz átmenni a Jordánon, hogy akarsz bemenni az ideigvaló országból az örökkévalóba? Mondhatod azt, hogy én nem vagyok istentelen, sem vallástalan, nem öltem embert, nem raboltam, én nem vagyok olyan bűnös! Ó, de hamisan cseng mindez! Nem következhet erre más, csak a halál. Aki még a nagy válaszüton, az élet-halál révén is saját vélt igazságában bízik, az csak a halálra juthat.

De lehet mást is mondani. Úgy is megállhatsz egykor a végső réven, hogy ezt mondod: terhelt vagyok, bűnös vagyok, Uram. Nincs bennem semmi jó, amire hivatkozhatnék, vagy amire támaszkodhatnám. Csak egyvalakire támaszkodhatom: az én Megváltómra. Ő éppen azért jött, hogy én idejében mondjam meg őszintén, ki és mi vagyok. A leplezgetés nem segít rajtam, csak az őszinte vallástétel.

Mindannyian menekülő életet élünk. És ebben a nagy menekülésben nem lehet mindent megmenteni. Vagy a régi, testvérere támadó, prédára leső életet mentetegetjük, s ezáltal elveszítjük az igazit — vagy feladjuk végre az ömbert, még ha az a régi énünk halálát jelenti is, hogy ezáltal megnyerhessük az igazi életet.

Ahol igehirdetés hangzik, ott mindenütt ott állnak az örök. Kezükben az Ige kardja, amely öl és elevenít. Jobb neked ma meghalni, mert az ömber halálából van feltámadás. Jobb Isten szerinti szomorúsággal megszorodni, mert ez idvességre vezet, megbánhatatlan örömmel ajándékoz meg. Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, a lelkében pedig kárt vall? Avagy kicsoda váltságot adhat az ember az ő életéért? A régi étellel nem lehet bemenni a mennyek országába. Csak természet-csere által. Engedd, hogy az Ige átjárja szívedet, hogy öljön és elevenítsen!

Egykor véget ér minden földi küzdelmünk és harcunk. Odajutunk az élet és a halál révére. Hogyan jutunk túl a nagy közbevetésen? Van-e olyan jelszavunk, ami megtarthatna bennünket? Ki tudunk-e mondani valami olyan szót, valami olyan nevet, hogy az őrség átengedjen az életre? Milyen nagy kegyelem, hogy van ilyen név, hogy van jelszónk, hogy van jegy, amiről Isten gyermekei felismerhetők lesznek. A Jézus Krisztus neve ez! De hogy az ő nevével kimondhasd és rá hivatkozhass azon az órán,

már most az ő tulajdona kell hogy légy. Add át magad neki teljesen és feltétel nélkül. Valld meg előtte: nyomorult bűnös vagyok, Uram. Egyedül csak benned van remény-ségem az örök életre. És akkor a réven áthaladva, veled lesz áldott találkozásod az igaz, az élni érdemes életben. Ámen.

László Dezső

Miért jött Jézus e világra?

Alapige: 1Timóteus 1,14-17

Bibliaolvasás: Máté 9,1-13

Talán nem tévedek, ha a mai Ige központi kérdését a tizenötödik vers alapján így fogalmazom meg: miért jött Jézus Krisztus e világra? Úgy vélem, hogy minden keresztyénnek tisztában kell lennie ezzel a kérdéssel. Ismernünk kell az ő közénk jövetelének célját, hogy azt keressük és találjuk meg nála, amiért igazán erre a földre szállott.

I.

A kérdésre az első választ a tizennegyedik vers alapján így adhatjuk: azért jött Jézus Krisztus e világra, hogy az Istennek kegyelme megsokasodjék a benne való hit és szeretet által.

Sokan úgy vélik, hogy az Ószövetség világában egyáltalán nem tükröződik az Isten kegyelme, hiszen ott egy haragvó, bosszúálló, kegyetlen Jehováról van szó, aki szüntelenül feddődik, minden bűnt számon tart és megbüntet.

A Bibliát helyesen olvasó keresztyén ember előtt nyilvánvaló, hogy az Isten már az Ószövetség tanúsága szerint is gyakorolta a maga kegyelmét. Kegyelmének jele volt az az ígélet, amelyet az Édenből kiűzött Ádámnak és Évának tett, hogy egyszer elküldi az asszonynak magvából a kígyó fejét eltaposó megváltót; kegyelemből tett jelt a Kain homlokára, hogy őt senki meg ne ölhesse. A legborzalmasabb ítéletet az özönvízben gyakorolta, de ebben a szörnyű pusztulásban is ott a kegyelem jele: a hívő Noé és családját megmentő bárka. Nincs olyan ítélethirdető próféta, aki a Jahve kegyelmét ne tolmácsolná.

Az Újszövetségben, a Krisztus eljövetelében azonban ez a kegyelem szerfelett megsokasodott, kiteljesedett, minden kétséget kizáróan nyilvánvalóvá vált. Igen, mert Krisztus megmutatta, hogy a világot teremtő és fenntartó nagy és hatalmas Isten minden embernek szerető atyja. Krisztusban nyilvánvalóvá lett, hogy Isten a maga igazi lényegében csupa szeretet, aki még az ítéletét és a haragját is szeretetének a szolgálatába állítja. De még ennél is több történt Krisztusban: Jézus halálában a keresztfára felvitte a mi bűneinket, a bennünket bűneink miatt vádoló ószövetségi törvényt, és helyettünk elszenvedte a mi bűneink valóságos büntetését. A keresztyén ember úgy néz a kereszten szenvedő, Istentől megítélt Krisztusra, mintha ő maga szenvedné el ott saját bűneinek a büntetését. Krisztusban minden bűnünk teljes büntetése végbement. Ahol pedig az ítélet megtörtént, ott nincs többé harag, ott a teljes szabadság jegyében újrameződik az élet. Mindezt Krisztus szeretetből tette, mindebben Isten kegyelme sokasodott meg.

A Pál apostol hitének központjában nem valami általános istenkép állt, hanem annak a bizonyossága, hogy helyette és érette Krisztus kiállta a büntetést és számára Istennél kegyelmet szerzett. Hogyan lett Pál hívő keresztyénné? Zsebében a jeruzsálemi főpap levelével Damaszkuszba ment, hogy ott összefogja a keresztyéneket. Útközben azonban váratlanul, akarata ellenére megjelent előtte Krisztus, és őt, a híveit üldözőt, legyőzte, magáévá tette és apostolául választotta. Pál ettől a rendkívüli tapasztalattól sohasem szabadulhatott meg. Olyan nagy volt az Isten kegyelme, hogy őt, a Krisztust üldözőt, apostollá tudta tenni! Ő csak egyet érdemelt volna Istentől, éspedig azt, hogy

kegyetlen és gonosz tervei és szándékai miatt örök kárhozatra vesse, ehelyett azonban a maga pártjára állította és szolgálai közé iktatta.

Mondhat-e Pál egyebet, mint azt, hogy Krisztusban az Isten kegyelme szerfelett megsokasodott a benne való hit és szeretet által? Ez a kijelentése egyfelől az Írás ismeretén, másfelől a saját személyes tapasztalatán alapszik.

Ebben pedig a mi számunkra az a figyelmeztetés rejlik, hogy Krisztusban mi is Istennek ezt a kegyelmét keressük. Krisztusban hinni és őt szeretni, más szóval keresztyénnek lenni annyit jelent, mint Krisztusnak a bennünket üdvözítő kegyelme felől meggyőződni. Az Istennel szembeni bizonytalanság, a tőle való rettegés helyett eljutni a vele való békességre, a benne közölt kegyelemnek a megtapasztalására. Amíg csak általános istenhitem van, valami homályos meggyőződés arról, hogy valahol, valamilyen képpen kell lennie egy Istennek, még nem vagyok igazán keresztyén hitű. A keresztyén hit alapvető felismerése az, hogy az Isten Krisztusban teljes kegyelemmel fordult felém, bűneimet megbocsátotta, engem kegyelemből gyermekévé fogadott. Ebből a hitből származik azután az a szeretet, amellyel a keresztyén ember az emberek között szolgál és továbbviszi Krisztus kegyelmét. Csak az tud igazán szeretni, aki megtapasztalta az Isten Krisztusban adott bűnbocsátó kegyelmét és irgalmát. Hitem által az enyém a Krisztus szeretete, a szeretetem által a többi emberé mindaz, amit Isten kegyelméből nekem adott. Semmi más forrásból nem jöhet szeretet ebbe a világba, csakis Istennek Krisztusban megjelent és általunk hitben fölfogott kegyelméből. Ezért a világ leggyakorlatibb magatartása a Krisztusban megjelent kegyelmet elfogadó hit!

II.

Mindezt azonban nehezen tudja az ember elfogadni. Mi azon a felfogáson vagyunk, hogy a bűnös lakoljon meg bűneiért; ahol bűn van, ott következék az ahhoz méltó büntetés is. Ezért mondja Pál apostol: Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik között első vagyok én. Csak a magát a bűnösök között elsőnek tartó Pál előtt természetes, hogy Krisztus a bűnösökért, a bűnösök megtartásáért jött ebbe a világba. A természeti ember minden bűnösre — önmaga kivételével — halált kiált. Olyan, mint a jeruzsálemi tömeg, amelyik ezt ordítja a Krisztuson kegyelmet gyakorolni akaró Pilátus felé: feszítsd meg, feszítsd meg!

Még a Jézus tanítványai sem jobbakk ennél a tömegnél, ők ugyanis azt kívánták, hogy Krisztus isteni hatalma által a neki engedni nem akaró, a benne való hittől elzárkózó városokat, mint egykor az Úr Sodomát és Gomorát, tűzzel pusztítsa el. Krisztus csak annyit mondott nekik: nem tudjátok, minémű lélek lakik bennetek! Az Isten kegyelmének és szeretetének a lelke semmiképpen sem! Ma is hányan vannak itt még közöttünk is, akik azt kívánják, hogy a hitetleneket büntesse meg az Isten, hogy pusztítsa el azokat, akik nem félik és nem tisztelik őt. Ezzel szemben hangzik a Pál vallomása: Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket. Hogy megtartsa és ne elpusztítsa!

Pál maga is érezte, hogy még a keresztyén gyülekezet előtt is szokatlan és idegen ez a tanítás, és ezért vezeti be ezt a tételt ezzel az előszóval: Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó. Ez az igazi keresztyén beszéd, ez a keresztyén igehirdetés központja, ezért van egyház, ezért van keresztség és úrvacsora, ezért prédikálunk. És hinni annyit jelent, mint ezt a kijelentést elfogadni. Sok minden egyebet szeretnének a hívek hallani az igehirdetésben, de nekünk csak arra van parancsunk, hogy ezt a bűnösöket megtérésre hívó, bűnösöket megtartó és újjászülő kegyelmet hirdessük. Vannak ennél érdekesebb dolgok is a nagyvilágban, sok minden egyébről lehetne még prédikálni, de mi nem tehetjük, hogy ne prédikáljuk a bűnösökön könyörülő Krisztust, hogy ne a bűnösökön könyörülő Krisztust prédikáljuk a Krisztus gyülekezetében, a kegyelmet nyert bűnösök társaságában.

A kegyelmet hirdető igehirdető két tényt ismer: Isten kegyelmét és a maga bűnét. A kegyelmet Krisztusból és a bűnt önmagából ismeri. Azért beszél arról, hogy a Krisztus kegyelme a bűnösöket megtartja: Isten a maga gyermekeivé teszi, magához

kapcsolja őket, mert ezt elsősorban a saját maga életében tapasztalta meg. Erről szól egy igaz történet, amelyet egy keresztyénről olvastam. A keresztyén álmodta: előtte a megnyílt ég, és oda csapatostul vonulnak be az üdvösséget nyert lelkek. Amint utánuk tekint, benne is őszinte vágy kel bejutni a mennyeknek országába. Amikor egy újabb csapat halad el mellette, megkérdi az egyik angyaltól: kik ezek a boldog emberek? Ezek azok, akik igaz próféták voltak a világon, és akik a próféták bizonyágtételét elfogadták, hangzott a válasz. Én ezekkel nem mehetek be az Isten országába. A második csapatban az igaz apostolok és igaz követők vonultak be az égi dicsőségbe. A mi keresztyénünk szomorúan állapította meg, hogy ő ezekkel sem tarthat. A harmadik csapatban az igazi lelkipásztorok és tökéletes hívek vonultak el az álomlátó szemei előtt. Sajnos ő ezekhez sem csatlakozhatott. Hála az Istennek, vallotta meg a keresztyén, egy negyedik csoport is közeledett. Kik ezek, kérdezte az angyaltól. Nem látod, az ott Máté, a vámszedő, aki megcsalta azokat, akik a város kapujában a vámot fizették, mellette az a nő Mária Magdaléna, a parázna leány, az a harmadik férfi a látor, akit Krisztussal együtt feszítettek meg. Ezek a legnagyobb bűnösök, akiken Krisztus mind könyörült, s akiket az ő kegyelme a bűnből kiválasztott és megtartott. Ehhez a csapathoz én is csatlakozhatom, szólt a keresztyén, és ő is bement az Istennek országába. Testvéreim, mi is bemehetünk az Isten országába, mert minket is meghívott oda Krisztus, de csak egy esetben, ha mi magunkat a bűnösök közt a legelősőknek tartjuk és elismerjük, hogy csak a Krisztus kegyelme és semmi más tarthat meg minket az Istennel való boldog közösségre és közösségben.

III.

Az Istennek hozzánk bűnösökhöz eljutott kegyelme azonban nem marad meg nálunk, mert azért könyörült rajtam az Isten, hogy Jézus Krisztus bennem mutassa meg legelőbb a teljes hosszútűrést, példa gyanánt azoknak, akik hiendenek benne az örök életre.

A keresztyén embernek el kell jutnia a végső célhoz, az örök élethez. A keresztyén hitnek nemcsak a bűnbocsánat, hanem az örök élet is lényeges tartalma. Igen, mert Krisztus halálával Istennek bűnbocsátó, feltámadásával pedig örök életet szerző kegyelmét mutatta meg.

Az örök életre senki sem juthat el a maga erejéből. Hiába vagyunk a mennyei honpolgárságra kiválasztva, hiába bírjuk Isten arra vonatkozó ígérését, hogy ebből a világból átalvisz bennünket az örök élet dicsőségébe, egész életünk annyira ehhez a földhöz tapad, hogy előttünk és mások előtt is állandóan kétségesnek látszik, hogy bejuthatunk-e az Isten örökkévaló országába.

Pál a saját bűnös, de valóban kegyelmet nyert bűnös életét mintegy példát látja az Isten üdvözítő munkájában. Ha az Isten rajta tudott könyörülni, ha az Isten hosszan tudott tűrni, amíg ő is végre a Krisztusé lett, hogyne tűrne hosszan azokért, akik nem olyan nagy bűnösök, mint az apostol, aki Krisztusnak nyílt ellensége volt.

Isten tehát azért gyakorol kegyelmet Krisztus által egyeseken, hogy másokban is fölébressze a vágyat ennek a kegyelemnek a keresésére. Az Isten üdvözítő kegyelme előtt nincs akadály, mert ez a kegyelem minden nép, minden ember, minden bűnös részére jelent meg, és még mindenkinek van ideje arra, hogy azt hit által elfogadja.

Mi ne ítéljük el idő előtt senkit. Ki gondolta volna akkor reggel, amikor a két gonosztevőt Krisztussal együtt keresztre feszítették, hogy közülük az egyik estére üdvözülni fog? Bizonyára senki! A keresztyén embernek éppen az Isten hosszan tűrő kegyelme alapján kell minden ember üdvössége felől jó reménységgel lennie. Ha az Isten hosszan tűr érettünk, nekünk is sok mindent el kell tűrnünk egymásnak és egymásért, és remélnünk kell, hogy a legnagyobb bűnösök is eljuttanak az üdvösségre.

Az Isten kegyelme azonban nem áll rajtunk bűnösökön, hanem dicsőséget szerez Isten nevének. Amikor Pál végigtekint a kegyelem csodálatos útján: hogyan jelent meg az Krisztusban, hogyan tartotta meg őt, a legnagyobb bűnöst, és hogyan vált példává mások számára — akkor Isten szeretetétől szorongatott szívéből feltör a hála

és a magasztalás szava: Az örökkévaló királynak pedig, a halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs Istennek tisztesség és dicsőség örökkön-örökké! Ámen.

Az Isten dicsőségét minden mutatja és hirdeti. Elsősorban a teremtésben és a gondviselésben megnyilvánuló hatalma és bölcsessége. A zsolttárok egész sorozata tesz előttünk bizonyosságot Istennek erről a teremtésben és gondviselésben megnyilvánuló dicsőségéről és tisztességéről. Törvényének, igazságának következetessége és szentsége térdre kényszeríti az embert. De milyen ritkán gondolunk arra, hogy az Isten dicsősége a Krisztusban megjelent kegyelmében tündöklék a legfényesebben. Ő megtehetné, hogy bennünket bűnösöket egy szempillantás alatt elpusztítson, hogy örök kárhozatra vessen. Szentségéből ez következne. De ezt nem teszi. Lehajol hozzánk, megkegyelmez nekünk, irgalomból gyermekeivé, családjának tagjai közé fogad. Sőt még ennél is többet tesz: Krisztusban kijelenti, hogy ereje, hatalma, szentsége és ítélete is szeretetének a szolgálatában áll. Ez előtt a minden emberi értelmet és szokást felülmúló csoda előtt csakis úgy állhat meg az ember, ahogyan megállt Pál: áldást mondunk ennek az Istennek a nevére. Ige, mert ő, az örökkévaló király, kegyelme által atyánkká lesz, ő, a halhatatlan, nekünk örök életet ad, ő, a láthatatlan, emberré lesz, ő, a bölcs, bölcsességét közli velünk.

Miért jött Krisztus e világba? Azért, hogy benne az Isten kegyelme megsokasodjék; azért, hogy mi ezt a kegyelmet hit által elfogadhassuk és annak gyümölcsét a szeretetben megteremhessük. Azért jött a világra, hogy bennünket bűnösöket megtartsa, hogy rajtunk mások javára is megmutassa Isten hosszútűrését, hogy mindezek által az Isten nevére dicsőség és tisztesség térjen. Ez a kegyelem elindul Istentől, megtart bennünket, túllárad rajtunk, ismét visszatér hozzá, és az ő nevének szerez örök dicsőséget.

Nem tehetünk mi sem mást, mint amit Pál tett. Hittel valljuk: Az örökkévaló királynak pedig, a halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs Istennek tisztesség és dicsőség örökkön-örökké. Ámen.

Nagy László

Te vagy a Krisztus

Alapige: Máté 16,13-17

Bibliavetítés: Kolossé 2,1-10

Az Isten titkos tanácsát és akaratát tökéletesen kijelentő Jézus tanítványaival észak felé, Cézarea Filippi felé halad. Menet közben beszélgetnek. Beszélgetés közben Jézus egy fontos kérdést intéz tanítványaihoz. Jézus szokatlan és szokatlanul hangzó kérdésében az iránt érdeklődik, hogy mi az emberek ítélete róla; hogy mi az az általános közvélemény, melyet róla formáltak az emberek. A tanítványok megfelelő tájékozottsággal és tapasztalattal rendelkeznek ezen a téren, s így módjukban áll, hogy pontosan és tárgyilagosan tájékoztassák Jézust a személyét körülvevő közvéleményről.

Teljes érdeklődésünkkel figyeljünk most Jézus kérdésére: „Engemet, az embernek Fiát, kinek mondanak az emberek?” Jézus a saját személye iránti kérdésében egészen tudatosan az ember Fiának nevezi önmagát. A Szentírás bizonyágtétele szerint egyedül csak Jézus maga használja személyisége megjelölésére az embernek Fia kifejezést. Más soha. Jézusnak ez az önmegjelölése egyik messiási címe. Jézus egészen tudatosan és egészen öntudatosan az ember Fiának nevezi önmagát, de ő nem az első Ádám árva maradékainak test és vér szerinti folytonosságában az embernek Fia. Jézus a másik Ádám, a mennyből való mennyei (1Kor 15,45.47), aki testlétele csodájában, a Szentlélektől való fogantatása és szüztől való születése csodájában azért lett valóságos és igaz ember, hogy ő legyen maga „az ember” (Jn 19,5). Ha az első Ádám és árva maradékai saját bűnük miatt olyannyira megromlottak, hogy Istennek fájdalmas panaszkodásban kellett elzokognia az elbukott ember teremtése miatti bánatát (1Móz 6,6) és az eltorzult ember nyomorúsága feletti bánkódását (Jón 4,2b), úgy

most, íme, Cézarea Filippi felé tanítványaival az az embernek Fia halad, akiben a mennyei Atyának örökkön-örökké tiszta öröme és igaz gyönyörűsége van (Mt 3,17).

Jézus, amikor a testté lévelt vállalta, egyben személye félreismerése lehetőségének kockázatát is vállalta. Embersége az emberek megítélésének, a róla formálható és formálódó közvéleménynek a tárgya lehet és lesz. A Jézus személyét megítélő és értékelő korabeli közvélemény szerfelett szerteágazó. A farizeusok véleménye közismerten rosszindulatú és megbélyegző (Mt 11,19). Jézus a megbélyegző és megalázó félreértéseket türelmesen hordozza, mert a megbélyegző és megalázó félreértések türelmes elhordozása is sajátos részét képezi önmaga megüresítésének és szenvedésének (Fil 2,7).

Jézus az ember Fia elrejtettségében és elrejtőzködésében is lényegében és tulajdonképpen maga az élő Isten tulajdon egyszülött Fia (Mt 9,30; Lk 8,56). Jézus Krisztus az Isten-ember csodája, akinek személye nem osztható részekre. Jézus Krisztus, az Isten-ember csodája, két természet, isteni és emberi természet hordozója. Semmi képpen sem lehet és semmiképpen sem szabad azt állítanunk, hogy az ember Fia titulus a názáreti Jézusra, arra a történelmi személyiségre vonatkozik, aki csak a keresztyén gyülekezet igehirdetésében és igehirdetése által magasztaltatott fel az élő Isten Fiává. Jézus Krisztus, az Isten-ember csodája, testté lételeben valóságos és bűn nélküli igaz ember lett, aki valóságos és igaz emberként mély elrejtettségben, titokzatos és titkolózó elrejtőzködésben járja életútját Betlehemtől Egyiptomig, Galileától Jeruzsálemig, Jeruzsálemtől Cézarea Filippi felé mindaddig, amíg el nem érkezik önmaga megüresítésének és egyben megdicsőíttetésének eleve elrendelt órája. A keresztes szenvedésének órája. Felemeltetésének órája (Jn 3,13–15; 12,32).

A tanítványok beszámolója szerint Galilea és Júdea hívő lelkeinek általános közvéleménye nagyfokú megbecsüléssel nyilatkozik Jézusról. Ezek a hívő lelkek Jézust Izrael legjelentősebb prófétaival állítják azonos sorba, az izraeli profetizmus olyan jelentős képviselőivel azonosítják, mint Keresztelő János, Illés, illetve Jeremiás. Fontos megfigyelnünk és igen szükséges kidomborítanunk azt aényt, hogy a közvélemény kedvező vagy kedvezőtlen alakulása Jézust közelebről és mélyebben nem foglalkoztatja. Meghallgatja és elhallgatja az emberek róla formált véleményét. Egyszerűen nyugtazza a róla kialakult közvéleményt, de nem foglalkozik érdemileg vele. Jézus a testté lével csodájában „az ember” (Jn 19,5), és nem egy ember az embermilliók közül. Jézus az „az ember”, aki nem tud és nem akar az első Ádám egyszer született, testtől és vértől született árva maradékainak folytonosságában az emberek között és az emberek által kialakított értéksorrendben bármilyen megtisztelő, bármilyen kiemelt és kiemelkedő pozíciót sem elfogadni, sem elfoglalni. Jézus nem számítja magát az emberiség nagy történelmi személyiségei közé. Jézus nem számítja magát az emberiség nagy vallásalapítói közé.

Jézus, amikor a testté lévelt vállalta, egyben annak a félreértésnek a lehetőségét és kockázatát is vállalta, hogy az emberek kedvező értékítélete őt is besorozza az emberiség történelmének keretei közé, és nagy kegyelettel őt is elhelyezi az emberiség szellemóriásainak történelmi csarnokába. A mennyei szentek szentjében, mennyei Atyja jobbán örökkön-örökké trónoló ember Fiának nincs szüksége arra, hogy körültekintő értékelésünkben az emberiség szellemóriásai közé soroljuk, hogy megtisztelő és hangzatos címek ajándékozásával felmagasztaljuk. Jézus nem úgy és nem olyan értelemben világtörténelmi személyiség, mint például Nagy Sándor vagy Napóleon. Jézus nem a vallásos szellem legtokéletesebb megtestesítője, mint például Buddha vagy Mohamed. Jézus nem egy nagy ember a sok nagy ember között, hanem ő „az ember”, a másik Ádám, Isten valóságának képmása (Zsid 1,3), akiből mint szent magból az Isten szerinti és hit szerinti új embernemzedék származik, akiből Isten gyermekeinek szent családja származik.

Jézus a róla kialakított emberi közvélemény meghallgatása és elhallgatása után tovább kérdez: „ti pedig kinek mondotok engemet”? Most a tanítványai róla formált véleményére, értékítéletére kíváncsi. Vajon mi az övének a véleménye róla? Vajon hogyan nyilatkoznak róla közvetlen tanítványai, akikkel évek óta együtt jár, akik hallották kijelentéseit, akik látták csodáit? Jézusnak a tanítványok közösségéhez intézett

kérdésére a tanítványok nevében a heves és lelkes Simon, Jónának fia, lelkesült választ ad: „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” Simon nagyszerű feleletére egészen meglepő választ kap! Jézus nem dicséri meg Simont, a Jóna fiát, lelkes és lelkesítő feleletéért. Jézus Simonnak egészen egyszerűen csak ennyit mond: „boldog vagy”. Jézus nem azt mondja Simonnak, hogy jó theológus, kiváló vallástörténész; még csak azt sem mondja, hogy a tanítványok legbátrabbika, mert olyan különvéleményt képvisel, mely felülemeli őt Izrael nagy prófétái köztiszteletben álló vallásos személyiségein, hanem egész egyszerűen csak ennyit mond: „boldog vagy”.

Miért nevezi Jézus Simont boldognak? Azért, mert ezt a Krisztus-hitvallást nem test és vér, hanem Jézus mennyei Atyja jelentette meg számára. „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” Ez a hitvallás nem a bűnös ember megismerési képességének az eredménye. A test és vér szerinti megismerés Jézusban csak a názáreti, a történeti Jézust képes megismerni a maga test és vér szerinti mivoltában. A test és vér szerinti megismerés nem tud továbbjutni annál, hogy Jézus, a názáreti próféta, az ácsmester fia; nem tud továbbjutni annál, hogy ő a visszatérő Keresztelő János, Illés vagy Jeremiás. A bűn miatt megbolydult és összezavarodott vér- és testszerintiség a Jézus megismerésében is a test és a vér börtönébe zár bennünket. A test és vér szerinti megismerés nem tud túlhatolni azon a leplen, mely az Isten-embert a maga elrejttségében és elrejtőzködésében beborítja. Simon, Jónának Fia azért boldog, mert neki nem a test és vér megismerésében kell valami megtisztelő, valami nagyon megtisztelő titulust adományoznia Mesterének. Simon, Jónának fia azért boldog, mert a mennyei Atya kijelentését vette, azt a kijelentést, mely nemes és tiszta csengésű hitvallássá lett ajakán. Így az önmaga felől érdeklődő Jézus kérdésére maga a mennyei Atya felel. Maga az égi Atya az, aki tulajdon Fiának nevezi Jézust, aki a betlehemi jászolbölcső és a golgotai kereszt mély elrejttségében is az élő Isten fiaként a másik Ádám, aki minden emberért és minden ember helyett egészen a legvégső időig az egyetlen igaz ember.

A Jézus ajkán hangzó „embernek Fia” és a mennyei Atya kijelentése ajándékként a Simon ajkán felhangzó hitvallásban megszólaló „az élő Istennek fia” titulusok nem tekinthetők egyfelől a történelmi, a názáreti Jézus önvallomásának, másfelől pedig a tanítványi elragadtatottságban és tüzes lelkesedésben Krisztus megdicsőítésének, hisz az embernek Fia és az élő Istennek Fia titulusok Jézusnak az isteni és emberi természetét mutatják és fejezik ki. Isten kegyelmi tette az, hogy a Jézusról kialakított sokféle emberi közvélemény közepette maga mutatja be számunkra Jézust, és úgy mutatja be számunkra szerelmesét, mint tulajdon egyszülött Fiát.

Imádságos lélekkel kérjük és várjuk mennyei Atyánknak azt az ajándékát, hogy a Szentlélek Isten mennyei tüzeben szívünkben és ajkunkon élő hitvallássá minősítse a Jézusról szóló test és vér szerinti ismeretünket, hogy miként egykor a Cézárea Filippi városa felé vezető úton a tanítványok szeme elől, úgy itt és most a Szentlélek Isten erejével a mi szemünk elől is elvegye a fátylat, hogy feloldja Jézus elrejttségét, és úgy mutassa be számunkra Szerelmesét, ahogy a megdicsőülés hegyén a maga igazi valóságában a tanítványok megnyilatkozó szemmel megpillanthatták őt (Mt 17,1-6); ahogy feltámadása után a sebeit megtapintó Tamás hitvallástevően elébe roskadhatott: „Én Uram, és én Istenem!” (Jn 20,28)

E hitvallástételben vagyunk és maradunk Simon Péterként örökké boldogok. Ámen.

Egyetemes imahét

1995. január
Az egyetemes imahét

témája:

**Koinonia: Istennel és egymással való közösségünk
(János 15,1-17)**

programja:

- I. nap. Közösség: a szőlőtő és a szőlőmunkások (Jn 15,5)**
Ézs 40,27-31: Akik az Úrban bíznak, erejük megújul.
Zsolt 1: Mint a folyóvizek mellé ültetett fa.
1Kor 12,12-13: Krisztus — az egy test.
Jn 15,1-5: Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők.
- II. nap: A megromlott közösség! (Jn 15,6)**
1Móz 11,1-9: Akik már nem értik egymás beszédét.
Zsolt 127,1-2: Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői.
1Kor 1,10-13: Vajon részekre osztattott-e a Krisztus?
Mk 10,35-45: Aki közületek első akar lenni, legyen a ti szolgátok.
- III. nap. A helyreállított közösség (Jn 15,4)**
Jer 31,31-34: Új szövetséget kötök, törvényemet az ő belsejükbe helyezem.
Zsolt 103,8-18: Könyörülő és irtalmas az Úr.
Róm 5,10-11: Dicsekedjünk az Istenben, akiben mi békességet nyertünk.
Jn 15,4-7: Aki énbennem marad és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt.
- IV. nap. A közösség: az istenismeret (forrás) (Jn 15,15)**
Hós 2,19-22: Isten a szövetségen belül ismerteti meg magát.
Zsolt 119,129-144: Isten Igéje világosságot ad és oktatja az együgyűeket.
1Kor 2,1-10: A lélek az Isten mélységeit vizsgálja, és így a Szentháromság közösségébe von.
Jn 1,9,14-18: A testet öltés teljessé teszi az Isten és ember közötti szövetséget.
Az egyszülött.Fiú ismerteti meg velünk az Atyát.
- V. nap. Szeretetközösség (Jn 15,9-12)**
5Móz 10,12-22: Szeresd az Urat, és szolgálj neki teljes szívvedből és teljes lelkedből.
Zsolt 89,21-38: Az Úrnak szeretetét éneklek örökké.
1Kor 13: A szeretet soha el nem fogy.
Jn 13,12-20: A végsőkig szerette őket.
- VI. nap. Közösség az engedelmességben (Jn 15,10)**
Ézs 52,13-53,12: Sanyargatták és kínozták, de ő megalázta magát és száját nem nyitotta meg.
Zsolt 137: Vidámságra nógattak kínzóink.
1Kor 11,23-26: Testemet érettetek adtam, véretem érettetek hullattam.
Lk 22,39-49: Ne az én akaratom legyen, hanem a tied.
- VII. nap. Imaközösség (Jn 15,16)**
Dán 9,15-19: Népe iránti együttérzésből a próféta az Úrhoz könyörög.
Zsolt 65: Az áldásban részesült nép hálaadó éneke.
Róm 8,26-27: A lélek esedezik az imádság közösségében élő szentekért.
Jn 14,11-17: Isten teljesíti azok imádságát, akik a Jézus nevében együtt könyörögnek.
- VIII. nap. Isten a közösség teljességére hívott minket (Jn 15,11)**
3Móz 19,1-18: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Én vagyok az Úr.
Zsolt 119,105-112: A te Igéd ösvényem világossága.
1Kor 1,4-9: Isten az ő Fiával való közösségre hívott el.
Mt 5,13-16: A föld sója, a világ világossága vagytok.

Prédikációk*

Demeter József
Szászrégen

Akik az Úrban bíznak

Alapige: Ézsaiás 40,27–31

Egyetemes imahetünk fő témája az Istennel és egymással való közösségünk. Minden közösség, mely élő és ható, csak ott lehetséges, ahol megvan az egymás iránti bizalom. A mi esetünkben ez azt jelenti, hogy a mi népünk bízik Isteneben, és Isten is rábízta ügyét népére, kik e földön Isten országának terjesztői és építői. Krisztus megbízólevele így szól: menjetek el és tegyetek tanítványokká minden népeket. Nehéz, de gyönyörűsége feladat Isten „munkatársainak” lenni, Isten „titkainak sáfárai” lenni. Vajon milyen lesz majd fiaink és unokáink közössége Krisztussal? Ez elsősorban attól függ, hogy a mai nemzedék miként szolgálja, építi-ápolja, avagy csak toldozza-foldozza e közösséget!

Az Ige szavából az derül ki, hogy Ézsaiás idejében Izráel súlyos lelki depresszióban élt. A politikai-társadalmi erők valósággal megdermesztették, és olyan passzivistanihilista életérzés uralkodott el felettük, mely rosszabb volt bármilyen külső, fizikai kényszernél. Nem állunk ma messze attól, vagy talán egészen azonos a mai élethelyzetünk is. Abban és ebben a reményvesztett világban hangozhatott el joggal a próféta kérdése, számonkérése:

„Miért mondd ezt, Jákób, miért beszélsz így, Izráel: Rejtve van sorsom az Úr előtt, nem kerül ügyem Isten elé.”

Miért a panasz, és miért a csüggedés? Miért a kétség, és miért a bizonytalanság? Miért a hitetlenség, és miért a félelem? Végképpen kiveszett volna a reménység Izráel szívéből? A Babilon folyóvizeinél végleg fűzfákra kerültek a hárfák, és hangtalanul síró nép lett az Isten népe? A reményvesztett költő szavai jutnak eszünkbe, Arany János ismert sorai csendülnek lelkünkben: „Letésem a lantot. Nyugodjék. / Tőlem ne várjon senki dalt, / Nem az vagyok, ki voltam egykor, / Belőlem a jobb rész kihalt.”

Hát nem tudod — kiált bele a próféta e sötét és kilátástalan világba —, hogy örökkévaló Isten az Úr? Nem hallottál erről soha? Kettős kérdés, kettős felelősségrevonás: nem tudod? nem hallottad? Mindkettő Isten népének szól, de annak elhívott és megbízott vezetőihez is! Minden baj oka e kettős hiányosságra vezethető vissza. Ahol nincs ismeret és nincs hallás, ott nem lehet élő hitről beszélni. Káténk világosan fogalmaz: a hit egyfelől szívbeli bizodalom, de másfelől biztos ismeret is. Pál apostol pedig azt mondja: a hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéjének prédikálása által.

Ézsaiás tudja és látja népének válságos helyzetét, s a pontos diagnózisra utal, amikor megkérdőjelezi a tanítást és a szólást. Vajon mit tud a nép, ha azt sem tudja, hogy milyen Isten az Úr? Hát soha nem hallott erről az Úrról, aki a földkerekség teremtője? Ézsaiás ott a babiloni fogságban újra és újra népe tudomására akarja hozni, hogy Istené a föld. Nem Babiloné, nem Bizáncé, vagy Rómáé, vagy bármely más kis- és nagyhatalomé, hanem a teremtő Istené. A Teremtőt nem olyan emberi gyengeségek jellemzik, mint a fáradtság vagy a lankadság, hanem az örök titokzatosság és bölcsesség. Az Ige szavával élve: „végére mehetetlen bölcsessége”. Nekünk, akik már az Ézsaiás jóvendölte Messiásról is tudunk, tudnunk kell azt is, hogy ez az isteni titok karácsonykor a földre szállt. Miképpen hitvallásunk mondja, Krisztus a mi legfőbb prófétánk, mert az Atya titkos tanácsát és akaratát tökéletesen kijelentette. Fülöpnek pedig azt mondja Jézus: „Aki engem lát, látja az Atyát.”

Sokaknak talán ez sem elég, s ezért a prófétai vigasztalás tovább hangzik: „Erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlent nagyon erőssé teszi.” Az erő a mai fizika nyelvén ener-

* A szerzők felkérését a Lelkészszerkezlet eszközölte.

giát jelent. A testi és lelki energia forrása Istennél van. Erről feledkeztek meg a legtöbben Ézsaiás idejében, s ezért van a nagyfokú letargia.

Megfáradt a test és a lélek egyaránt. Pál apostol az erő és az erőtlenség problémájában a korinthusi levélben ez utóbbira teszi a hangsúlyt: „Elég néked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el.” Más szóval ez azt jelenti, hogy Isten ereje ott tud munkálkodni, ahol az ember mintegy elgyengülve, átadja, átengedi lelkét Isten erejének.

Ézsaiás próféta azt is tudja, hogy ott, ahol csak az emberi érdekek számítanak, ott nem lehet állandó jelleggel minőségi eredményeket várni. Még a legkiválóbb sportolók sem tudtak folyton-folyvást egyre magasabb és magasabb eredményeket teljesíteni. Isten Igéjének ez olyan figyelmeztetése, melynek elmulasztása súlyos következményekkel jár. Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak még a legkülsők is — mondja Ézsaiás a 29. versben.

Egyházunk egyik mai nagyon fontos kérdése az ifjúságunk helyzete. Olyan a mi ifjúságunk is, mint akikről itt Ézsaiás beszél. Ifjaink megfáradtak és meglankadtak! Sajnos nagyon sok esetben így van. Csalódott, elfáradt, sokszor közönyös az az ifjúság, mely mindig az újat, a nagyszerűt, a bátrát jelentette. A legtöbben ma divatban, zenében, szórakozásban gondolkodnak, és nem új eszmék, nem új igazságok és nem új remények fűtik őket.

Mit tehet, avagy mit tegyen az egyház ilyenkor? Mit tesznek az ifjúságért felelős vezetőink az egyházon belül és azon kívül? Természetesen nem elég csak bírálni vagy tehetetlenül sajnálkozni és sietve kimondani a borúlátás szavát: itt már semmit sem tehetünk.

A próféta azonban megmondja, hogy mi a megoldás: akik az Úrban bíznak... Ahol helyreáll a bizalom, ott újjászületés következik be, ott megújult erővel lehet végezni az életpálya további járását-futását.

Imahatunk fő témája az Istennel és az egymással való közösségünk. Ezzel kezdtem, s ezt szeretném most hazamenetel előtt újra szívetekre helyezni: közösség ott van, ahol helyreáll a bizalom.

Te mit teszel vagy mit tettél e közösségért? Elkezdted-e bontani a bizalmatlanság falát, és elkezdted-e építeni a bizalomét, hogy másképpen legyen holnap, hogy más legyen végre életünk és jövődönk?

Ebben legyen az Úr segítségünkre. Ámen.

Balogh Barnabás

Biharvajda

Boldog ember az...

Alapige: Zsoltárok 1,1-6

Van-e a mi közösségvállalásunkban szándékosság? Tudatos döntés határozza-e meg helyzetünket? Amennyiben csak barátaink vagy környezetünk elvárásának akarunk megfelelni, úgy csak az általunk reánk és nekünk kiosztott szerepet játsszuk jól vagy rosszul. Isten Igéje azonban mindig tudatos irányválasztást vár tőlünk, mert Istennek meghatározott célja és akarata van valamennyi teremtményével. Az igazakat meg akarja tartani, a gonoszokat pedig romlott helyzetük felismerésére akarja vezetni, hogy fenyítése által a végső ítéletet elkerüljék.

A Zsoltárok nyitánya egy boldog felkiáltás, egy lelkes megállapítás: „Boldog ember az...”, aki maga választja meg közösségét, akinek van kiforrott véleménye és bölcsessége, akit nem lehet befolyásolni és elcsábítani, aki nem egyszerűen társaságra vágyik, hanem lelkileg igényes közösséget keres. A boldog embernek a rendelt időben meg kell tanulnia járni, állni és ülni. Testvéreim, sokszor tanácsadók serege lep meg, amikor válságba jutunk — kapcsolódj ki, ajánlják a túlterhelt, idegileg kimerült embernek. Nem kell mindent olyan tragikusan venni — tanácsolják a túlérzékenyeknek.

De ezektől a tanácsoktól még senkinek nem oldódott meg a problémája. A bűnösök útja a hömpölygő tömegé, ahol az embert önző érdekek, rideg számítások, környörtelesen elvek vezérlik; olyan út ez, melyen elsodorják az ellenszegülőket.

Hányszor eszkábáltunk nemcsak széket, de trónt is magunknak egy-egy fellengzős, ironikus megjegyzésből, egy kis gúnyos csipkelődésből, egy emberi gyengeséget vagy fogyatékoságot kipellengérező viccelődésből, és észrevétlenül vagy érzéketlenül ültünk bele önkirályságunk trónjaiba. Van, aki csak úgy érzi jól magát, ha a gonoszokkal tanácskozik, ha versenyt futhat velük, aki a csúfolódók alól csak azért húzza ki a széket, hogy maga ülhessen bele. Ezek nem mondhatók azonban boldogoknak, legfennebb érvényesülőkné vagy sikereseknek. A Jer 17,7 — „áldott az a férfi, akinek bizodalma az Úr” —, a Zsolt 1 és a Hegyi beszéd között olyan hídpillérek vannak, melyek segítségével az ember szédületes mélységeket is átívelhet. De ha mégis tanácsstalanná válna, de ha mégis más utat szeretne választani, de ha le szeretne pihenni vagy ülni — akkor miként tegye meg?

Milyen gyönyörűséget nyújthat egy kő tábla, amire nehezen betartható parancsolatok vannak felvésve, vagy olyan törvények sorozata, amelyekben elvész az ember? Akkor talál kedvet az ember az Úr törvényében, ha felismeri bennük az Isten kegyelmes akaratának kinyilvánítását. Isten az életünket akarja óvni és védeni. Isten törvénye védelmezi és nem veszélyezteti az emberi életet, és teszi ezt úgy, hogy nem az azon belül lévők, hanem az azon kívül lévők számára jelent halálos veszedelmet. Az Isten életet óvó törvényéből szentség és világosság árad, amely felfedi az egyenlenségeket. Miként az anyamadár táplálása nyomán élet- és repülőképessé válnak gyenge fiókái, úgy telik meg lelki elégtétellel a törvényt életté tevő boldog ember. Már nem tudja, hogy ki vagy mi volt erősebb, hogy ő ragadta-e meg a törvényt, vagy már ő maga ragaszkodik elszakíthatatlanul a szabadság törvényéhez. Aki egyet megront e törvények közül, az az egészt megrontja, de ha valaki azt az egyet megragadja, aki a törvényt tökéletesen betöltötte, akkor magát az életet, az egyetlen reális lehetőséget ragadta meg. S miközben az ember elutasítja a gonoszok tanácsát, s a gonoszok útján járókkal szembeszáll és a csúfolódók székét inkább üresen hagyja — boldogan ismeri fel, hogy nem az ő cselekedetei teszik őt igazzá, hanem életét maga Isten igazította az ő beszédéhez, törvényéhez. Aki eddig nem volt több a gyülekezetben vallásos megfigyelőnél, most boldogan osztogathatja élete örömeit, gyümölcseit, amelyeket a mennyei Gazda keze munkája nyomán termett. Mivel közösségben van Urával és Mesterével, „élete fája nem hervad el”. Gyökereit mélyre bocsátja, lombjával árnyékot tart a tikkadt vándornak, gyümölcseivel megörvendeztetni a köréje letelepedőket. Az igaz gyökerei mélyre nyúlnak, hogy vihar ki ne tépje, ágai leveleket hajtanak, hogy tűzre ne vessék őket, virágai gyümölcsökké érlelődnek, hogy senkit se tévesszen meg virágpompájával, hanem sokakat tápláljon cselekedeteivel.

Keressük, testvéreim, a sikert, sürgetjük az eredményeket, vágyunk a győzelem után, halmozzuk az élvezeteket, de akiket az Úr a maga forrásai mentén ültetett, azok minden erőfeszítés nélkül, maguktól megtermik ezeket. Nem küldhet az Úr áldást a gonoszok tanácsában járókra, a gonoszok útján leselkedőkre, a csúfolódók székében pöffeszkedőkre.

Mivel az igaznak gyökere van, őt csak hajlíthatja a szél, de a gonoszt mint a polyvát fújja el. Nincs állandóság a gonosz erejében; igaz, kellemetlenül tud szűrni a pelyva, sokszor több is van belőle, mint a búzából, de az ítélet szele megsemmisíti. A gonosz nemcsak a maga, hanem társai létét is veszélyezteti, mivel nem találja kedvét a törvényben. Ő az a kiközösített, akit nem tűrnek meg az igazak gyülekezetében, aki pusztá jelenlétével is mótelyez, aki nem leli kedvét az Igében, aki gyűlöli a törvényt.

Valami összeférhetetlenné teszi az igazat és a gonoszt. Az igaz a reménységében áll erősen, a gonosz viszont a maga kevélységében szilárd és rendíthetetlen. Ám gonosz-sága az Úr ítélete előtt a pelyva állhatatlansága. Az igazat az Úr teszi azzá, mivel ítélete alatt feddhetetlenné válik az, akinek bűnét és hamisságát magára vette az egyetlen büntelen, igaz és szent ember, Jézus Krisztus, aki istenségének erejével hordozta el büntetésünket.

Az igaznak gyülekezete, közössége van; a gonoszok viszont érdekszövetségbe tömörülnek, külön-külön és együttesen vétettek és vétenek az Úr törvénye ellen. Ezek életfolytatása teljesen eltérő az igazakétól.

Hogyan hallgattuk meg ezt az életzsoltárt? Bekapcsolódunk azok közösségébe, akik Jézus Krisztusban már új teremtéssé lettek, akik tudják, hogy a zsoltár csak énekelve és olvasva lesz imádsággá, akik tudják, hogy a törvény csak megőrizve lesz életté? Ez a hívó ember életfolytatása. A gonosznak egyetlen útja van: a bűn szakadatlan halmozása, de ennek a széles útnak nincs folytatása, mert a gonoszok útja elvesz, az igazat pedig megtartja az Úr, aki őt hamisságából megigazította.

Csak két választási lehetőség van: a Krisztushoz tartozókkal vállalt közösség, amelyben ő lesz az igazak útja, a megtartáshoz vezető egyetlen út — vagy a gonoszok útja, azok tekervényes útja, akik sem Isten törvénye előtt, sem a gyülekezet előtt meg nem állhatnak. A gonoszok útját azért tartja számon az Úr, hogy megítélje azt. Az igazak útját ismeri az Úr, mivel azt ő maga készíti el, mivel azon ő maga hordozza övét, s miközben gondoskodik róluk, eggyé válik velük. Nem a közösség választ engem, hanem én választom a közösségemet. A gonoszt cselekedete teszi azzá, az igazat pedig a kijelentett Ige és az Ige szerint berendezett élet.

Krisztus Jézus úttá lett, hogy ne tévelyegjünk. Megszabadít hamisságunkból, hogy az Atya számára igazzá tegyen. Az igazakkal keresett és vállalt közösség boldoggá tehet és tesz. Ámen.

Kerecsi János
Mezőbánd

Akik már nem értik egymás beszédét

Alapige: 1Mózes 11,1-9

Ki ne ismerné ezt a történetet? Gyermekkorunk egyik kedvenc és kedves bibliai története, mely a nagyra törekvő, építő embert jeleníti és eleveníti meg előttünk.

Alapigénk mai üzenetének megértésén fáradozva, képzeletünk különösebb megérőltetése nélkül is rájövünk arra, hogy semmi esély sem lett volna pl. az Empire State Building, a világ legmagasabb épületének, felhőkarcolójának az elkészítésére, ha az építők között nem lett volna egyetértés.

I.

Alapigénk megértése során nem maradhatunk azonban felszínes összehasonlító-gatásoknál, hanem el kell indulnunk üzenetének belseje, valódi tartalma felé, mely nem azt hangsúlyozza, hogy Isten beleszól e történetbe, hanem azt a szép kijelentést, azt a szerényen meghűződő tudósítást kell kiemelnünk, amelyet már e történet első mondatában olvasunk: „Mind az egész földnek pedig egy nyelve és egyféle beszéde vala.”

Ez az egy nyelv, ez az egységes beszéd Istentől kapott kommunikációs eszköz volt, amelyben benne van Isten szeretete, a Teremtő megalégedése, gondoskodása, óvó és áldó jósága. Bábelnél ezeket az ajándékokat teszik félre az emberek, amikor azt mondják: „gyertek, szerezzünk magunknak nevet”.

Az emberiség története folyamán gyakran ismétlődik ez a történet. A kultúrát teremtő ember magának akar hírnevet szerezni, nem pedig Istennek, akitől minden szükséges ajándékot megkap. Hogy ebből mindig valami zavar keletkezik, azt számtalan bibliai és történelmi példa mutatja, de ezt példázják a felbomlott családok, a megromlott közösségek, a háborúskodások, a versengések, de ezt igazolják az egymást lenéző gyülekezetek, az elkülönülő lelkipásztori társaságok és a legkülönfélébb emberi csoportok is.

A bábéli zűrzavarok ma is nagy lelki károsodást okoznak minden esetben, amikor az Istennel és az egymással való közösséget leszűkítik egy-két csoport privilégiumára s a kiváltságosok közösségtudatából kizárnak mindenkit, aki nem azonosul velük.

A pusztai vándorlás története is azt mutatja, hogy már ott és akkor megkezdődik egy bizonyos elkülönülési és elzárkózási folyamat a zsidóknál, jöllehet egyformán részesültek Isten szabadításában. Salamon király halála után sok országos baj származik az egyetértés hiányának átka miatt. Kettészakad az ország. Majd hetven évre fogságba vitetik Isten népe az egyet nem értés, a széthúzás bűne miatt.

Még a Jézus közelében s még a tanítványok is versengenek egymással azért, hogy bizonyos privilégiumokat érjenek el a maguk számára és a többiek kárára. Így például a Zebedeus fiak. Pál a korinthusiakhoz írott levelének első soraiban figyelmezteti a gyülekezetet az egység, az azonos módon való szólás és cselekvés fontosságára (1Kor 1,10–13).

Bábel bűne nem csupán Bábelnél mutatkozik meg, hanem megtalálható az én és a te, vagyis a valamennyiünk életében, mivel az Istennel való közösségünket és az egymással való kapcsolatunkat semmi sem rombolja jobban, mint a bábeli törekvés és hangulat: „szerezzünk magunknak nevet”.

Gyakran megtörténik, hogy gyülekezeteinkben ez a bábeli versengés lép fel, de nagyon hamar megmutatkoznak áldatlan következményei. A magának hírnevet szerezni akaró ember olyan konfliktushelyzeteket teremt, melyekben megrontja a Krisztusban Isten által helyreállított közösséget, de ugyanakkor megmérgezi az emberi közösségek békességes állapotát és légkörét is.

II.

Még az első világháború idején történt. Az orosz csapatok betonbunkerekbe sáncolták el magukat. A székelyudvarhelyi 82. gyalogezred szuronyrohamra indult a muszka géppuskafészek ellen. Szédületes és káprázatos rohamuk közben ilyen csatakiáltásokra ragadtatták magukat: Isten, ne segíts, csak csodálkozz! Győztek! Az első világháború keleti frontján ez volt a legnagyobb diadal. A székelyudvarhelyi 82. gyalogezred nevet szerzett magának. Világhírnevet. S az eredmény? Alig maradt túlélő belőlük.

Szerezzünk magunknak nevet...

Szarajevó lakói jól ismerik egymást. A polgárháború kirobbanása előtt gyermekeik egy iskolába jártak, egy utcában laktak, együtt játszottak, egymás között kötöttek házasságot. Most fegyverrel állnak egymással szemben.

Marosvásárhely lakói 1989 decemberében együtt mentek ki az utcára, együtt örvendeztek Isten szabadító szeretetének, együtt adtak hálát a szabadulásért. Azonban valakik elhatározták, hogy a nemzetféltés politikájával nevet szereznek maguknak, és hamis politikai állításokkal szembeállították az egykori jó szomszédokat, megértő barátokat és kedves ismerősöket.

Sok gyülekezetben a presbiterválasztás, illetve a lelkészválasztás alkalmával hatalmas törések állnak be, mert egy-egy csoport elhatározza és kijelenti: Most mi megmutatjuk, mert nevet szerzünk magunknak.

Csodálatos alkalom gyülekezeteinkben az esketés. Szépen, fiatalon, kéz a kézben ott áll a menyasszony és a vőlegény az örvendező családok, barátok koszorújában, és Isten színe előtt hűséget fogadnak egymásnak. Aztán eltelik néhány év, és ott találjuk sokukat a törvényszéki folyosókon, mert már tele van a szívük egymás iránt haragvó gyűlölettel, és keserű, pergő szavakkal sorolják fel sérelmeiket. A baj háttérben mindig, szinte változatlanul az áll, hogy a házaspárok közül az egyik többet akart magának a jogokból és kevesebbet vagy éppenséggel semmit sem a kötelességekből.

Amikor magunknak akarunk várost, tornyot építeni, akkor szinte észrevétlenül belopózik szívünkbe Isten kizárásának a gondolata. Akkor összezavarodik minden, nem értjük többé egymást, nem értjük azt, hogy a másik miért nem ért meg bennünket, miért nem gondolkodik vagy cselekszik elvárásaink szerint. Türelmetlenek leszünk, pártoskodunk, versengünk. Igazunk alátámasztására sokszor hivatkozunk erre vagy arra az embertársunkra. Érvelünk. Magyarázunk és magyarázunk. De szinte sohasem hivatkozunk Jézusra, de sohasem gondolunk a szeretetre, hisz nem érdekel

bennünket csak az, hogy minél többen adjanak igazat nekünk, hogy érdekből vagy bármilyen okból egyre több ember álljon mellénk.

A tékozló fiú nagyszerűen érezte magát mindaddig, amíg pénzéből futotta arra, hogy „barátaival” mulasson. Teljesen kitörölte emlékezetéből atyját. Melegség töltötte el szívét, amikor egyre többen mondtak dicsérő szavakat vendégszeretetéről. De amikor szétfoszlott a varázs, mert elfogyott a pénze, de amikor komoly szükségét látott, akkor eszébe jutott, hogy van számára is hely az atyánál.

III.

Alapigénnek az a szinte egészen jelentéktelenül meghúzódó kijelentése, mely szerint az egész földnek egy volt a nyelve, arra utal, hogy Isten nem akarta és akarja azt, hogy az emberek ne értsék meg egymást. Isten feszültséget feloldó és nehéz kéréseket megoldó szeretete az, amiben minden különbséget és különbözőséget el lehet feledni, át lehet hidalni.

A Krisztusban egy testté vált emberiség úgy kapcsolódik Isten világot és minden embert megváltó szeretetéhez, mint a szőlővessző a szőlőtőhöz. Nincs olyan viszály, nincs olyan feszültség, amit ne lehetne feloldani ebben a szeretetben. Ha a magam személyi érdeke nélkül Istenre akarok és tudok figyelni, akkor tornyai, váraim benne kapnak „nevet”, akkor egyáltalán nem az lesz a fontos, hogy én szerezzek magamnak vagy mi szerezzünk magunknak dicsőséget, hanem az, hogy a cselekvő Istené legyen mindenben és mindenkor dicsőség. Ebből a dicsőségből aztán bizonytalanság is hull fény. Luther és Kálvin nem a maguk dicsőségét keresték, hanem azt, hogy alázattal szolgáljanak Istennek. Bethlen Gábor nem azért volt nagy fejedelem, mert kiváló bölcsességgel rendelkezett, hanem mert alázattal ment az előtte járó Krisztus nyomában.

Ha meg is romlik a közösség köztem és Isten, köztem és embertársaim között, Istenre figyelő, Istenhez kapcsolódó életemben újra és újra van lehetőség a közösség helyreállítására. Jézust megkérdezték, hogy hányszor kell megbocsátani. Még hétszer is. Isten megbocsátó szeretete végtelen. Nem olyan lezárt folyamat, melyből végérvényesen kimaradok, ha ezt vagy azt nem tettem meg. A Golgotán Isten Jézus Krisztus által a halál előtti utolsó pillanatban állítja helyre a megromlott közösséget maga és az egyik megfeszített rablgyilkos között.

Az egy nyelv és az egy értelem ebben az összefüggésben visszanez és előretekint, és így meghatározza mind a múltat, mind a jövőt. A parázna asszony számára a zsidó törvény nem ad semmi lehetőséget a megbánásra, a szabadulásra, hanem egyetlen utat ír elő: a megkövezés általi halált. De ez a Jézus lábai előtt oltalmat kereső asszony megmenekül.

Szétzilált, sok részre osztott emberi világunk szinte menthetetlennek látszik. Úgy néz ki felgyorsult fejlődésével, mintha az emberiség a saját pusztulása felé rohanna. A megromlott közösségek jelei áradnak felénk. Tele van a hírvilág szenvedéssel, gyilkosságokkal, háborúkkal, melyek mind-mind jelei annak, hogy a már meglévő feszültségek még jobban elmélyülnek. Sokan bizonyos pótcselekedetek ajánlásával világmegváltó programot erőszakolnak az emberekre. Nagy divat lett az utolsó ítélettel való ijesztgetés, a fenyegetés, kárhoztatás: Ha nem jössz közénk, biztosan elkárhozol! Ma is, akárcsak egykor Babelnél, egyre inkább szeretünk magunkra, mint Istenre figyelni. Sokakra vonatkozik a meghatározás: már nem értik egymás beszédét. Közben képtelen vallásos kijelentések hangzanak el az egyedül üdvözítő egyházzól, az egyedül üdvözítő csoportról, és közben nem vesszük észre azt, hogy egyedül csak Krisztus üdvözít.

Már-már alig értjük egymást, mert különféleképpen értelmezzük Krisztus tanítását, sokszor szándékosan elfeledjük igazi lényegét, mivel csak érdekeset és újat, rendkívülit és soha nem hallottat akarunk mondani. Nem arról beszélünk, aki tegnap és ma és holnap is ugyanaz, aki örök, aki nem változik. Maga Jézus Krisztus az egyedül fontos, s nem a róla szóló árnyékos tanítás.

Ezért van az, hogy ugyanazon falun vagy városon belül versengés és harc van a különböző egyházak és vallásos csoportok között. Ilyenkor elsikkadt a lényeg! Szóló-

vesszők vagyunk csupán, és nem önállóságra teremtett szőlőtők. Elfeledjük Jézus intését (Mk 10,35–45). Nem szolgálni, hanem uralkodni szeretünk.

Imahetünk azt a célt szolgálja, hogy a lényegre, a Krisztusra figyeljünk, akibe mindnyájan beoltattunk és így lehetőséget kaptunk a vele és benne való új életre.

Nem kell nevet szereznünk magunknak, mivel már van nevünk, mivel mi Isten gyermekei, Isten megváltottai vagyunk és lehetünk, akikért meghalt Krisztus a kereszten, és akikért harmadnapon feltámadott. Nem csak a görögökért — ahogy mondja Pál apostol — vagy a zsidókért, nem csak a reformátusokért, nem csak a római katolikusokért, nem csak az ortodoxokért, nem csak valamilyen vallásos csoportért, hanem érettünk, mindnyájunkért, az egész emberiségért.

Jézus Krisztusban megoldható Szarajevó gondja, megoldható a családok gondja, a világon élő minden ember gondja. Benne és általa az egész földnek egy nyelve van: a szeretet nyelve. Ámen.

Hegyí Dániel

Magyarhermány

„Ha énbennem maradtok...”

Alapige: János 15,4–7

Ebben az evangéliumi részben Jézus Krisztus az Atya örök akaratát, az ő küldetésének célját és a benne való élet értelmét tárja a tanítványok elé. Most élénk. E tanítás a Krisztusra figyelők számára tiszta és világos minden időben.

Ez a jó ismert tanítás még elevebb lesz számunkra, ha futó pillantást vetünk a Jézus korabeli palesztinai szőlőművelésre. A tőkéket 2–3 méterre ültették egymástól. A főhajtást évről évre meghagyták, így a szőlőtő vastagsága 60–70 cm lett, és az egyre vastagodó törzsek 10–15 méteres körben is szétterjedtek. Bujtatással újabb és újabb tőkéket hajtottak, és így egy tő jó kezelés és metszés mellett hamarosan beboríthatott egy nagyobb kertet is. Ezt bizonyítja a Zsolt 80,9–12.

1. Isten, amikor eljött az „idők teljessége”, úgy döntött, hogy a bűntől és a bűn nyomorúságaitól megtiport szőlőskertjét szent Fia elküldése és áldozata által megújítja, termő szőlőskertté teszi. Krisztus a szőlőtő, mi a szőlővesszők vagyunk. Isten arról döntött, hogy nemes szőlőt termel, hogy az ő kertjében ne legyen vadszőlő vagy gerezd nélküli zöldhajtások sokasága, hanem — mai nyelven szólva — azt akarta és akarja, hogy kertje végre profitáljon, hogy legyen benne bőséges és hasznos termés. Krisztus itt nem szól arról, hogy Isten mennyi gondot fordított az őszövény idején egyházára, szőlőskertjére, s nem beszél arról, hogy miként óvta, vigyázta és metszette azt, és hogy mégis milyen sokszor elmaradt a termés.

2. Krisztust, az új és nemes szőlőtőkét azért rendelte, ültette Isten a világba, hogy benne és általa életünk ne gyümölcstelen vagy savanyú, fzetlen termést hozó legyen, hanem hogy mi is áldott, ízletes gyümölcsöt teremjünk. Ennek csak egy módja és lehetősége van, és pedig az, hogy olyan kapcsolatban legyünk Krisztussal, olyan kapcsolatban maradjunk vele, mint a szőlőtő és a szőlővesszők. Ez nem valami látványos dolog, hanem olyan rejtett, belső folyamat, mint ami a maga tápláló, életadó erejével végigmegy a szőlőtőtől a hajtásokig. Csak akkor lesz gyümölcs, ha ez a folyamat zavartalan, ha ez a folyamat nem szakad meg. A leszakadt szőlővessző már terméketlen, tűzrevaló venyige. A szőlőtőn lévő hajtások mind-mind ígéretes szőlővesszők. Ha szorosan elkötünk egy szőlővesszőt, vagy keményen visszatörjük, azt látjuk, hogy a kötésen vagy törésen alól megszűnik az élet, mert a szőlőtőke tápláló ereje itt megakad és megszakad. A tápláló csodálatos, titokzatos és láthatatlan szivárgása nem jut tovább, nem jut el a levélig, nem jut el a gerezdig. A Krisztusban való élet lényegében nem csak ideig-óráig tartó élet. A Krisztussal való közösség nem egy istentiszteleti vagy egy bibliaköri kapcsolat, hanem soha meg nem szűnő összetartozás. A benne és általa élt hűség élet maradandó.

A szőlő Izráel legértékesebb gyümölcse. Az öröm, a boldogság, a jólét, a messiási idők jelképe. Jézus ezért mondja: „én vagyok a szőlőtő”. Az egyetlen igazi. Vannak még más szőlőtőkéi is az életnek, de azokról csak a szenvedély és szenvedés, a gyűlölet és a kétségbeesés keserű borát lehet szüretelni. A hit, a szeretet és a békesség igazi gyümölcset csak erről az egyetlen igazi szőlőtökről szüretelhetjük.

3. De Jézus tovább vezet tanításában. A 6. és 7. versben két gondolat ellentétére figyelhetünk fel: a) „ha valaki nem marad énbennem”, és b) „ha énbennem maradtok”. Ezekkel a gondolatokkal kapcsolta be Isten gondolatvilágába Jézus az akkori hallgatóit, és ezekkel a gondolatokkal akar most minket is bekapcsolni. Isten a tervét véghezvitte. A teremtés és megváltás műve által áldása és megszentelő ajándékai révén a Krisztus közösségében való élet lehetőségét biztosította számunkra. De az emberen is áll valami. Például: A szülő minden feltételt biztosít gyermekének a diplomaszerezéshez, de a gyermek feladata a tanulás. Ebből azt láthatjuk, hogy Isten akarta-akarja ezt a közösséget velünk. De mi is döntés előtt állunk.

a) „Ha valaki nem marad énbennem” — mondja Jézus. Ez pusztulást jelent, de nem a szőlőtő, hanem a szőlővesszők pusztulását. Mennyi bizonyítékát látjuk ennek az egyház történetében és az egyéni emberi sorsokban! A hajtások könnyen letörnek, elfagynak vagy elszáradnak, viszont a földben mélyen gyökerező szőlőtő él, új hajtást fakaszt és újabb gyümölcstermést hoz.

b) „Ha énbennem maradtok...” — Itt Jézus az értelmes, az igaz élet lehetőségéről beszél. Ez az ő eljövételének célja; ez az Isten örök terve az emberi élettel, az övéi életével. Itt felszusszanunk, és azt mondjuk: lám, én is erre vágyom, én is azt szeretném, hogy legyen értelme, gyümölcse az életemnek. Ezt óhajtod? — kérdi most tőlünk Jézus. Ennek egy megoldása van: maradj meg énbennem! Életünk minden idejében és minden helyzetében lássuk és halljuk Krisztust. Legyünk vele, figyeljünk rá, ne csak egyetlen templomi óra idején, hanem egész életünkön át. A Krisztushoz kapcsolódó élet olyan eredményre, olyan természohozamra képes, melyre az ember önmagától sohasem juthat el. A szőlővessző nem erőlködik, hanem szervesen kapcsolódik a szőlőtökéhez, és lám, egyszer csak elkezd gyümölcset fakasztani és érlelni. Krisztus itt a „ha” szócskára építi a tanítványainak adott tanácsát. Mi magunk is sokszor töprengünk e szóval a szívünkben és az ajkunkon: ha így lett volna; ha úgy tettem volna; ha ezt választottam volna.

Valószínűleg a tékozló fiú is így gondolkodhatott: ha nem maradok itthon, akkor élhetem a magam világát, akkor független és szabad lehetek. De elesetten, éhesen, távol az atyai háztól már egészen más gondolat fakad fel lelkében: ha hazamehetnék; ha csak egy lehetnék a szolgák közt az atyai háznál. Mert időközben rájött, hogy csak ott van az igazi életlehetőség, az egyetlen életlehetőség számára. Amikor elszegényedett, nem volt többé otthona és nyugalma az idegenben, mert vágyódni kezdett arra a közösségre, melynek oltalmára, áldására az idegenben kimondottan szomjazni kezdett. Nagyon vágyott a közösség helyreállítására, az otthon oltalmára.

Van-e bennünk is élő vágyakozás arra, hogy a mi életünk kapcsolata Krisztussal olyan legyen, mint a szőlőtő és szőlővessző kapcsolata, összefonódottsága és együvé tartozása?

Az említett példázatban azt csodáljuk, hogy az atya nem dorgálja tékozló fiát és nem leckézteti: lám, ha itthon maradtál volna, ha nem mentél volna el — hanem örül, átöleli és minden áldását neki adja. Mindent, s lám, erről beszél Jézus is a felolvasott alapige utolsó mondatában: „kérjétek, amit csak akartok és meglesz az néktek”. Milyen nagy öröm Isten közösségében! A Krisztushoz kapcsolódó életünkben nemcsak a jelen biztonságát nyerjük el, hanem a jövő drága ígérését és örömét is megtaláljuk.

A szőlővesszőket évente egyszer metszik, illetve visszametszik. A hasznavehetetlen hajtások tüzre kerülnek, az ígérteseket viszont visszametszi a gazda. Megtisztítja és óvja ezeket a visszametszett hajtásokat. A mi Gazdánk tudja, hogy melyik vesszőt kell lemetszeni, illetve visszametszeni, hogy a jövőben még több és még szebb gyümölcstermést hozzon. A szőlőtöke mindig új életerőt visz a visszametszett vesszőkbe: „aki énbennem marad, én pedig őbenne, az terem sok gyümölcset”.

Kérdések sorát tette fel ez az Ige számunkra. Akarsz-e hasznos, jó termést hozó szőlővessző lenni? Vajon az igaz szőlőtőkéhez kapcsolódik-e a te életed? És ha a mennyei Gazda olykor-olykor visszametszi élethajtásaidat, akkor azt csak azért teszi, hogy még áldottabb, még ígéretesebb lehessen és legyen az életed. Ilyenkor tudod-e alázattal és hálával ezt mondani: Köszönöm, Uram, hogy Krisztusban megtisztítottál és termővé tettél!? Tudod-e nem csak a karácsonyi ének szavaiban, hanem mindenkor ezt vallani:

„Jézus! engedj hozzád mennem,
Éljek benned, te énbennem,
Ha te hozzánk eljöttél;
Adjad, legyen igaz híved,
Ó, essék meg rajtam szíved,
Ha kegyedbe bevettél;
Mert nincs más kincs,
Mely hívekkel, bús szívekkel,
Jót tehetne,
Boldogságot szerezhetne”!?

(99. ének 6. vsz.) Ámen.

Fehér Dániel
Örvénd

Dicsekedjünk Istenben

Alapige: Róma 5,10–11

„Talán sosem volt ennyi ellenségeskedés és háborúság híveim között, mint ma” — idézem egyik szolgatársam vallomását. E huszadik század alkonyán valóban a földért és az anyagiakért, az érvényesülésért és a pozícióért vívott küzdelem színtere az Isten által teremtetett Föld.

Eddig ez a harc nem létezett? De igen, hisz ez a küzdelem nagyon rég elkezdődött, csak palástolták, színezték és tagadták.

Beteg ez a világ, s ideje lenne végre megkeresnie betegségének gyökerét. Jó lenne kitépni mindazt, ami mérgező, romboló és halált okozó, és jó lenne megkeresni a gyógyulás útját és lehetőségét, hogy életben maradjon az emberiség. Olyan könnyen, szinte észrevétlenül kerül testünkbe egy-egy betegség kórokozója, és ha idejében nem fordulunk orvoshoz, és ha nem tartjuk be utasításait, akkor a betegség könnyen végzetes lehet.

De nemcsak az ember testi életével és épségével, hanem lelke életével és épségével is így áll a helyzet. A test és a lélek egymással kölcsönhatásban vannak. Aki lelkileg, vagyis idegileg és szellemileg beteg, annak külsején, magatartásán is megjelennek a „belső” betegség jelei. Ez tűnik ki most egészen kihívóan ennek a világnak a képén.

Valamikor behullt az ember lelkébe a bűn, minden betegség kórokozója, mely terjedt, szaporodott és megfertőzte az ember egész természetét: óhaját és vágyait, terveit és életmódját, Istenhez és az embertársaihoz való viszonyát. A bűneset az Édenkertben történt, s közvetlen eredménye az első ember Istenhez való viszonyulásában s gyermekének, Kainnak testvérgyilkosságában látható.

Valóban, az Istenhez való viszonyulásunk, a vele való kapcsolatunk döntő meghatározója emberi életkapcsolatainknak.

Nyilvánvaló, hogy ez a kezdeti szeretetkapcsolat megszakadt, és az ember — mint tékozló fiú — egyre távolabb került teremtő Urától és úgy szegült és szegül szembe Istennel, hogy mindent tanácsa és rendelése ellen tett és tesz.

Ez az Istennel való szembeszegülés és ellenségeskedés a bűn. Az ember azonban tudja, hogy Isten a sértett fél. Tudja, hogy az Úr mindent megtett azért, hogy az ember élete öröm és békesség legyen. Elébe adta a „Törvényt”, amelynek betartása bizto-

sítaná az igazi életet. Az ember ezt tehernek tekintette, bár azt is tudja, hogy tévedett és bűnös. Azért távolodik az ember Istentől, mert azt hiszi, hogy egyben így távolodik a számonkéréstől is. Távolodj Istentől, mert így megmenekülsz — mondja ma a Sátán, de ezt sugallta már Ádámnak is. Ugyanakkor az ember azt is tudja, hogy Isten számonkérő szava egyszer bizonyos elhangzik és az igazság ítélete kimondatik: halál!

Igen, halálra méltók az árulók, a hűtlenek és a törvénszegők. De ez én vagyok! De ez te vagy! Vajon mit várhatunk? Csak a halált! Ennek ellenére megtörténik a csodák csodája, elhangzik Isten megbocsátó szava. Mert a Golgota hegyén így imádkozott Jézus: „Atyám, bocsáss meg nekik...”

Pár évvel ezelőtt egy férfi kopog be hozzám. Látom arcán a nyugtalanságot, a szomorúságot; hangja remegésén az idegmegterhelést. Remegő kézzel leveszi kalapját és sűr:

— Tiszteletes úr, tanácsot kérni jöttem... nálunk nagy baj van. A feleségem a házassági esküt megszegte, hűtlen lett. Úgy döntöttem, elválok. Többé látni sem akarom, de ott van a két kisgyermek. Mit tegyek? Mióta megtörtént, úgy élünk, mint két ellenség. Ez így tovább nem mehet.

— S mikor ön kemény szavakkal szemére hányta bűnét, akkor az asszony hogy viszonyult szavaihoz? — kérdeztem.

— Sírta. Az idegösszeroppanás határán áll. Azt mondta, ő sem tudja, hogy is tehette, és bocsássak meg neki. Soha többé nem fog megisméltódni. Igaz, szeretem. Hazudnék, ha tagadnám.

— Hát akkor miért nem bocsát meg neki? — kérdeztem.

— Már mindenki tudja... Én legyek a gyáva, a kismizmizett? Hogy állok meg az emberek előtt?

— Fölemelt fővel — válaszoltam —, neki kell szégyenkeznie. Tudom, hogy ön a sértett fél, de gondoljon arra, hogy Istent mi milyen sokszor megsértettük: hűtlenek, engedetlenek voltunk és vagyunk iránta. Cselekedeteink és egész életünk azt mutatja, hogy nem úgy élünk, mint az ő gyermekei, hanem úgy, mint az ő ellenségei. Megérdemljük, hogy Isten végképp szakítson velünk. S ez maga a halál.

A halál keserű poharát itta ki Jézus Krisztus helyettünk. A mi bűneink átkát magára vállalta, hogy Isten kimondhassa fölöttünk a megbocsátás szavát: Szeretlek titeket, az én tulajdonaim vagytok.

Köztudomású, hogy két ellenségeskedő fél között a megbékélés úgy jön létre, ha valamelyik megteszi az első lépést, bár tudatában van annak, hogy minden bizonyosan veszít tekintélyéből és presztízséből.

Isten lenne a vesztes fél, hisz úgy vitte végbe a megbékélést, hogy feláldozta Fiát?

Isten Jézusért megbocsátott nekünk, és Isten megbocsátó, megbékélő szeretete visszavásárolt minket a halálból.

— Holnap este feljövünk mindketten a lelkészi irodába, itt ön előtt megbocsátok neki, de kérem, mondassa el vele még egyszer az esküt — szólt a férfi.

— Úgy legyen — válaszoltam.

Jézus Krisztus érettünk való szenvedése miatt és haláláért Isten többé nem emlékezik meg bűneinkről. Megbékélt velünk, és azt várja, hogy a bűn „idegen vidékéről” hazatérjünk, hogy átölelhessen és Krisztusért gyermekeivé fogadjon bennünket, hogy szeretete karjaiból többé senki és semmi ki ne ragadhasson minket: „sőt inkább megtartatunk az ő élete által, minekutána megbékültünk vele”.

A megbékélést el lehet fogadni, de vissza is lehet utasítani. Lehet szívből azt mondani: Köszönöm, Atyám! De makacsul meg lehet maradni a régi állapotban, mintha semmi sem történt volna. Pedig Isten mindent megtett azért, hogy a hozzá való viszonyunk rendeződjék, és hogy békességünk legyen.

Sok millió ember van a világon, akinek nincs lelki békessége, aki Krisztusban nem békélt meg Istennel. Vajon van-e megtartásuk? Ne csodálkozzunk, ha könnyen elesnek, ha könnyen a bűn mélyére süllyednek, ha könnyen feladják az életet.

Isten így szól: Elődbe adtam az életet és a halált, válaszd az életet! Szörnyű dolog az élet kapuja előtt meghalni. Majdnem megtartani, majdnem megmentve lenni, de

mégis teljesen elveszni. Úgy járni, mint az az ember, aki talán épp a Noé bárkája mellett fült vízbe. Miután megbékéltem Istennel a Krisztusban, csak akkor érezhetem „otthon” magam Atyám oltalmazó karjaiban, védelmet és megtartást nyújtó házában. Akkor szívlelem meg az Úr szavát: Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljete; én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig; enyém minden hatalom mennyen és földön; én élek és ti is élni fogtok!

A megbékéltek élő bizonyosága az, hogy Krisztusban nem csak itt a földön tartatnak meg az élet hullámcsapásai közepette, hanem mindörökké megtartatnak. Mert ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.

Békülj meg Istennel, testvérem, fogadd be az éretted szenvedett, meghalt, de föltámadott és örökkön-örökké élő Fiát, s lelked húrjain megszólal a vallomás: „Egyetlen forrása minden kegynek, / Egyetlen mentsvára a lelkemnek: Jézus...”

Akik Pál apostollal együtt vallják: „élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus”, azok bizonyosak megtartásuk felől, mert többé már senki és semmi sem szakaszthat el minket az ő szeretetétől.

Olyan sokszor tapasztaltuk már az életben, hogy nem mi tartjuk meg önmagunkat, hanem megtartatunk. Mert nincs véletlen az életben. Nem véletlen, hogy volt elegendő erőd és reménységed a „mélységben”, a gyászban és a bánatban — ő adta ezt az erőt. Nem véletlen, ha ellene tudtál állni a kísértésnek — ő erősített meg. Nem véletlen, ha meg tudtál bocsátani és áldott békesség, szeretet és közösség lett az eredménye. Neki köszönheted. Krisztusban megtartatik hűséged és emberséged, családod és egyházad. Nélküle előbb vagy utóbb elvész mindened.

Pál apostol felolvasott soraiból kisugárzik töretlen hite, élő bizalma és erős békesége. Vajon mi sugárzik a te életed soraiból és az én életem lapjairól? Istennek adj hálát, ha a békesség örömét tudtad kisugározni szívedből, és ha életed „sötét árnyai között” az Úrba vetett reményed és bizalmad megtartott téged.

A tűzvészben lévő gyermek belekapaszkodik a megmentésére siető tűzoltó karjaiba, rábízva életét. Nem kérdi tőle, hogy elég erős-e vagy sem, mert érzi és tudja, hogy az a kar az egyedüli lehetősége és reménysége.

Mi teljes bizalommal helyezhetjük életünket annak az Úrnak a kezébe, aki kimentett minket a bűn megemésztő lángjai közül.

Nem dicsekedhet a tűzből kimentett gyermek azzal, hogy lám, „milyen bátor és erős voltam”, hanem csak azzal dicsekedhet, hogy az a férfi, aki a füsttel és a lángokkal küzdött, aki életét kockáztatta érte, kimentette a halálból. Övé a hála, az elismerés és a dicséret.

Mi se dicsekedjünk önmagunkkal és semmi mással, csupán csak Istennel és Istenben, aki Fiában megbékélést és megtartatást ajándékozott számunkra.

Pál apostol, amikor ön maga érdemeit vizsgálta, számolta, arra a végeredményre jutott, hogy ő az első a bűnösök között. A bűn lángjaiban, a tévelygés és bosszú füstjében megtalált az engem kereső Úr és kimentett a halálból, mert kibékített Istennel. Ezért az övé minden hála. Ezért dicsekedem Istenben, aki ezt eleve elrendelte és megcselekedte Jézus Krisztus által.

Apostoli szolgálatának eredményeit sem önmagának tulajdonította, hanem Istennek, és dicsérte őt, hogy méltóztatta beállítani szolgálatába. Amíg Krisztus meg nem találta és az Atyával ki nem békítette, addig az Úr ellenségeként élt és cselekedett.

Meg kell tanulnia a világnak, hogy mindaddig, amíg Krisztusban ki nem békül Istennel, nincs békesége, nincs megtartatása. Addig az ember zúgolódik sorsa miatt, addig másokat hibáztat sikertelenségéért, addig letapos másokat, addig magával dicsekszik és énközpontúan él. Mindent saját magamért, mindent dicsőségemért — ez a jelszava és ez a célja. De az, aki hit által Krisztusban megbékélt Istennel, az életét és testi-lelki javait Isten megtartó gondviselésének tulajdonítja. „Mid van, amit ne kaptál volna?” — kérdi az Ige által az Úr. Semmink, bizony semmink — válaszoljuk. Ezért egyedül Istenben dicsekedj, aki a megbékélést szerezte, és aki biztosít megtartása felől. Ámen.

A közösség

Alapige: 1Korinthus 2,1-10

A bűn miatt megromlott az Isten és az ember közötti viszony, de megromlott minden emberi közösség alapja, a testvéri kapcsolat is. Isten azért adta halálra az ő egyszülött Fiát, hogy a megromlott kapcsolatokat helyreállítsa. Nagy szükség volt erre egykor ott Korinthusban, ahova Pál ezt a levelet írta, de ugyanez a helyzet itt és most, ebben a gyülekezetben is. Isten az Úr Jézus Krisztus által helyre tudja állítani a bűn által megromlott testvéri közösséget. Ennek érdekében lett Pál apostol a Szentlélek által Jézus követé és Isten engedelmes eszköze. Amikor Korinthusba megy, nem az a célja, hogy ékesszólással vagy emberi bölcsességgel hirdesse Isten beszédét, hanem az, hogy bizonyosságot tegyen az Atya által a bűnben vergődő ember számára adott egyetlen és utolsó lehetőségéről, a keresztre feszített Úr Jézus Krisztusról, aki a bűn láncait összetörte.

Jóllehet Pál tudja azt, hogy mi a világ véleménye, mégis Jézus Krisztuson kívül másról nem akar tudni. Tudja, hogy a világ szerint a keresztről való beszéd bolondság, de azt is tudja, hogy a kereszt Isten megtartó ereje, mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát keresztre adta érte. Felismerte az apostol azt is, hogy a kereszt a zsidóknak botránkozás, de tudja, hogy a zsidók között vannak olyanok is, akiknek a Krisztus keresztje Isten megtartó ereje a bűn által megromlott világban, mert azok számára, akik a megfeszített Krisztust mint szabadítót elfogadták, ő az élet Fejedelme, erőforrás a küzdelmes életben, kőszikla a viharban. Erre a kősziklára mint fundamentumra ma is lehet és ma is érdemes építeni.

Bizonyágtételében Pál nem a maga erejére támaszkodik, mert ezt írja: És én erőtlenség, félelem és nagy rettegés közt jelentem meg tiköztetek. Ennek ellenére azt tapasztalta, hogy prédikációjának óriási hatása volt a gyülekezetre, mert nem az emberi bölcselkedés erőtlensége, hanem Isten Szentlelkének ereje áradt ki belőle hallgatóira.

Isten Igéje által Szentlélek ma is kiárad a gyülekezetbe, és munkálkodik szívetekben. Lehet, éppen a mai Igén keresztül fogod megérteni, hogy Isten Szentlelke által most téged szólított és téged vár, hogy megismertesse magát veled, mert a hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által. Itt az ember bölcsessége nem jöhet számításba.

Pál az athéni Areopagoszon elmondott híres beszédének eredménytelensége láttán határozta el azt, hogy az emberi bölcsességet nem fogja többé az evangélium hirdetése érdekében felhasználni. Ezért Korinthusban nem hajlandó csak Isten bölcsességéről beszélni. Elhatározását drámai humorról támasztja alá: „Mert minekutána az Isten bölcsességében nem ismerte meg a világ a bölcsesség által az Istent, tetszék az Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg a hívőket” (1Kor 1,21). Valóban: ami Athénban teljes csőd volt, az itt Korinthusban Lélek és erő lett, mert kimaradt belőle a bizonyágtételt elerőtlenítő emberi bölcsesség. Így lett a megfeszített Krisztus hirdetése átütő erővé a korinthusi hallgatók szívében.

Olyan jó volna, ha Isten Igéje ezen a héten is élővé és hatóvá válna az itt jelenlévők életében. Ennek biztosítéka ma sem az igehirdető személye, tudománya, szép beszéde, hanem Isten Szentlelkének ma is jelenvaló ereje. Ha az Ige előtt mint áldott mennyei mag előtt kinyitod a szívvedet, Isten hatalmas arra, hogy Szentlelkével elkezdje és be is végezze benned a maga munkáját, hogy felismerd bűneidet, hogy meglásd Krisztust, aki a kereszten éretted is szenvedett. Ugyanakkor bátorságot ad arra is, hogy oda tudj borulni a kereszten függő Jézus lábaihoz és oda tudd tenni a szellemi vakságodat okozó bűneidet, hogy fel tudd venni a magad keresztjét, és Jézust követve, türelmesen tudd azt hordozni az élet minden nehézségein át. Ezen az úton fogod megérezni, hogy könnyű a türelemmel hordozott kereszt a válladon, mert látni, tudni és érezni fogod, hogy maga Jézus hordozza bűneid súlyát. Így tapasztalod meg Jézus ígé-

reteinek valóságát életedben, és így leszel bizonyos annak igazságában, amit Jézus így mondott: „Mert az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű” (Mt 11,30).

Ez valóban nem a világ veszendő fejedelmeinek bölcsessége. Hadd legyen mindnyájunké ez a bölcsesség, hogy Pállal együtt mondhassuk: „Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztségében, aki által nékem megfeszítettett a világ és én is a világnak” (Gal 6,14). A prófétai ígéretekben egykor elrejtett és hirdetett bölcsesség Jézus keresztségében nyilvánvalóvá lett. Ezt Isten öröktől fogva a mi dicsőségünkre rendelte, hogy a bűn által megalázott és kifosztott embereknek az ő mennyei dicsőségét ajándékozza.

Ezt a bölcsességet a világ halandó fejedelmei közül senki nem ismerte sem a Pál idejében, sem napjainkban. Erről nem beszélnek a világ jövőjéért aggódó tudósok, bár közülük egyre többen ismerik fel, hogy a tudomány Isten bölcsessége nélkül semmire sem megy. Erről nem beszélnek a divathóbortok sztárjai, a politikusok vagy az államférfiak, sem a divatos újságok vagy TV-műsorok, mert ők ezt a bölcsességet nem ismerik, mert ha megismerték volna, nem feszítették volna meg a dicsőség Urát. De a világ és a benne élő ember naponta megfeszíti őt. Ezért számodra nem lehet közömbös a keresztség, mert ez az egyetlen és utolsó lehetőség, hogy megszabadulhass a Sátán hatalmából, aki a helyes istenismeret és az igaz hit legádázabb ellensége. Ő az, aki téged naponként megcsal, eltérít Istentől és a világ fejedelmei felé irányít. Millió dolgot kínál, hogy Isten és Krisztus keresztség helyett azokban bízz. Hiteget és megigéz. Nem válogat az eszközökben, és állandóan hajszolja az embert, hogy ne legyen ideje Istennel törődni, Bibliát olvasni, imádkozni. Kezében a szórakozás is és a pihenés is a csábítás eszközévé válik. E világ fejedelme, a Sátán, és a világ urai egymást túlharogva csábítgatják az embert és térítik le Isten útjáról. Naponta hazug ígéretek tesz a Sátán arról, hogy holnap minden jobb lesz, s mire észreveszed, hogy becsapott, már tehetetlenül benne vagy a nagy hálóban, már ott vagy a széles úton, a díszes, tágas kapu előtt, mely a veszedelembé visz.

Ezzel szemben Isten egy másik választási lehetőséget kínál azoknak, akik megundorodtak a világ fejedelmeinek kínálatától. Milyen jó, hogy Isten minden embernek, s így neked is, felkínálja az ő csodálatos világának lehetőségét: Amiket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknak.

Földi szem nem láthat be Isten országa csodás világába, de egykor minden szem megláthatja őt, akinek Isten átadott minden birodalmat és erőit, aki bebocsáthat téged mennyei dicsőségébe és megajándékozhat a szemtől szembe való látás örömeivel.

Fül nem hallott erről, de Pál említi, hogy ismert egy embert, aki elragadtatott a harmadik égig, a paradicsomba, és hallott kimondhatatlan beszédeket, amelyeket nem szabad embernek kibeszélni (2Kor 12,4).

Emberi szív meg nem gondolta, pedig a gondolat előtt nincs távolság és nincs akadály, de ebbe a titokba a gondolat nem hatolhat be, mert azt az emberi ész fel nem foghatja.

Ezt nem lehet kiharcolni vagy megvásárolni. Isten azonban az őt teljes szívből szeretőket Jézus Krisztus által megajándékozza az ő ingyen való kegyelmével. Ez az, ami a legdrágább és mégis ingyen kapható. Ha nagyon akarod, akkor a tied is lehet ez a mennyei Jeruzsálem, ahol „az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak” (Jel 21,4).

Ezek után meg kell kérdeznem: te kit választasz, melyik urat akarod, ki legyen a te gazdád? Kinek szeretnél engedelmeskedni? Mert az világos, mivel Jézus mondta, hogy két úrnak nem lehet szolgálni. Két közösségnek egyszerre nem lehetsz a tagja. Az is bizonyos, hogy a mennyei örömet csak Jézus adhatja neked, ha elfogadod a megváltó kereszteszt, amely által nyilvánvaló lett, hogy a gonosz, aki a bűnt becsempészte a világba, legyőzetett. Vele legyőzetett a bűn és annak következménye, az örök halál és a kárhozat. Az erről való bizonyosságot Isten Szentlelke tudja csak megerősíteni szívedben, aki még Isten mélységeit is megvizsgálja, és aki téged megajándékozhat a teljes

igazsággal. Aki pedig egyszer ezt az igazságot megismerte, az meg is ragadja, és el nem ereszi, mint Jákób a Jabbók révénél az angyalt, míg az meg nem áldotta őt.

Ragadd meg Jézust és benne ezt az igazságot, hogy teljes hittel tudj vallani a kátával, hogy Isten nemcsak másoknak, hanem nekem is bűnbocsánatot, örök igazságot és üdvösséget ajándékozik az ő ingyen kegyelméből, egyedül a Krisztus érdeméért.

Hívd és engedd be Isten Szentlelkét a te szívedbe, hogy vágyakozóvá tegyen mindennap az Ige után, hogy általa vágyakozz a gyülekezeti közösségbe, hogy érezd ott jól magad, hogy Szentlélek Isten megismertessen az Úr Jézus Krisztussal, a dicsőség királyával, akit az Atya a te tökéletes váltságodra és igazságodra ajándékozott neked. Isten Szentlelke segít, hogy ezt az ajándékot hívő szívvel elfogadd és általa közösséged legyen a mennyei Atyával. Így az ő áldott gyermeke leszel, és így helyre tudod állítani megromlott emberi kapcsolataidat mind a családban, mind embertársaiddal, mert azok, akik Jézus Krisztusban Isten áldott gyermekei, egymással is igazi testvéri közösségre jutnak.

A Szentháromság Isten közössége által a hívők egymás testvérei lesznek. Ebben a közösségromboló világban, ebben a közösségben lesz egyre erősebb és gyümölcsözőbb a szeretet. Így válik Krisztusban élővé a te életed is. Rajtad keresztül pedig családod és gyülekezeted élete is.

E hét hátralevő részében imádkozunk azért, hogy mindnyájunk életében legyen áldott közösséggé az a család és az a gyülekezet, melyben élünk. Az Úr Jézus Krisztus által, Isten Szentlelke által legyen Isten gyermekeinek áldott közössége az egyház és a világ. Ámen.

Szász Attila
Disznajó

Példát adtam néktek...

Alapige: János 13,12-20

Az emberi gondolkodás, mely mindig sajátos ismervek alapján kategorizált, mindig különbséget tett a munka különböző formái között. Megkülönböztetett megbecsült, az emberek többsége előtt tekintélynek örvendő foglalkozásokat, valamint olyanokat, melyeket csupán a társadalom legszegényebb, legkiszolgáltatottabb rétegei végeznek, a legtöbb esetben csekély ellenszolgáltatásért. A bibliai időkben Keleten ilyen rabszolgák számára fenntartott tevékenység volt a gazdagok házaiba betérő vendég lábának megmosása. A poros országúton mezítláb vagy szandálban járó ember ilyenszerű tisztálkodása egészségügyi szükséglet volt. A vendéglátó házigazdának alapvető udvariassági kötelessége volt vendégének e szükségletéről gondoskodni. E munkát azonban, ha tehette, nem személyesen végezte, hanem rabszolgájával végeztette el. Ez így volt természetes és általánosan elfogadott abban a korban.

Jézus, a tanítványok legnagyobb megdöbbenésére, ezt a rabszolgák számára fenntartott munkát maga végezte el. Sorra megmosta lábukat.

Tette természetesen, mint mindig, most sem véletlenszerű. Az okot a tanítványoknak a rang kérdése fölötti vitája szolgáltatta. Folyton visszatérő kérdésük volt: ki a nagyobb közöttük? Kit illet meg közülük az előkelőbb hely? Korban a legidősebbet? Vagy talán a legerősebbet? Nem az első alkalom, hogy a tanítványok az elsőség fölött vitatkoznak. Máskor Jézus egyszerűen csak figyelmeztette őket, de most, a páskabarány ünnepélyes elfogyasztása alkalmával, abban a döntő időben, „amikor az ördög belesugallta már Iskáriotes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el őt” — életre szóló leckét akart adni számukra. Levetette felsőruháját, olyan kötényt kötött maga elé, amilyent a rabszolgák szoktak, és hozzáfogott a tanítványok lábának megmosásához. Azok nemcsak vonakodtak ezt megengedni, hiszen természetesnek vették, hogy Jézus a legnagyobb közöttük, hanem élesen tiltakoztak is ellene. E tiltakozás Péter esetében egy kérdésben és egy, azt mintegy nyomatékosító felkiáltásban jut kife-

jezésre: Uram, te mosod-e meg az én lábaimat? Az én lábaimat nem mosod meg soha! E tiltakozásban kifejezett ellenállásuk érthető, hiszen Jézus cselekedete teljesen ellentmondott nemcsak az akkori emberi gondolkodásnak és társadalmi szokásoknak, hanem a tanítványok Mesterükről alkotott elképzeléseinek, sőt elvárásainak is. Szokatlan és idegen volt számukra Jézus szolgálai alázatba hajló cselekedete, hiszen ő úgy élt a tudatukban, mint az, aki a Mennyei Atyától nyert hatalmánál fogva már itt a földön dicsőségesen uralkodni fog. A Zebedeus fiak példája igazolja: a tanítványok azt remélték, hogy Jézus fényéből és dicsőségéből majd reájuk is hull.

Jézus, látva a tanítványok értetlenségét, ellenállását, megkérdezi: Értitek-e, hogy mit cselekedtem veletek?

Hogyan is értették volna a Jézus által adott példa örökérvényű mennyei üzenetét a változó emberi értékrend fogságában gondolkodó tanítványok? Hogyan is értené a Jézus által hirdetett igazi lelki nagyság titkát a hatalom mámore után sóvárgó, a mindenáron uralkodni akaró, az anyagiakat a lelkieknél mindig előbbre helyező mai ember? Hogyan értené a krisztusi út lényegét az önös érdekeinek mindent alárendelő, az emberi kapcsolatokat is a pillanatnyi haszon alapján értékelő óemberünk?

Jézus, látva tanítványai szemében az értetlenséget, tettének lényegét ő maga fedi fel előttük: Példát adtam néktek, hogy amiképpen én cselekedtem veletek, ti is akképpen cselekedjétek.

Jézus kérdése és felelete a mindenkori tanítványok és a mindenkori egyház felé irányul. Vajon értjük-e ma őt igazán? A történelem azt igazolja: bizony nem mindig értette meg őt az egyház, vagy legalábbis nem mindig követte a szeretet alázatával szolgáló Jézust. Szolgáló egyház helyett uralkodó egyházzá, az alázat útját járó egyház helyett hatalmi egyházzá igyekezett válni. Vajon felismerte-e a ma egyháza, hogy a mai, egyre szekularizálódó világban újból és újból ki kell vívnia a maga létjogosultságát? De ez csak úgy lehetséges, ha nap mint nap bizonyosságát adja a mindig is érvényes krisztusi örökségnek, azaz tudja hirdetni a krisztusi értékrend igazságát: Ha valaki első akar lenni közöttetek, legyen a ti szolgátok! Az elmúlt évtizedek rossz emlékezetű rendszere az egyházakat létalapjukban próbálta megingatni, amikor szolgálatukat a kimondott istentiszteleti szolgálatra zsugorította. A lelkipásztor minden templomon kívüli tevékenysége bármikor büntetést, legjobb esetben megrovást vonhatott maga után. Elvesztítettük egyházi iskoláinkat, melyek az ifjúság számára a krisztusi szeretet és a keresztyén erkölcs melegágyai voltak. Elvesztítettük szociális otthonainkat, ahol az egyház irgalmas samaritánusként követhette a krisztusi példát. Nemzedékek nőttek fel, melyek számára a szolgálat szó az egyház istentiszteleti szolgálatát jelentette és jelenti csupán. Éppen ezért a ma egyháza az újonnan nyílt lehetőségek útját keresve, egyben az egykor kényszerből és kényszerűségből elveszített önmagát is keresi. Jézus parancsa ma így érvényes számunkra: egyéni igyekezzeteink mellett szűkös anyagi lehetőségeink ellenére is meg kell teremtenünk az egyház szeretetszolgálatának intézményes alapjait.

Krisztus alázattal végzett szolgálatának példája az egyént is kötelezi. Akkor van igazi közösségem Jézussal, ha őt a szolgálat útján is követni tudom, ha cselekedeteim célja nem én vagyok, hanem a másik ember. Ha munkám nem a pénzbeli ellenszolgáltatás miatt lesz értékke számomra, hanem elsősorban azért, mert hitből fakad és a másik javát szolgálja. Mikor lehetséges ez? Akkor csupán, ha a Fil 2,7-8 alapján megértem és magamévá teszem a krisztusi lelkületet: „...önmagát megüresítette, szolgálai formát vévén föl... és amikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén haláláig, mégpedig a keresztfának haláláig.”

Nyilván a mi Krisztust utánozni akaró minden törekvésünk száználmas igyekezett csupán, mégis az ő személyes példája egyéni keresztyén életünkben is irányadó. Néha a mi szolgálatunkat Isten nagyobb közösség számára veszi igénybe, máskor szűkebb környezetünk számára válik az éltető erővé. A szolgálat bármely formáját végezzük, azt mindenképpen tudatosan kell tennünk. Nemrég a Duna-TV egyik riportere református egyházi főiskolába beiratkozott ifjakat szólaltatott meg. Megkérdezte, miért választottak épp egyházi iskolát? A megkérdezettek elmondták, hogy döntésük ter-

mészetes és az öntudatos református hitükből fakad. Nem is gondoltak más iskolára. Végül elhangzott egy utolsó kérdés: Van-e valami életcélod? Milyen életcélt tűztél magad elé? A választ egy fiatal lány szíve mélyéről jövő őszinteséggel, csillogó szemmel így adta meg: Életcélom az én népem szolgálata.

A krisztusi alázat mélységébe csak az tud alászállani, aki a szolgálatot tudatosan választotta életcéljául. Ha lelkipáasztorként, gondnokként, presbiterként az egyházban, nevelőként az iskolában, orvosként vagy nővérként a kórházban, édesanyaként és édesapaként a családban így dolgozom, ha így viszonyulok régi vagy alkalmi ismerőseimhez, munkámban több örömöm és azon sok-sok áldás lesz.

A tiltakozó tanítványok engednek Jézusnak. Péter hevesége is alábbhagy, amikor rádöbben arra, hogy további közössége Krisztussal az ő szolgálatának elfogadásától függ. Most már nemcsak megengedi, hanem egyenesen igényli is Jézus szolgálatát: Uram, ne csak lábaimat — mondja —, hanem kezeimet és fejemet is.

Engednünk kell, hogy Jézus keresztben kiomlott vére, önmagát értünk feláldozó szeretete bennünket is megtisztítson, a bűnnel naponként beszennyeződő lelkünket tiszta fehérre mossa. A Krisztussal való, életre szóló közösségünk alapvető feltétele ez. Így tudjuk megérteni azt, amit ő értünk tett, és amit ő mint Úr és Mester vár tőlünk. Fel kell ismerniük az egyházaknak, nekünk, egyházakat alkotó keresztyéneknek, hogy a Krisztus vérével való megmosattatásunk, az abban felkínált kegyelem az egyetlen lehetőség számunkra az életre. Krisztus nem alternatíva, hanem az egyetlen lehetőség a keresztyén ember és közösség számára.

Ha tudjátok és cselekszitek is ezeket, akkor boldogok lesztek — mondja Jézus az ő tanítványainak az alázattal végzett szolgálat leckéjének feladása után. Eszerint Krisztusban nyert boldogságunknak két feltétele van: az ismeret és a cselekvés. A kettő nem választható el egymástól. Ismernünk kell a krisztusi példát, és cselekednünk kell azt. Sajnos az ismeret és a tett között néha óriási távolságok vannak a mi életünkben. Az emberi bűn és gyarlóság oly könnyen visszatart, megállít a tudástól, az Ige ismeretétől a cselekedetig, az Ige életté válásáig vezető úton.

Jézus ismeretet ad. Tanításában, szolgálatában önmaga ismeretét adja nekünk, a tetteket viszont reánk bízva, sőt kötelességünké teszi.

Az egyházaknak külön-külön és együttesen is vállalniuk kell a szolgálat útját. Egymásnak tett szolgálatunk formál bennünket igazi szeretetközösséggé, e világnak tett szolgálatunk pedig Krisztushoz való tartozásunknak ad kézzelfogható hangsúlyt, és e jelenkori, értékeit vesztett világban felmutatja az egyetlen járható utat: Krisztust.

Jézus példája világítja meg előttünk az igazi nagyság titkát, mely nem a hatalommal való uralkodás, hanem az alázatos szolgálat.

Jézus az, aki a szolgálatnak személyes példájával rangot adott, azt igazi értéké tette. Az egyetlen imahéten együtt imádkozó egyházak csak ezt az értéket képviselhetik. Ámen.

Id. Adorjáni Kálmán

Zilah

A szeretet soha el nem fogy

Alapige: 1Korinthus 13,8

Idei imahetünk csütörtöki programja az Istennel és felebarátainkkal való szeretetközösség gondolatát tartalmazza. Istennel és felebarátainkkal lehetséges és van is sok másfajta közösség, de egyikben sincs annyi áldás, mint ebben. Érdemes nagyon figyelni ennek lehetőségeire, áldásaira és feladataira.

I.

Lehetséges az Istennel való szeretetközösség, mert Isten maga a szeretet (1Jn 4,16). Mint ilyen alkotta a világot, az embert, akit elesettségében sem hagyott magára,

megváltót küldött értünk, kibén szeretete irgalommá, kegyelemmé magasztosult. Nincs olyan istentiszteletünk, vallásos összejövetelünk, amelyen erről a szeretetről valamiképpen ne esne szó. Ha másként nem, a bűnbánati imádságunk után hallható feloldozás formájában, ami önmagában is olyan nagy áldás, hogy ha minden egyéb elmaradna is, még akkor se jött volna senki sem hiába.

Jelen esetben, a szeretet himnuszából vett alapigében azonban nem az Isten szeretetéről van szó, hanem az emberéről, az enyémről s a tiedről. Isten szeretetéről, annak különböző időben való jelentkezéséről, gazdag áradásáról sokat lehet beszélni, de mit mondhatunk az ember szeretetéről, a miénkről? Ha mi nem vagyunk maga a szeretet, mint Isten, akkor ez nekünk nem lényegünk, akkor nem lehetünk annak forrása, akkor nem produkálhatjuk azt saját erőnkéből. Márpedig Pál apostol azt mondja, hogy „a szeretet soha el nem fogy”.

Kénytelenek vagyunk beismerni, hogy mi magunktól nem tudunk igazán szeretni. A szeretet helyét elfoglalta a bűn, ebből pedig nem terem szeretet, hanem bőven terem harag, gyűlölet és gyilkosság. A kegyelmes Isten, a mi mennyei édes Atyánk megtalálta a módját annak, hogy minket a bűn és a Sátán minden hatalmától megszabadítson, újjáteremtsen, hogy késszé és képessé tegyen arra, hogy mi is tudjunk szeretni. Van ugyan szülői, gyermeki, hitvesi és sok másfajta szeretet, de az, amit egyedül Atyánk adhat, s amire egyedül ő képesíthet minket, az mindeniknél több. A szeretetnek az „adsza és ne” csereáruízű szeretettől kezdve az áldozni tudó szeretetig sok lépcsője van, melyeken nagyjából minden hívő ember végigbotorkál. A legtöbb azonban megáll az alsó lépcsők valamelyikén, s azt nevezi ki, ismeri el a legtöbbnek. De ha ebben csalódik, még léphet egyet fennebb, vagy csúszhat egyet lennebb. Én úgy látom, hogy az utóbbi a gyakoribb. És még ez sem maga a pokol.

Igen sok példa van rá mind a Szentírásban, mind a keresztyén egyház történetében, hogy a nullpontnál is mélyebbre süllyedtekkel, a mélyen mínuszban járókkal is tud, sőt igazán ezekkel tud Isten valamit kezdeni. Ez az újjáteremtés! Ez az emberi érdek, értékek megsemmisülése, a tékozló fiú magába szállás, a bűnbánat és a kegyelembe való görcsös megkapaszkodás mozzanataiból összetevődő újjászületés kapcsol össze újból azzal, kitől elszakadtunk, Istennel, aki maga a szeretet. Ez pedig akkor és úgy érvényes, ha ő kezdeményezi, és ha ő viszi véghez. Sok emberi jószándék, akarás vált semmivé, az elsőhajtott imádságoktól a „lehetetlenség konok falán véresre vert koponyáig”, míg meg nem indult valaki felé maga a kegyelem. Isten nem vádolható azzal, hogy ritkán indul és csak keveseket keres. Szüntelen indítja kegyelmét, hívogat, vár, keres tékozlót és otthonmaradottat, cégéres bűnösöket és magukkal megelégedetteket egyaránt. Miért teszi ezt? Azért, hogy összekapcsoljon magával, feltöltsön szeretetével és élő vizek folyamaivá tegyen bennünket. Igen nagy hangsúly van azon, hogy folyamaivá és nem forrásaivá tesz, mert egyedül ő a forrás, a szeretet forrása. Csak annyival rendelkezem, amennyit tőle átveszek. Ő pedig gazdag és bőkegyelmű. Az ő szeretete valóban soha el nem fogy, és azt akarja, hogy a miénk se fogyjon el soha.

II.

Most beszéljünk az Atyától kiinduló szeretet áldásairól. A legelső az, amit alapigénk mond: „soha el nem fogy”. Minden földi, emberi dologról elmondhatjuk, hogy „változás és romlás” van rajta. Ez érvényes a pillanatok és esztendőik keretei közé szorított emberi életünkre is, sőt még a hitünkre és szeretetünkre is. „Hitem pedig, mint a változó hold, hamar elfogy, tölte alig hogy volt” — mondja egyik szép énekünk. Az Istentől jövő szeretet pozitív vonásait és áldásait senki sem írta le szebben, mint Pál apostol az 1Kor 13. részében. Diákkoromban kötelező volt kívülről megtanulni. Természetesen zúgolódtunk miatta, mint minden rendkívülinek tetsző feladat miatt, de most áldom érte Istent és én is kötelezem a konfirmandusokat, hogy tanulják meg a szeretet himnuszát. Hosszú lenne végigmagyarázni azt a 15 áldást, ami az igazi szeretettel együtt lesz életünk, családunk, környezetünk ajándékává. De legalább érintőleg

szólnunk kell róluk. És ezt úgy teszem, hogy a fehér áldás mellé vagy mögé odamondom a fekete negatívumot, így teljesebb lesz a kép.

A szeretet hosszútűrő. Mennyi baj származik a türelmetlenségből, izgatásból, „ezt én nem tűröm” jelszavas, öncsalásos magatartásból! Olyankor áll elő ez, amikor elfogy az erő, mikor vékony vagy éppen elszakad a cérna, ahogy mondogatni szokták mostanában. A türelemhez erő kell, mégpedig isteni erő, amelyik még rózsát is képes teremni.

A szeretet kegyes, azaz Istenben gyökerező, Istentől való, bibliás fogantatású szent érzelem. Ha nem is talál tökéletesen, mégis a szókép kedvéért a kegyetlenséget használom fekete háttérnek, mivel mindenütt jelentkezik, mivel mindenütt ott van, ahonnan hiányzik a kegyesség. Keserű, átkozott következményei ott vannak az alig álcázható párharcoktól kezdve a gyilkos háborúig mindenütt.

A szeretet nem irigykedik. Felfedezhető már a gyermekszemekben, ott lappang rejte vagy nyíltan mindnyájunk életében. Ott volt a főpapok lelkében is, amikor Jézust Pilátus kezébe adták. Fájt nekik, hogy „ők semmit nem érnek, mindenki őt hallgatta”. Kain emiatt fogott botot testvére; titkos féregként ott van a templomban, a politikában, mindenütt.

A szeretet nem kérkedik. Ma inkább a dicsekvés szót használjuk e nagyon is kifejező szó helyett. Erre is megvan a jó magyar közmondás: „öndicséret gyalázat”. A Példabeszédek könyve sokat foglalkozik vele, s ez azért van, mert régen is megütköztek rajta. Dicsérjen meg téged más és ne a te szád, ajánljon téged más és ne te magadat.

A szeretet nem fuvalkodik fel. Nem sértődik meg. A sértődő embernek majdnem mindig sebes a lelke, „folyik az orra vére”, s az emberek még élvezik is, ha „húzhatnak valakit”. A „pukkadásig” fokozódó sértődöttséget nemegyszer hangos kirobbanások és káromlások kísérik.

A szeretet nem cselekszik éktelenül. Milyen ronda vagy — halljuk gyakran a lesújtó megjegyzést, és azonnal tudjuk, hogy csúnya szó, illetlen magatartás van mögötte.

A szeretet nem keresi a maga hasznát. Önzés, kapzsiság a torzabb jelentkezési formái, ami mindig megütközéssel jár.

A szeretet nem gerjed haragra. A harag a lelki élet rákja. Lehet pillanatokig, de lehet évtizedekig tartó rontás. Minden haragvó azt hiszi, hogy neki van igaza, hogy méltán neheztel. Nehézség van a kőben és teher a fővényben, de a bolondnak haragja nehezebb mind a kettőnél — mondja a Példabeszédek könyve.

A szeretet nem rója fel a gonoszt. Talán ez a legnehezebb. Nem szabad feljegyeznünk felebarátunk gonosz szavait, tetteit. De ha mégis megtesszük, a magunk lelkét tesszük terhessé vele. Írjuk a homokba, ha már írni akarjuk, hogy vigye el a szél.

A szeretet nem örül a hamisságnak. Amikor mégis találkozunk vele, kárörömnek mondjuk. Márpedig gyakran láthatjuk magunkban és másokban is. Sátáni élvezetnek mondhatjuk ezt az örömet. Sok kacagás és gúny rugója.

A szeretet együtt örül az igazsággal, mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr. Ó, örök szeretet mély csodája, mindenek feje Isten Fia, milyen nagy vagy, milyen szükséges vagy! — sóhajtunk fel a korábbiakat hallva.

Pál apostol az utolsó idők egyik jelének azt tartja, hogy a szeretet hiányozni fog (2Tim 3,3). Viszont van egy közösség, melyre éppen az kell hogy legyen a jellemző, hogy ott nem hiányzik a szeretet. Ez a közösség az egyház. Így van ez nálunk, testvéreim?

Egy ifjú lelkipásztor testvéremtől hallottam a következő megállapítást: „Szeretni nemcsak azt kell, aki megérdemli, hanem mindenkit, akinek szüksége van rá.” Viszont nincs olyan ember, aki ki merné jelenteni azt, hogy neki erre nincs szüksége. És ha mégis lenne, ott valami nagy hiba van.

Egy fiatal asszony panaszkolta lelkipásztorának, hogy az édesanyja már a második férjétől választotta el. Ők tudtak volna jól élni, de édesanyja még mindig gyermeklányként kezelte és nem tudta elviselni azt, hogy leánya rajta kívül valaki mást is

szeressen. Az anya miatti keserűség lassan összegyűlt, és gyűlölet lett belőle. — Érzem, hogy ez a gyűlölet lassan, de biztosan öl, sorvaszt — mondta a fiatal asszony. — Semmi szervi bajom nincs, mégis mindegyre beteg vagyok. Az orvosok nem találják bajomat. — A szeretet hiánya a baj oka — mondta lelkipásztora. — Ezt hiába várok édesanyámtól — csüggedt el még jobban az asszony. — Nem is úgy, hogy maga kapja, hanem úgy, hogy maga adja — válaszolta a lelkipásztor. — Igen, én imádkoztam azért, hogy tudjam szeretni az anyámat, de nem megy mégse. — És hogyan képzelte el az imameghallgatást? — Hát úgy, hogy érzek valami édes, meleg érzést és készséget a szeretetre. — Ezt ne várja, mondta a lelkipásztor, hanem tegyen valamit. Ha nem tudja, mit, én frok egy receptet. Elfogadja? — Igen! — Kiváltja az orvosságot? — Igen! — És be is veszi? — Igen! — Nagyszerű, akkor jegyezze a receptet: Hét-főn reggel mosolyogva köszöntse édesanyját, s kérdezze meg, hogy aludt! Kedden takarítsa ki a szobáját; szerdán vigyen néhány süteményt neki, csütörtökön hívja el sétálni, tegyen fel néhány kérdést, és hagyja őt beszélni; pénteken kérje meg, hogy zongorázza el azt a gyermekdalt, amit gyermekkorában szokott; szombaton kérje meg, hogy segítsen jó túrósgombócot főzni, mert magának nemigen sikerül, azt igazán csak ő tudja. Vasárnap este takargassa be és csókolja meg. — Ez nehéz lesz, vallotta be a fiatal asszony. — A receptet pontosan kell alkalmazni, semmit nem lehet kihagyni. Aztán jöjjön el egy hét múlva, és számoljon be az eredményről. — Hetek teltek el, s akkor telefonált a lelkipásztorának és a következőket mondta: — Két hete alkalmazom a receptet, s a tegnap este, amikor ismét betakartam, az én rideg, kemény anyám felült az ágyban, magához ölelte a fejem, s könnyes szemmel mondta: be jó vagy hozzám mostanában. Évek óta ekkor éreztem először, hogy szeretem anyámat. Kérem, hogy ezt a receptet adja oda másoknak is (Gyökössy Endre: Mai példázatok. 185.).

Ezt a receptet én is megpróbáltam továbbadni. Az eredményről ezeket mondta egy férj: — Kedvesen megpusziltam reggel a feleségemet, s megkérdeztem: hogy aludtál? Tárgyilagos felelet helyett azt kérdezte: na mit akarsz kiudvarolni? Ugye, ugye, ahol a legtermészetesebb kellene hogy legyen a szeretet, ott is árnyékok vetülnek reá s szinte hihetetlen, hogy valaki adni, érdek nélkül adni akarjon bármit is. Egy ilyen eset miatt nem szabad megsértődni, nem szabad abbagyni a tettekre váltott szeretet gyakorlását, mert az igazi szeretet soha el nem fogy!

Még egy gondolatot szeretnék hangsúlyozni. Isten szeretetét a bűn a legmagasabbra fokozta Jézus áldozatában. A mi szeretetünket apasztani szokta. Ezért jogosnak, igazságosnak ítéljük, ha megvonjuk valakitől szeretetünket. Nem jól tesszük! Mert megszűnnek a próféciaik, a tudomány, a nyelvek, de a szeretetnek meg kell maradnia mindörökre. Ámen.

Visky János
Kolozsvár

Közösség az engedelmisségben

Alapige: Lukács 22,39-49

Imahetünk vezérgondolata: az Istennel és egymással való közösségünk. Alapigénk bemutatja azt, hogy mit jelentett Jézus számára a mi megváltásunk kínjai közepette megmaradni az Atyával való közösségben. Más szóval: milyen vérverftékes küzdelembe került Jézusnak a megváltásunkra irányuló atyai akaratnak való teljes engedelmisség.

Ennek az önmaga ellen vívott rettenetes küzdelemnek a színhelye az Olajfák hegyén a Gecsemáné kertje volt. Jézus gyakran ment a terebélyes olajfák alá imádkozni. Most is oda megy tanítványaival megvívni az önmaga elleni harcot. Ekkor vált a békés olajfaliget a Golgotán kozmikus méretűvé táguló harctér küszöbévé. Itt kellett teljesen feladnia a maga akaratát, hogy a továbbiak során mindvégig az Atya akarata érvényesülhessen és érvényesüljön. Itt még nem magával a halállal tusakodik, hanem

haláltusában van önmaga megüresítéséért, hogy teljesen felvehesse a szolgáló formát. Csak ennek árán teljesítheti az Atya parancsolatát és maradhat meg az Atya szeretetében (Jn 15,10), hogy önmaga elvesztése által beemelhesse az Atya szeretetébe mindazokat, akik az ösengedetlenség következtében onnan kiestek.

Aki rászánja magát Isten parancsainak teljesítésére, annak ezt a haláltusát mindig meg kell vívnia. Így adták halálra saját akaratukat már az ősatyák is. Ábrahám akkor küzdötte ezt a tusát meg, amikor Izsákot kellett oltárra vinnie. Ekkor győzött életében Isten akarata. Jákób akkor győzetett le és lett belőle új ember, amikor a Jabbók révénél küzdött Istennel. Eszter is haláltusát vívott, amikor választania kellett saját élete és Isten népe élete között. A választás mindig haláltusával jár. Ezt támasztja alá Pál apostol kijelentése is: „...naponként halál révén állok” (1Kor 15,31). Jézus saját maga ellenében választott minket. Saját élete árán mentette meg a miénket.

Ismerős ez a haláltusa Jézus mindenkori, teljesen odaszánt követőinek életéből is. Csupán egy példa a sok közül: a Kolbe atya példája, aki a náci koncentrációs táborban jelentkezett az éhhalállal járó büntetés elhordozására, hogy így kiváltsa egy családost rabtársát a halálból.

Jézus az Olajfák hegyére ment, ahol olajsajtó is állt. Ott fog kiszitolódni a Jézus mentő szeretetének olaja arra a sok sebre, fájdalomra és szenvedésre, amelyet a bűn okozott és okoz. Ebbe a sajtóba már egyedül lép be, a tanítványait kissé hátrébb hagyja. De imaháttérrel kér tőlük, s egyben így óvja őket a kísértéstől. Jézus nagyon jól tudja, hogy azok az események, melyek ezután következnek be, könnyen elriaszthatják őket az ő követésétől. Ugyanis Mesterük olyan szenvedések részese lesz, melyek elhordozása mennyei erőforrást igényel. Ennek az erőforrásnak az igénybevitelét ajánlja nekik, miközben önmaga is imádkozva ezt teszi.

Egyéni tusáját Jézus az Atya előtt vívta. Ha az Atyától függetlenül vívja valaki nehézségeit, akkor beleroppan és vesztes lesz. Azért van manapság annyi összeroppant élet, mert sok ember nem ismeri az ima által mozgásba hozható isteni energiákat.

Jézus tudta, hogy az imádságban az Atya színe előtt megvívott harc győzelemre vezet. Ezért tanácsolja mai tanítványának is: tedd át harcaidat Isten színe elé, az ima területére. Mivel ez a terület idegen az ördög számára, ezért ott nem szenvedhetsz vereséget. Ő, mennyi harcot vív az ember, de milyen keveset Isten színe előtt. Ezért harcol keveset saját maga ellen, és ezért küzd sokat embertársai ellen.

Jézus imája a számára készült keserű pohárral kapcsolatos. Mi tette keserűvé a Jézus számára készült poharat? Az emberi bűnök sokasága. Ettől a sok bűntől irtózott ő, a szent, de messzemenően ragaszkodott a bűnöshöz, ezért iktatta kérésébe ezt is: „ne az én akaratom, hanem a tied legyen!” Az Atya akarata az volt, hogy valaki vállalja magára azt a bűnt, amit Ádám Évára, Éva meg a kígyóra hárított, de egyikük sem akart magára vállalni. Jézus elvállalta ezt a bűnt, viszont mi még a magunk bűnét sem akarjuk magunkra vállalni.

Jézus számára azért jelentett ez keserű poharat, mert nagyon szerette Atyját. Aki pedig szereti Istent, az irtózik a bűntől. Aki viszont nem szereti Istent, annak kedves a bűn. Te kihez és mihez vonzódsz inkább, kedves testvérem?

Jézus annyira szerette Atyját, hogy e szeretet jegyében lemondott a saját akaratáról s engedte érvényesülni az Atyjáét. Ezért hiteles a Jézus kérése követőitől: „aki én utánam akar jönni, tagadja meg magát és úgy kövessen engem”

Jézus most mutatja be tanítványainak az önmegtágadás jelentését és jelentőségét.

Egy bizonyoságtevő azt vallotta: „A legszebb szó, amit Istennek mondhatunk: Igen! A legszebb szó, amit magunknak mondhatunk: Nem!” Meghalni halálunk előtt, hogy a halál ne találjon egyszerszületett életben — ez az újjászületés felszabadít minden halálfélelem alól. Erre jutott el Pál apostol is, amikor ezt vallotta: „Krisztussal együtt megfeszítettem, élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” (Gal 2,20).

Jézus imája olyan erőteljes volt, ima közben annyira ránehezedett az emberiség bűnének súlya, hogy vércseppek hulltak a földre. Első ízben áztatta büntelen ember vére a földet. A Jézus lelkére nehezedő belső feszültség átpréselte még a bőrére is a vért. Ez a különös jelenség nem kerülhette el Lukácsnak, az orvosnak a figyelmét.

Vegyünk egy példát: a tenger mélyén bizonyos határon túl az ember már nem képes elviselni a víz nyomását, és fülén, száján, orrán keresztül vérezni kezd. Végül beáll a halál. Nem véletlenül mondja Isten Izráelnek: bűneid „terhemre vannak, elfáradtam viselni” (Ézs 1,14). Anselmus, a jeles középkori theologus így figyelmeztet: „Még nem gondoltad meg bűneid terhét!” Fizikailag is elnehezedünk, ha bánatos a szívünk, ha gondok terhelnek, mert bűneinknek súlya van.

Az Ószövetség idején a főpap rátette kezét a báránnyra, jelképesen ráhelyezte a bűnt, és kikergette a pusztába. A barom vére viszont nem préselődött ki, mert az nem tudta átérezni a bűn súlyát. Gondold meg azért, kedves testvérem, hogy bűneid miatt ma is vérzik Krisztus teste. Krisztus teste az egyház. A Krisztus-test közössége minden egyes tagjának a bűnei miatt vérzik.

Ott a Gecsemánásban Krisztus vére a földre hullt. Az már ott és akkor kegyelemért kiáltott számodra is. Azóta van ennek az embervér áztatta földnek esélye a megtisztulásra. Ugyanis a szó valódi értelmében meggyógyulhat a természet világa is, ha megváltott emberek kezébe kerül. Különbözőben mindent belep a szenny és elnyel a bűn, mivel minél nagyobb az ember bűnének súlya, annál több ártatlan vér hull a földre.

Jézus vért verejtékező haláltusája után visszamegy azokhoz az emberekhez, akikért ezt a tusát vívta és vívja. Jézus ebben a tusában kitarított érettségünk, viszont tanítványai alusznak. „Miért alusztok? Keljetek fel és imádkozzatok” — mondja Jézus.

Az alvás menekülés. Kiszakadás a fájdalmas létből és menekülés egy másik világba. Az ember nem akar és nem is képes szembenézni a valósággal: álomba menekül. Nem akarja látni saját bűnének következményeit, nem akarja látni, hogy az ártatlan vérez és meghal miatta. Ezért ez az álmom hamis megoldás. Mennyi ember menekül ma is ilyen hamis álomba: az alkohol, a kábítószer, az érzékiség, a hatalom, a becsvágy mámorának álmába.

Keljetek fel! — ezt az a Jézus mondja nekünk is, aki elmenekülhetett volna a keserű pohár elől, de ő még a kereszten is visszautasította a kábító italt. Tudatosan vállalta a megmentésünkkel járó kín minden borzalmát.

Keljetek fel és imádkozzatok! — szól ez éppen itt és most, az imahéten, a sokszor szundikáló egyház álomba merülő tagjaihoz, akik gyakran belemámorosodnak a kábító bűnökbe, s nem veszik észre, hogy kárhózatba ringatja őket a Sátán.

Az ima ébren tart. Ébren tartja a lélek érzékenységét a mennyei tisztaság iránt. Ébren tartja a lelkiismeretet, a mindig minden jó cselekedetre kész jézusi energiákat.

Keljetek fel és imádkozzatok! — mondja Jézus az övéinek. Ezt a szelíd biztatást töri meg a Jézus árulójának és cinkosainak vad csörtetése, amikor benyomulnak az imádság vérrel áztatott kertjébe elfogni a Mestert.

Nemrég mondta Jézus: „Atyám, legyen meg a te akaratod!” S íme, máris kiderül, hogy miként lesz valósággá az engedelmes Fiú számára az az akarat. Csattan Jézus arcán az áruló csók! S teszi ezt az, aki ette kenyerét, most pedig sarkát emeli fel ellene.

A körülötte levők is látták, mi következik. Hamar kiderül ugyanis, mi következhet ott, ahol a legszentebb emberi közeledés eszköze, a csók, a legaljasabb jellé züllik egy volt barát ajkán. Ott már nincs többé becsülete a szentnek; ott az igaz megkötöztetik és a gaz szabad.

Végül kérdezhetnénk: ez az Atya akarat? Igen! Az az Atya akarat, hogy a megkötözött és megáldoztatott Krisztustól nyert szabadság édes terhe alatt megigazuljanak mind-mind a bűnösök. Mi!

Igen, az az Atya akarat, hogy a Krisztustól nyert szabadság birtokában te is megtanulj az ő akaratát cselekedni, hogy te is megmaradhass az ő szeretetében! Ámen.

Az imádság közösségében

Alapige: Róma 8.26-27

Mint e hét minden estéjén, úgy a mai este is közösségre szólít bennünket az Ige. Imaközösségre hív Istennel, és szeretetközösségre hív egymással. Készek vagyunk-e erre? Ha igen, akkor meg tudjuk-e ezt valósítani, mivel az Ige szerint erőtelenekek és gyengék vagyunk? Erőtlenségünk abból ered, hogy magunkban hordozzuk a bűnt. Úgy vagyunk, mint Pál volt egykor, aki erről így tett bizonyosságot: az akaratumk megvan a jóra, de képtelenekek vagyunk annak véghezvitelére. Nem a jót cselekedjük, amit akarunk, hanem a gonoszt, amit nem akarunk. Gyönyörködünk az Isten törvényében a belső ember szerint, de tagjainkban egy másik törvény működik, mely ellenkezik elménk törvényével és rabul ad a bűnnek. Ezért imádkozni, imaközösségben élni szabad, lehet, sőt nagyon szükséges, de szerfölött nehéz.

Az imádság olyan nélkülözhetetlen számunkra, mint a levegő, de az is fontos, hogy együtt és egymásért is imádkozzunk. Az imádság összekapcsol Istennel és egymással. Ezért figyelmeztet Jézus arra, hogy mindig imádkozni kell, hogy nem szabad megrestülni, hogy ahol ketten vagy hárman egy akaratall összegyűlnek az ő nevében, ott ő jelen van, és jelenlétével megszenteli az együtt imádkozó közösséget. Valóban igen hasznos az igaz buzgósságos imádsága. Továbbá, aki kér, az kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyitattik. De tudjuk-e, hogy mit és hogyan kell kérnünk? Erre tanít meg ez a mai Ige!

Amit kérnünk kell és amint kérnünk kellene — nem tudjuk. Ha pedig ez így van, akkor mi bajban vagyunk. Imádkozunk, kérünk, de igazában nem tudjuk, mit és hogyan tegyünk. Ez mindenkire vonatkozik. Még Szent Ferencre, Szikszai Bénire, az imádkozó lelkipásztorokra, az imahét estéin imádkozó testvérekre is. Még Jézus is meginog a Gecsemáné kertben, amikor azt kéri, hogy muljék el tőle a keserű pohár. Azt hiszem, ez már elég példa arra, hogy ne mond hassuk azt, hogy milyen szépen és jól tudok imádkozni, hogy ne mond hassuk azt, hogy tudom, mit és hogyan kérjek. Nem kell azért megsemm kétségbeesni, mert az Ige, mint mindig, most is útbaigazítást ad, most is tanácsol és vezet. Figyeljünk Jézusra, aki egy percig sem hagy bizonytalanságban.

Először lássuk azt, hogy mit mond minderről ő, hogy mi az, amit kérnünk kell. Mert csak az szolgálja Isten dicsőségét, csak az szolgál javunkra és embertársaink javára. Értsük meg jól, hogy az Igében nem arról van szó, hogy nekünk valamit kérnünk kell, de ha nem is kérjük azt, akkor még nem dől össze a világ, ahogy ezt sok ember szájából hallani lehet, hanem arról van szó, hogy mit kell kérnünk. Ezek szerint van, amit nem kell kérnünk, és van, amit kell kérnünk. Ami pedig Istennél kell, az nálunk embereknél elmulaszthatatlan, szükséges, és ami Istennél szükséges, az nekünk lehetséges. Ő sohasem kér tőlünk olyat, amit teljesíteni ne tudnánk a Szentlélek közösségében. Nem tesz vállunkra olyan terhet, melyet el ne bíránk, olyan keresztet, amelyet el ne hordozhatnánk. Ha megterhel, ha keresztel látogat, egyben erőt is ad, hogy elhordozhassuk azt.

Mi az tehát, amit kérnünk kell a Szentlélek közösségében?

A Káté 118. kérdése és felelete szerint mindent, amire testünknek és lelkünknek szüksége van. De ahhoz, hogy mindent biztosan megkapjunk, amire testi és lelki életünkben szükségünk van, ahhoz Jézus szerint előbb valami fontosat kell kérnünk mennyei Atyánktól. Két példával kívánom ezt alátámasztani. Mind a kettő a Hegyi beszédben hangzott el, tehát mind a kettőt Jézus mondta el. Az egyik az aggodalmaskodással és az Isten országával kapcsolatos, a másik meg a Mi Atyánk, Jézus imádsága.

Az elsöben az élet gondjai és bajai, az élelem és az öltözék miatt aggodalmaskodóknak mondja Jézus: „Ne aggodalmaskodjatok... és ne mondjátok: Mit

együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk? Mert mindezeket a pogányok kérdezik. Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van. Hanem keressétek először Istennek országát és az ő igazságát; és ezek mind megadatnak néktek (Mt 6,31–33). Tehát amit mindenekelőtt kérnünk kell, az Isten országa és az ő igazsága. Mindkettő Jézus Krisztusban adatik nekünk. Isten országa pedig nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és Szentlélek által való öröm (Róm 14,17).

Isten igazsága, felülről jövő szeretete Jézus Krisztusban öltött testet. Ez az igazság, mely örökké megáll (Jób 6,29; Zsolt 111,3 és 117,2). Műve a békesség (Ézs 32,17), mely szabaddá (Jn 8,32), bővülködővé (Róm 5,17) tesz, és akik éheznek és szomjúhoz-zák ezt az igazságot, azok az igazi boldogok (Mt 5,6) a Lélek közösségében. Keressük és kérjük szüntelen ezt a közösséget.

A másik példa a Mi Atyánk. A tanítványok „taníts minket imádkozni” kérésére mondta el Jézus. Hat kérés van benne. Ennyi nap alatt teremtette Isten a világot. Itt az első három kérésben azt kérjük először, ami az Istené, míg a második háromban azt, ami az emberé. A sorrendet nem lehet és nem szabad megváltoztatni. Először Isten és ami az övé, azután mi és mindaz, amit atyai szeretetéből és kegyelméből nekünk ad. Ez a Mi Atyánkban a következőképpen jelentkezik:

1. Szenteltesd meg a te neved. 2. Jöjjön el a te országod. 3. Legyen meg a te akaratod. E három mind Istenre vonatkozik, de e háromnak már itt a földön, bennünk és köztünk kell megvalósulnia.

A következő három kérés ránk vonatkozik, velünk kapcsolatos: 4. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. 5. Bocsásd meg a mi bűneinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. 6. Ne vigy minket a kísértetbe, de szabadíts meg a gonosztól.

Ezek földi kérések, de a mennyben valósulnak meg, Istennél, az ő országa közösségében. Hiszem, hogy ezek után megértettük, hogy mit és hogyan kell kérnünk imádságainkban. Az Igére figyelve fohászunk lélekben, és kérjük a Lélek segítségét hozzá. Egyedül csak ő segíthet a mi erőtelenségünkben, aki Isten szerint esedezik a megszenteltekért. Egyedül csak ő tudja a hogyanra a választ. Jézus világosan tanít, amikor azt mondja, hogy ha valamit kérünk az Atyától, azt az ő nevében és hittel kérjük.

Mit jelent az ő nevében kérni? Először azt, hogy az Úr Jézus felhatalmazásából és megbízásából kérünk. Csak úgy járulhatok Isten elé, ha erre Jézustól felhatalmazást és megbízást kaptam. De kiket hatalmaz fel ő, hogy az Atya elé járuljanak? Azokat, akik megmosták ruháikat az ő vérben és így Isten gyermekei lettek. Idegenek nem jöhetnek szóba. Másodszer azt jelenti, hogy az ő érdemére, az ő gólgotai áldozatára hivatkozva kell kérni. Semmiképpen sem szabad a magunk érdemeire utalnunk. Nekünk Isten előtt nincs és nem is lehet érdemünk. Amit mi teszünk, azt csak azért tehetjük, mert már előzőleg Jézus által kiáradt a kegyelem, amint az Ige mondja: megjelent az Isten üdvöztető kegyelme minden embernek (Tit 2,11).

Az ő nevében kérni harmadszor azt jelenti, hogy amit kérünk, azt hittel kérjük. Mert hit nélkül lehetetlen Istennek tetszeni, aki pedig Isten elé járul, annak hinnie kell, hogy ő létezik és megjutalmazza azokat, akik őt keresik (Zsid 11,6). Ez azt jelenti, hogy aki hittel imádkozik, az bizonyos lehet afelől, hogy imádsága meghallgatásra talál, hogy amit kér, azt meg is kapja az Úr Jézus nevében.

Negyedszer, amit kérek, azt nem a magam dicsőségére, nem embertársaim kárára, hanem Isten dicsőségére és felebarátom javára kérem. Így lesz nekem is javamra és örömömre. Valaki egyszer így fejezte be imádságát: Uram, én most sokat kértem tőled, de ezeket csak akkor add meg nekem, ha a te dicsőségedet szolgálják. Ha így imádkozunk, akkor Szentlélek által közösségünk lesz Istennel és felebarátainkkal.

Ezek után meggyőződhetünk afelől, hogy mi így nem tudunk imádkozni, de Szentlélek velünk van és kimondhatatlan fohászadásokkal imádkozik értünk. Ha hívtam, ha befogadtam, ha bennem és szívemben él, akkor tudok igazán imádkozni. Ezért kér Isten bennünket most is arra, hogy teljesejünk be Szentlélekkel (Ef 5,18b) és legyünk szentek, az Atyának tiszta és szeplőtlen gyermekei. Hallottuk az Igéből,

hogy Szentlélek a szentekért fohászkodik kimondhatatlan fohászkodásokkal. Kik ezek a szentek? — tevődik fel a kérdés. Röviden szent az, aki Jézus vére által a keresztségben elnyerte bűnei bocsánatát, és akinek életében jelen van az Úr Jézus, a Szent. Szentek a keresztyének, a gyülekezet tagjai, akiket Isten szent Fia által kihívott a világból és behívott a maga országába, a vele való áldott közösségbe. Szentek vagyunk mi, mivel személységünket ő formálta és formálja továbbra is a Krisztus ábrázatára, akiknek lényünk nem e világból való, hanem mennyei, mivel újjászülettünk Isten Igéje és Szentleke által.

Tehát értünk imádkozik a Szentlélek. Isten, aki a szíveket vizsgálja, ezért hallgatja meg könyörgéseinket és teljesíti kéréseinket. Ne mulasszuk el sohasem az imádság drága alkalmait. Imádkozzunk szüntelen és állhatatosan, mind önmagunkért és szereteteinkért, mind minden emberért, de nem csak ezen az imahéten, hanem mindenkor, és nem csak itt, hanem mindenhol. Nem kell félni attól, hogy nem jól imádkozunk, és ne mondjuk sohasem, hogy nem tudunk imádkozni, hisz Szentlélek segítségünkre van. Milyen jó tudni azt, hogy imádságainkban sem vagyunk egyedül. Velünk van Szentlélek Isten, és velünk van az imádkozók nagy közössége.

Prédikációm az ének szavaival fejezem be, mely imádságra való felhívás: Imádkozzatok és buzgón kérjétek. És tegyük hozzá: a Szentlélek közösségében. Ámen.

Csiha Kálmán
Kolozsvár

Só, gyertya, hegyen épített város

Alapige: Máté 5,13–16

Az Úr Jézus ezt a példázatot a tanítványainak mondta. A példázat így kezdődik: Ti vagytok... Ezt nem lehet kikerülni. Nem lehet másra vonatkoztatni. Krisztus az övéinek mondta, és ha az övéi vagyunk, akkor nekünk mondja. Mondja mint elkerülhetetlen követelményt, mint mennyei áldást, mint lerázhatatlan felelősséget. Mondja az egész világon a tanítványainak, de mondja Erdély népének, ennek a gyülekezetnek, mondja nekem, mondja neked. „Ti vagytok...” Mik vagyunk mi? Mivé kell lennünk Jézus kezében?

E példázatból három gondolat emelkedik ki. A só, a hegyen épített város és a gyertya, azaz világosság gondolata. A só ízt ad és konzervál, megőrzi és fertőtleníti. Mi vagyunk a Krisztus ízének hordozói, mert a lélek világában is mindennek íze van. Péter apostol így ír: „Megízleltétek, hogy jóságos az Úr.” Vannak jóízű beszédek, és vannak rosszízű beszédek; vannak ízetlen beszédek, és vannak Krisztus-ízű beszédek.

Só nélkül ízetlen az étel. Lehet benne minden, de a legtöbb kalóriát tartalmazó tápanyag is ehetetlen, ha nincs benne só. A világon minden lehet, a családi életben minden lehet, jó fizetés, jó állás, sok pénz, egészség, előrehaladás, de ha nincs benne a Krisztus jó íze, ha nincs benne a szeretet és a tartós hűség, a békesség és a jóság íze, akkor ízetlenné lesz, akkor ehetetlenné, élvezhetetlenné lesz az élet. Krisztus azt mondja: Ti vagytok a földnek savai. Ez azt jelenti, hogy nincs más, ami megízésítse a földi életet, csak a Krisztustól jövő és a Krisztus iránti szeretet. Az Istentől sugárzó jóság és gondviselés bizonyossága az, hogy nem vagyok árva, mert Isten velem van, hogy az örök élet reménye vesz körül, mert nem fejeződik be semmi a halállal. A megbocsátás melegségéről, a lelken sugárzó mennyei erőről Krisztus azt mondja, hogy mindezek mi magunk vagyunk. Ti vagytok a földnek savai! Nincs más só, nincs más íz az evangéliumon és az evangéliumot hordozó embereken kívül, amely megízésítené a világ ételét. Ez adatott a világ számára, és ezért mi adatunk a világnak és egymásnak. De vajon igazán a Krisztus sója, Krisztus jó íze vagyunk ebben a világban? Vajon mindig azok vagyunk? Vajon a Krisztus sója az egész gyülekezet? És vajon mindig az?

Krisztus azt mondja, hogy a só megízetlenülhet, vagyis megízetlenülhet az ember élete, egy egyház élete, egy gyülekezet élete. Mi történik akkor, ha a Krisztus sója

nem lesz jelen a világban? Ha a só megfzetlenül, mivel sózzák meg, nem jó azután semmire, csak hogy kidobják és eltapossák az emberek. Ez azt jelenti, hogy előttünk is, az Erdélyi Református Anyaszentegyház előtt is és magyar népünk előtt is csak két lehetőség van: vagy vállaljuk a Krisztus ízét, vagyis az ő akaratát és szeretetét, az ő jóságát és a szerinte való életet, vagy nem. De ne ünnepi dekorumképpen, ne hivalkodó beszédben, hanem valós és igaz keresztyén léttel. Ha igazán tudunk szeretni és megbocsátani, hinni és jónak lenni, ha igazán tudunk Krisztus szerint élni és bűnbánóan örökösen hozzá térni, megváltozni és az ő jóságát sugározva az ő életét hordozni ebben a világban, ha csakugyan komoly hitünk és szeretetünk lesz, akkor nélkülözhetetlenek leszünk. Akkor megmaradunk és semmi sem sodorhat el bennünket, mert mennyei erőket kapunk Krisztustól. De ha megfzetlenülünk, ha a keresztyénségünk csak formális lesz, ha csak szóból áll, vagy még szóból sem áll, akkor elveszítjük azt az egyedüli dolgot, amiért fenntart bennünket Isten, amire rendelt bennünket Krisztus. Akkor nem marad számunkra más, csak az eltaposztatás, mert akkor nem vagyunk jók többé sem a világnak, sem önmagunknak, sem Istennek. Akkor olyanok vagyunk, mint a megfzetlenülült só, amely egy ideig csak foglalja a helyet a sótartóban, de kidobja a gazda. Beledobja a sárba, letapossa, és többet nem törődik vele.

Ebben az Igében benne van megmaradásunk és elvettetésünk lehetősége. Ez a jövendőnk kérdése. Nem azt mondja itt Krisztus, hogy ti próbáljatok só lenni, és én majd várok addig, amíg azok lesztek. Nem ti döntitek el, hogy lesztek-e és mennyiben lesztek só! Ti vagytok a világ savai — mondja Krisztus —, ennek rendeltelek benneteket, ezért hívtalak el titeket, hogy beteljesítsétek ezt az ígényt. Ha só vagytok és az maradtok, akkor megmaradtok, ha nem, akkor kidobattok és eltaposztatok. Ezért kell mérlegre tennünk szaktadatlan az egész életünket. Valóban só vagyunk-e? Én tudom, hogy nehéz sónak lenni, mert a sónak sok mindenre kell keresztülmennie, amíg ízesíteni tud. Először kifejtik a bányában, azután kövek közé teszik és apróra őrlik, majd beleszórják az ételbe, ahol el kell tűnnie, ahol el kell veszítenie önmagát, mert csak akkor tud igazán ízt adni. Az a só, amely nem hajlandó porrá őrletni, nem tud sohasem ízt adni. A Krisztus szerinti élethez hozzátartozik az önmagunkról való lemondás.

Azt mondta az Úr Jézus: aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye fel az ő keresztyét, és úgy kövessen engem. Sóvá csak az áldozathozatal útján tudunk lenni. Milyen nagy dolog az édesanyai szeretet! Egész életünkben elkísér bennünket édesanyánk, ha igazi édesanyánk volt. Őt látjuk a legjobbnak, a legszebbnek, a legtökéletesebbnek. Őt, aki felőrölte magát a gyermekszülésben, a gyermeknevelésben, az értünk való imádkozásban, a fáradozásban és aggodalomban, a jóságban és a hűséges önfeláldozásban sóvá lett, és ezért érezzük mindhalálig az ízét. Élete nyomán a szeretet ízét érezzük. Az önmagáért élő ember, az önmagáért élő gyülekezet, az önmagáért élő egyház ízetlen élet. Ez nem kell sem Istennek, sem a világnak. Egyik sem becsüli meg. Csak az önmagát Istenért, hitvestársáért, a gyülekezetért, népéért, egyházáért, felebarátaiért felőrölő élet ad ízt. Ezt az életet mindenki megbecsüli. Isten is és az emberek is. Hányszor megtapostattunk a történelem folyamán, és taposztatunk sokszor most is! De mégsem jöttünk rá, hogy ez miért van, hanem inkább még most is egymást próbáljuk taposni, ahelyett hogy végre rájönnénk arra, hogy sok mindenben megfzetlenülült az életünk, és hogy minden taposztatás Isten figyelmeztetése. Mit tegyünk, hogy igazán sóvá tudjunk lenni? Volt valaki, aki igazán a világ sója volt és a világ sója marad mindörökké. Aki a kereszt szenvedéseinek malomkövei között porrá őrlődött, hogy örökre íz legyen a világ számára. Ez a mi Urunk Jézus Krisztus! Hozzá kell mennünk, és az ő ízét kell megkóstolnunk, az ő ízét kell hogy átengedjük a lelkünkön, reá kell néznünk, hogy az Ige szerint átváltozzunk az ő ábrázata és akarata szerint. Hogy bűnös, nyomorult, beszennyezett életünk ellenére is csodálatos módon valamiképpen bennünk legyen a Krisztus íze.

Ti vagytok a világ világossága, nem rejtethetik el a hegyen épített város — mondja az Úr Jézus Krisztus. A hegyen épített város a sötét éjszakában is messzire világít. Milyen csodálatos kép! A hegyen épített város a régi időben maga volt a védelem.

Erős falak vették körül. Amikor jött az ellenség, mindenki odamenekült. A falak mögé. Minden faltörő kos, minden kőzuhatag vagy később minden ágyúgolyó a hegyen épített várost érte, a kőfalat érte. A hegyen épített város védelem volt. Otthont adó védelem. Védett az ellenség ellen, védett az időjárás viszontagságai ellen. Lehet, hogy kint csontrepesztő hideg volt, de bent a házakban meleg dorombolt. Lehet, hogy kint jégeső vert, de a hegyen épített város háztetői megóvták a benne lakókat a jégesőtől.

Krisztus ezzel azt mondja, hogy ti messzelátszó védelem vagytok egymás számára. Védelem vagyunk-e? Tudjuk-e úgy védeni egymást, miként a hegyen épített város fala és kapuja védte azokat, akik bent voltak? Tudunk-e otthont teremteni egymás számára, az árvák számára és az otthontalanok számára? Meg tudunk-e állni vad zivatarokban, jégesőben, csontrepesztő hidegben az ellenség jövetelekor? A gyülekezet belül meleg, drága otthon-e számunkra? Van-e szeretet, jószág, békesség, egymás terhének hordozása? Krisztus azt mondja, ti vagytok a hegyen épített város. Tisztában kell lennünk azzal, hogy nincs más védelem, csak az, amit ránk bízott Krisztus. Tisztában kell lennünk azzal, hogy az egyházban és egymás között csak akkor tudunk otthon lenni, ha ezt az otthont Isten után megteremtjük. Vállaljuk az egymás védelmét, és otthont teremtő jószágot sugárzunk minden irányba.

Mindig hegyen épített város voltunk? Dehogyan voltunk az. Hányszor voltunk szét-hulló város! Minden ház csak a maga javát kereste. Hányszor voltunk egymás ellen forduló város. És nem világítottunk a sötét éjszakákban, mivel bennünk is éjszaka lakozott. Hogyan lehetünk igazán hegyen épített város? Egyetlenegy igaz védelem van, és az a Krisztusé. Ő az igazi hegyen épített város! Ő igazán a világ világossága! Az ő fénye világít sötét éjszakákon. Ő a védelem a sötét éjszakákon. Ő a védelem nehéz évszázadainkon keresztül. Azért írja Pál apostol: meg vagyok győződve, hogy sem élet, sem halál, sem jelen, sem következendők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakíthat el minket az Isten szerelmétől, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban. Amikor védtelenek voltunk, amikor elvették vagyonunkat és lebontották a házunkat, esetleg elvittek otthonunkból s mindentől megfosztottak, Krisztus akkor is megmaradt. Volt hegyen épített város, ő volt a védelem. Bevilágított a börtöncellákba, átölelt a nagy árvaságok idején, és megóvott, megőrzött bennünket. Ő a hegyen épített város! Ha meg akarunk maradni, hozzá kell menekülnünk. Hozzá kell költöznünk, hogy egymás számára mi is hegyen épített várossá lehessünk. Vállaljátok-e, hogy hegyen épített várossá lesztek? Vállaljuk-e, hogy azzá leszünk, hogy egymásért minden támadást elviselünk? Hogy egymásnak Isten szerint otthont adunk? Hogy Krisztusnak is otthont adunk a szívünkben? Hogy ő is otthont adjon nekünk szívében? Erről beszél ez a példázat.

Harmadszor azt mondja nekünk az Úr Jézus, hogy gyertyák vagyunk. Gyertyát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék, hogy fényljk mindazoknak, akik a házban vannak. A gyertya azért van, hogy égjen, hogy tövig égjen. A gyertya nem kérdezi azt, hogy miért éppen ide helyezett engem a gazda. Miért éppen ebbe a gyertyatartóba tett? Miért éppen erre a huzatos helyre? Miért éppen ebbe a házba? A gyertya ezt nem kérdezi. A gyertya tövig ég, hogy világítson mindazoknak, akik a házban vannak.

Kedves testvéreim, egy drága házat adott nekünk az Úr Isten. Az otthonunkat is, a gyülekezetünket is, de Erdélyt is, az Erdélyi Református Anyaszentegyházat is azért adta, hogy otthonunk legyen. Gyertyává tett, hogy világítsunk mindazoknak, akik a házban vannak. Ide helyezett bennünket, ebbe a gyertyatartóba helyezett minket Isten. Ennek a háznak a gyertyatartójába! Erdély gyertyatartójába! Ne kérdezd, miért éppen ide. Ne mondd, hogy jobb a másik házban. Ne mondd, hogy miért huzatos helyre rendelt téged Isten. Lehet, hogy vannak szebb házak, szebb gyertyatartók, aranyból valók, csillogók, tiszták, karcolatlanok; lehet, hogy a mi házunk, a mi gyertyatartónk már régi, megkopott, megkarcolt, megrongált, de mégis arany gyertyatartó. Isten kezében arany gyertyatartó! Olvasd el a Jelenések könyvét! A gyertyatartók között jár az Isten Fia. Szeresd ezt a házat! Szeresd ezt a gyertyatartót! Vállalod-e, hogy itt égj

csonkig? Nehéz, huzatos időkben? De az Úr Isten odateszi fölénk irgalmasan a kezét, hogy ne fújja ki gyertyánkat az időknek vihara, hogy tudjunk égni szépen, miként eddig égtünk. Sok-sok kicsi gyertya. Együtt! Sok sró és egyedül maradt lélek, de mégis összetartozó élet ég a házban, ahova rendelt minket Isten. Hidd el, nagy dolog, hogy vállalod a gyertyatartót, hogy vállalod a gyertyasorsot, hogy tövig égsz és világítasz azoknak, akik a házban vannak. Mert a ház sötét világítás nélkül. A ház nem otthon e világítás nélkül. Félelmek helye és átláthatatlan közeg, amiben nekimegyünk minden saroknak és élnek, de ha meggyúlnak a gyertyák, akkor látjuk egymás arcát, akkor látjuk a mosolyt és látjuk a könnyet, akkor el tudjuk olvasni a Bibliát, az Isten üzenetét. És ételt tudunk készíteni egymás számára. Vállalod-e a gyertyasorsot?

Ismered-e a két gyertya meséjét? Két gyertya elindult a világba tapasztalatokat gyűjteni. Aztán visszatértek, és beszámoltak a gazdának, aki öntötte őket. Az első azt mondta: a világ rossz és sötét. Akármerre jártam, nem törődtek velem az emberek. Káromkodtak, veszekedtek, csinálták a maguk dolgát. Nekimentek egymásnak, mintha ott sem lettem volna. Nem érdemes gyertyának lenni. A másik gyertya boldogan jött vissza. Azt mondta: amerre jártam, csend lett. Az emberek megálltak, ajándékokat adtak egymásnak, mosolyogni kezdtek, ünnepélyes és szép volt minden pillanat. Csodálatos dolog gyertyának lenni!

Mi volt a két gyertya között a különbség? Csak a második volt meggyújtva. Csak az tud Isten gyertyája lenni, aki meg van gyújtva. Akinek a szikra elérte a lelkét. Aki égni akar, aki világítani akar, aki nem önmagát akarja megőrizni, hanem szívesen feláldozza gyertyányi életét. Amíg meggyújtatlan gyertyák vagyunk, addig nem ér semmit az életünk. Addig azonban magunk is boldogtalanok vagyunk. De Isten meggyújt bennünket! Ha Szentlélek lángja meggyújt bennünket, akkor lesz értelme, akkor van értelme az életünknek. Akkor a fényünk rá fog hullni azoknak az arcára, akik a házban vannak. S akkor egyszerre csend lesz, amerre járunk, mosoly ül az arcokra és ünnepélyes, szép lesz minden pillanat, mert a fény hordozói vagyunk. De ez csak akkor fog sikerülni, ha elvállaljuk a gyertyatartót. Krisztus elvállalta értünk azt a véres, kínos gyertyatartót, a golgotai keresztet, és azóta szüntelen világít.

Vállald el te is a tiedet. Az anyaság, az apaság, a gondok, a szeretet, a rád mért kereszt s a rád mért reménység gyertyatartóját. Vállald el a házad, az otthonod, az egyházad terhét. Vállald el ezt a viharvert házat, Erdélyt. Vállald el a világítás isteni küldetését. Légy meggyújtott gyertya, hogy boldog lehess, hogy értelme legyen az életednek, az életünknek. Amen.

Ábrám Sámuel
Szatmárnémeti

A Krisztussal való közösségünk

Alapige: 1Korinthus 1,4-9

Isten üzenete Pál apostolnak a korinthusi gyülekezethez írt első levele bevezető része által szól most hozzánk. Mielőtt rátérnénk alapigénk tüzetesebb megvizsgálására, tegyünk egy rövid történeti áttekintést, és mutassuk meg, hogy a kétezer évvel ezelőtt élt embereknek mit jelentett Korinthus, és hogy Pál apostol miként szervezte meg ott Krisztus egyházát.

A két tenger, az Adriai- és az Égei-tenger városának nevezett Korinthus Kr.e. száz éven keresztül romokban hevert, míg Julius Caesar felépítette. Majd Achája provincia fővárosa lett, ahol a kikötők óriási forgalma jólétet biztosított a város lakóinak és Korinthus a leggazdagabb városok közé emelte. Lakosai főleg kiszolgált katonák és rabszolgák voltak, de találunk mellettük kereskedőket, művészeket, hajósokat, bölcsészeket is, akiknek életét a léha erkölcsiség jellemezte. Ám ennek ellenére lakói büszkéek voltak városukra, és dicsekedve mondogatták, hogy nem mindenkinek adatik meg az, hogy Korinthusban éljen! A gazdagság és a szórakozás csak egyik vonása volt

a város életének, de mint a fény mellett az árny, a paloták mögött ott húzódtak a nyomorúságban szenvedők szegényes viskói is.

Második térítői útja során, Kr. u. 50-ben érkezett ide Pál Athénból, és másfél éven át munkálkodott itt a Krisztus szolgálatában (ApCsel 18,1.17). Először is felkereste a város zsinagógáját, ahol teljes erővel hirdette az evangéliumot. Mivel bizonyágtétele nem talált erősebb visszhangra, elhagyta a zsinagógát, s annak szomszédságában, egy „istenfélő” ember házában kezdett prédikálni. Igehirdetése nyomán megalakult Korinthusban is a keresztyén gyülekezet.

Másfél évi munka után Pál eltávozott Korinthusból, maga helyett hagyva az alexandriai híres szónokot, Apollózt, s folytatta második, majd harmadik térítői útját. Így érkezett Efézusba az ötvenes évek közepén. Ekkor Korinthusból, a gyülekezettől három férfi levelet hozott számára, amiből megtudta, hogy a gyülekezetben az egyháztagok feszültségek, nehézségek, szinte megoldhatatlan problémák között élnek. Krisztus hívei szeretett tanítómesterüktől, Páltól ezekre az égető kérdésekre kérnek választ, megnyugtató magyarázatot. Így kerül sor a Bibliában olvasható első korinthusi levél megírására.

I.

Az a hat vers, amit az előbb felolvastam, a levél bevezető részét képezi. Ami kicsendül ezekből a sorokból, az nem a kemény dorgálás, nem a szemrehányás és nem a fenyegetés szava! Sőt így szól a negyedik vers: „Hálát adok az én Istenemnek mindenkor tífelőletek az Isten ama kegyelméért, mely néktek a Krisztus Jézusban adatott.”

Hálát adok az Istennek! Krisztus apostola tudja nagyon jól — s erről most sem feledkezik meg —, hogy az Istenben hívő ember életének szükséges velejárója kell hogy legyen az Isten iránti hálaadás! Az apostolnak lenne miért szemrehányást tennie a korinthusiaknak, de ő ebben az összekuszált helyzetben sem ezt teszi, hanem Istennek ad hálát. És nem is akárhogy! Ezt a szót használja: mindenkor! Érdekes, hogy amikor a filippbelieknek írt levelet s abban örvendezésre buzdítja az ott élő hittestvéreit, akkor szintén ezt a kifejezést használja: „örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljete” (Fil 4,4). E levélrészekből egyértelműen levonhatjuk azt a következtetést, hogy a Krisztusban hívő ember életének jellemzője a mindenkori hálaadás és örvendezés! Nem csak alkalomszerűen, nem csak nagy dolgok kapcsán kell hálát adni Istennek; nem csak akkor kell örülni, amikor úgymond nagy eseményeknek lehetünk a tanúi, hanem az Isten iránti hála, a szívbeli öröm mindenkor be kell hogy töltsen lelkünket s egész életünket!

Milyen szép és dicséretre méltó az apostoli bizonyágtétel azért is, mert nem a maga életének jobbra fordulásáért, nem saját egyéni még kedvezőbb előmeneteléért ad hálát Istennek, hanem a korinthusi gyülekezet tagjaiért, akiket imájában hordoz Isten színe előtt. Ebben az apostoli megnyilatkozásban ez a ragyogóan szép!

Vajon mi mikor és miért szoktunk hálát adni Istennek?! Hálaadó és benne örvendező szívvel odaborulunk-e mindenkor Isten szent színe elé? Ha igaz önvizsgálatot és bűnbánatot tartunk, bizony el kell ismernünk, hogy nagyon sokszor megfeledkezünk erről a hálaadásról. A sokféle panasz azért gyötri a mai kor emberét, mert nem tud hálás és örvendező lenni.

II.

Miért hálás az apostol? Azért, mert úgy ítéli meg, hogy a korinthusiak meggazdagodtak! Természetesen nem a kereskedésből igen sok pénzt nyerő emberek fényűző külső életkeretére gondol Pál, nem arra a gazdagságra utal, melyet a moly és a rozsda megemészt, melyet éjjel a tolvajok ellophatnak, hanem Isten Krisztusban nyújtott kegyelmére céloz. A korinthusiak életében ez a meggazdagodás két dologban mutatkozik meg: a) minden beszédben és b) minden ismeretben.

a) Beszéden az Isten megváltó kegyelméről, a Krisztusról és a teljes evangéliumról szóló bizonyágtételt érti. Bár sok a baj a korinthusiak között, bár a bűn megbontja az

egységes közösségi életet, de mindezek ellenére vannak olyanok, akik nem csak pénzről, nem csak anyagi előhaladásról, nem csak kereskedésről beszélgetnek egymás közt — hála érte Istennek, mondja Pál —, hanem Isten megváltó kegyelméről, arról az örömhírről, hogy Isten szereti a Krisztusban hozzá térő bűnös embert!

b) A páli gyakorlatban az ismeret Isten üdvötteinek ismeretét jelenti. A korinthusiak ismerték a hajózás, a csillagászat, a kereskedelem minden csínját-bínját, de Pál azt tapasztalta, hogy sokaknak az volt a legfontosabb, hogy eljussanak annak a boldog hitnek az ismeretére, melyet az evangélium így fogalmaz meg: „Úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök életet nyerjen” (Jn 3,16).

A XX. század végén élő ember életében nagyon sokat jelent a beszéd, a kommunikáció és az ismeret. Míg évekkel vagy évtizedekkel ezelőtt szűk korlátok közé szorult ismeretünk, a ma emberének ismerete éppen az információ bősége következtében nagymértékben kiszélesedett. De vajon kommunikál-e a ma embere egymást közt Isten megváltó kegyelméről, üdvötteinek csodáiról? Sajnos egyre inkább háttérbe szorulnak mindezek! A családban úgy nőnek fel a gyermekek s lesznek ifjakká, majd önálló tagjaivá a társadalomnak, azt tanulják meg szüleiktől, hogy a hétvége arra való, hogy a város zajából elhúzódjának egy-egy csendes vidéki helyre, s ott töltsék el szabadidejük néhány óráját a TV előtt ülve, pihenve, mit sem törődve Isten kegyelmével, megbocsátó irgalmával.

Érthető tehát az apostol hálája Isten iránt, amikor azt tapasztalja, hogy a korinthusiak közt olyanok vannak, akiknek szíve-lelke áttüzesedik akkor, amikor Krisztusról, Isten üdvötteiről hallanak az igehirdetésben, s amikor erről beszélgetnek egymás között.

III.

Pál azért is örül, mert azt tapasztalja, hogy a korinthusiak életében a beszédben és ismeretben való meggazdagodás lelki megerősödést jelent. Az apostol nagyon jól tudja, hogy milyen nagy szüksége van a Krisztusban hívő embernek erre a lelki meggazdagodásra! Hiszen bármennyire is úgy érezzük, hogy zavartalan az életünk, közülünk még a „legkülönbek is megtántorodnak”, de az Úrban bízók ereje megújul (Ézs 40,30-31), s ezért tud az apostol ily boldogan felkiáltani: „Mindenne van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít!” (Fil 4,13)

Jó lenne, ha az emberiség nem az alkoholban, nem a különböző kábítószerekben, nem az önmagát becsapó és félrevezető külső dolgokban keresné a megerősödés lehetőségét, hanem rádöbbenne végre, hogy az egyetlen erőforrás Jézus Krisztus. Beteg és erőtelen világunknak, beteg és erőtelen egyházunknak csakis benne és általa lehet megerősödni!

IV.

A felolvasott bibliai részből még egy gondolatot emelek ki: Pál apostol Isten hűségéről beszél. A hűség nagyságát rendszerint a hűtlenség tükrében ismerjük fel. Milyen gyakorivá vált a hűtlenség a családon belül, a barátok között, s mennyi de mennyi a hűtlenség Isten iránt! Az lenne a természetes, hogy a hűtlenség e sokféleségében Isten elfordítsa rólunk tekintetét. De ő nem ezt teszi! Az emberi hűtlenség sokszor nem ismer határt. A Szentírás olyan esetről is beszámol — de mindennapi életünkben is találkozunk ilyen esetekkel —, amikor az édesanya elhagyta saját gyermekét és hűtlen lett hozzá. A lánglelkű tanítvány, Péter megtagadta Mesterét, de Jézus még akkor is hű maradt hozzá. Valóban úgy van, ahogy úrvacsoraosztás alkalmával a bűnvalló imánkban mondani szoktuk: „napról napra áthágjuk szent rendeléseidet”, de az Úr mégis hű marad hozzánk. Kegyelmét, szeretetét, jóságát milyen sokszor kinyilvánította és kinyilvánítja előttünk!

Végezetül az apostol azt hangsúlyozza, hogy a hű Isten a korinthusiakat a Jézus Krisztussal való közösségre hívta el. Isten úgy alkotta meg teremtményeit, hogy azok a közösségi élet után vágyakozzanak. Ezt a közösségi formát pedig Jézus Krisztusban találják meg. „Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek” — tanítja Jézus.

Az elmondottakban jut kifejezésre számunkra az apostoli tanítás. Fogadjuk el Isten üzenetét. Adjunk hálát mindenkor az Úrban, és ápoljuk a Krisztus Jézusban való közösségünket hálaadással, Isten nevének magasztalásával! Ámen.

Imádságok

Jenei Tamás

Imádságok az ökumenikus imahét prédikációihoz

1. nap. Vasárnap

Kegyelmes Istenünk, te vagy a reménység és az erő igazi forrása.

Köszönetet mondunk neked megváltozhatatlan hűségédért. Köszönjük, hogy nem szűnsz meg építeni a velünk való közösséget. Áldunk azért, hogy Jézus Krisztusban úgy építettél hidat a menny és a föld között, hogy minden áldásod elérkezhessek hozzánk, és hogy ezen a hídon mi is szüntelen hozzád járulhassunk.

Köszönjük azok testvéri közösségét, akik ma együtt akarnak orcád elé járulni.

Áldunk azokért, akiket a hit közösségében már testvérekké tettél, és kérünk, hogy növeld folyamatosan közöttünk a testvéri összetartást. Add, édes Atyánk, hogy a te egyetlen népeddé válhassunk, s mint a te szent néped tagjai, szeretetben élhessünk itt a földön, amíg várjuk a te országod beteljesedését.

Add nekünk életünk minden napján a hit bátorságát, hogy hitünk útján merjünk új lépéseket tenni, és add, hogy szívünk megnyíljon a testvéri közösség számára.

Az Úr Jézus Krisztus nevében kérünk. Amen.

2. nap. Hétfő

Irgalmas Istenünk!

Megvalljuk előtted önző voltunkat és arra való képtelenségünket, hogy önerőnkől a te közösségében megmaradjunk. Jó itt lennünk, de mi mégis mindig inkább valami értéktelenebb után vágyakozunk.

Újra és újra saját bölcsességünket, saját tudásunkat és saját akaratunkat részesítjük előnyben, ahelyett hogy a te akaratodat helyeznénk mindig az első helyre.

Könyörülj rajtunk, és növeld hitünket, hogy a te akaratodnak engedelmessé váljunk. Cselekedd meg, hogy mindig veled együtt járjunk. Adj nekünk reád figyelő szívet, hogy merjünk túllépni kínos megosztottságunkon és keressük a testvéreinkkel való mélyebb közösséget.

Egyszülött Fiad nevében kérünk, hallgasd meg a mi imádságunkat. Amen.

3. nap. Kedd

Mindeneket megújító Isten!

Te vagy testi, lelki és szellemi sebeink gyógyítója. Köszönjük neked az új életet, melyet számunkra a Krisztus Jézusban készítettél. Teljesítsd ki bennünk azt az örömteli reménységet, melyet szent Fiad engesztelő halála és feltámadása által adtál nekünk.

Tarts meg bennünket a te szőlőtőkédén. Oltás Jézus Krisztusba, az egyetlen igaz és nemes szőlőtökébe, hogy gyümölcsöző életünk legyen. Irgalmasságod által engedd meg, hogy néped kigyógyuljon megosztottságából, hogy legyőzzön minden akadályt azon az úton, amely a te egyetlen szerelmes egyházad egységének megvalósításához vezet.

Mindezeket a mi Urunk Jézus Krisztusunk nevében kérjük, aki él és uralkodik veled és Szentlélekkel együtt. Teljes Szentháromság, egy, örökkévaló, igaz Isten, tiéd a dicsőség és a hálaadás örökkön-örökké. Amen.

4. nap. Szerda

Igazság Istene!

Áldott légy, hogy Krisztusban kivezettél bennünket a sötétségből a te csodálatos világosságodra.

Újítsd meg bennünk és egyházaidban Lelked ajándékát, hogy a Lélek gyűjtsa lángra újra szeretetünket és világosítsa meg lelkeinket, hogy egymás iránti szeretetünket látva, a világ ismerje fel bennünk az Úr Jézus tanítványait és dicsóítsa a te nevedet.

Az Úr Krisztus nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen.

5. nap. Csütörtök

Szeretet Atyja!

Aki Fiadban, az Úr Jézus Krisztusban eljöttél közénk, áldott légy azért, hogy a te életközösségedbe visszafogadtál minket.

Köszönjük, hogy sok testvért adtál nekünk, hogy megoszthassuk velük kegyelmed ajándékait.

Add, hogy megérthessük: a szeretet együttélésünk egyetlen kulcsa. Lelked által tégy bennünket nyitott szívűekké, és vezess lelkünket a szükségben lévők szolgálatára.

Az Úr Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

6. nap. Péntek

Irgalmas Istenünk!

Te arra tanítasz bennünket, hogy testvéreinkkel egyetértésben és kölcsönös tiszteletben éljünk.

Megvalljuk, hogy mi nem éltünk mindig akaratom szerint. Beletörődtünk megosztottságunkba, megelégedtünk helyzetünkkel, és hibátlanoknak tartottuk magunkat. Segíts meglátni balgaságunkat, és vezess minket állandó őszinte bűnbánatra.

Add, hogy életünk további napjaiban ne önmagunknak éljünk, hanem annak, akie minden hatalom és dicsőség. Add, hogy ne a magunk beszűkülte csak magunkra tekintő akarata határozza meg életünket, hanem a te mindeneket megszentelő jelenléted tegyen minket egymást igazán szerető gyermekeiddé.

Annak nevében, aki testét megtörette és vérért kiontatta érettünk a keresztfán, hallgass meg minket. Ámen.

7. nap. Szombat

Irgalomnak és szeretetnek Istene!

Hallgasd meg népedet, mely ma ismét közösen imádkozva járul eléd.

Kérünk, Lelked által töltsd be szívünket gyermeki szeretettel, hogy megismerjük azt az örömet, hogy téged Atyánknak nevezhetünk. Kérünk, növeld az irántad való bizalmunkat, hogy semmi el ne szakaszthasson minket a te szerelmedtől, mely van a Jézus Krisztusban.

Taníts minket reád figyelni és szavadnak engedelmeskedni.

Köszönjük, hogy te minden imádságunkat meghallgatod szent Fiad, a Jézus Krisztus érdeméért. Ámen.

8. nap. Vasárnap

Hűséges és minket féltőn szerető Istenünk!

A benned való élet örömmel tölt el bennünket.

Tedd egyházaidat képessé, hogy meghalljuk a közösség teljességére szóló hívásodat. Add, hogy bátran megtegyük a megvalósításához szükséges lépéseket.

Tudjuk, hogy te hűséges Isten vagy, segíts, hogy mi is hűek legyünk a Jézus Krisztusban adott közösséghez, melyre most is hívsz bennünket.

Minderre a mi Urunk Jézus Krisztusban kérünk, aki veled és a Szentlélekkel együtt él és uralkodik. Teljes Szentháromság, egy, örökkévaló, igaz Isten, fogadd el dicséretünket és hálaadásunkat. Tiéd a dicsőség a Sionon most és mindörökké. Ámen.

Alkalmi prédikációk

Esketési beszéd

Nagy László

Értelmesen

Alapige: 1Péter 3,7

Isten színe előtt most egymás mellett álltok, és egymás kezét fogjátok. Imádkozatok szüntelen mennyei Atyánkhöz, hogy mindig így legyen házasséletek során.

Ez az egymásmellettség a keresztyén hitvestársak Istentől rendelt élethelyzete. Az egymásmellettségnek ebben az élethelyzetében lesztok és maradtok egymás „segítő társai” és egymás „örökös társai az élet kegyelmében”. Ez az egymásmellettség Isten akarata és rendelése. Ez a keresztyén házasság életrendje. Ebben az életrendben világosan kirajzolódik a házastársak szerepköre. A férfi a család feje, miként Krisztus az egyház feje. Ezért a családfőnek a legteljesebb felelősséggel kell munkálkodnia családjá fenntartása és védelme érdekében. A feleség az a segítőtárs, aki mind a boldogság szárnyaló pillanataiban, mind a próbatétel kereszthordozása közepette, mind a vereségek és veszteségek fekete óráiban egyaránt férje mellett áll és kezét áldólag azért emeli a magasba, hogy örökös társaként együtt munkálkodhassék és együtt imádkozhassék urával.

Csak úgy és csak akkor lesztok és maradtok örökös társak az élet kegyelmében, ha az egymásmellettség Istentől rendelt életrendjét nem cseréletek fel az alá- és fölérendeltség kapcsolatával. A segítő társak csak úgy és csak akkor igazi segítőtársai egymásnak, ha minden élethelyzetben szüntelen egymás mellett és nem egymás fölött vagy egymással szemben állnak. Az egymásfelettség, az uralom és a hatalom vágya a házasságban a bűn műve, mely megrontja a házasság szeretetközösségét, azt a szeretetközösséget, melyben a férj, mint a család feje, tisztességet tesz hitvesének, aki gyengébb edényben, gyengébb testben hordozza lelkét. E szeretetközösségben az asszony boldog és engedelmes segítőtársa az urának, aki minden élethelyzetben felesége személyes jelenlétét várja és segítőkéz részvétét igényli a család fenntartását hordozó felelősségében.

Az egymásfelettség kívánása és akarása a család vezetéséért és kormányzásáért folytatott versengés ádáz harcaihoz vezet, és bábeli zűrzavarrá teszi azt az életrendet, melyet Isten maga rendelt az igazi keresztyén házasság ékes és szép rendjének. Az egymással való dacos és makrancos szembeállítás igazi földi pokollá képes tenni a házasságot, melyet Isten teremtési életrendként azért ajándékozott az első emberpárnak és most azért ajándékoz nektek, hogy a házasságban a hit szép és nemes harcát egymás mellett és egymás érdekében végig tudjátok küzdeni, hogy imádságotok ne hiúsuljon meg, hogy mindketten elnyerjétek Isten kegyelmének ajándékaképpen az örök élet koronáját. E mennyei koronáért folytatott imádságos küzdelemben és tusakodó imádságban vagytok és lehettek egymás igazi segítőtársai és egymás hűséges örökostársai a kegyelemben.

Ezért a mi Urunk Jézus Krisztus nevében és hatalmával gyülekezetünk közösségében arra kérünk most benneteket, hogy házasságotok egész idejére távoztassátok el szívetekből az egymás feletti uralom és hatalom megszerzésére irányuló sátáni praktika minden cselszövését. Mint szemetek fényét, őrizzétek az egymásmellettség házassági életrendjét. Ez családotok erős tartóoszlopa. Az egymásmellettség örök rendjének megtartása jegyében és mértéke szerint lesz házasságotok a kegyelem ajándékaként értelmes együttlakozás.

Szent Igénk most az értelmes együttlakozás lehetőségére és áldásaira tanít benneteket. Az értelmes együttlakozás szükségének apostoli gondolata kizárja éleletekből a csoda várásának vágyát és akarását. Ne kívánjatok és ne várjatok egymástól lehetet-

lent. Ne fantáziátok lidércfényében, hanem értelmetek józanságának világosságában tekintetek egymásra. Ne a rendkívüliség várása és akarása határozza meg házasságokat, hanem Isten szeretetparancsa. Isten örök szeretetéből táplálkozó és megújuló szeretetek ad értelmet házasságotoknak.

A szeretet értelme és az értelmes szeretet töltsé be szíveteket és házasságokat. Ez értelmes férfiszereket lovagiasságával kíméld hitvesed gyöngé cserépedényét. Ez az értelmes asszonyi szeretet töltsé be gyöngé és gyöngéd női lelkedet, hogy az imádság értelemfeletti értelme adjon számotokra boldog és áldásos együttlakozást. Szeretetlen és imádságban egy szívvel és egy lélekkel értelmesen lakozzatok együtt. Ne járjatok a fellegekben. Kerüljétek az értelmetlen vitákat és az értelem nélküli civódásokat. Értelmes együttlakozásokban naponként örvendeztetek egymásnak. Naponként teljesedjétek be egymás kegyelmi ajándékainak gazdagságával. És értelemfeletti közös imádkozásokat által készüljétek örök életetek dicsőségére. Mindig ketten együtt. Mindig egymás mellett. Mindig kéz a kézben.

Egymás mellett, kéz a kézben álljatok minden áldott nap Isten színe előtt. Egymás mellett és kéz a kézben álljatok majd gyermekeitek ágyacskája mellett. Kéz a kézben álljatok majd egymás mellett gyermekeitek esküvője és unokáitok keresztelese alkalomával. Hisz örökös társai vagytok az élet kegyelmének.

Kéz a kézben. Egymás mellett. Mindig együtt Isten szent színe előtt. Itt és az örökkévalóságban. Ámen.

Temetési beszédek

Bányai László

Az igazi kincs

Alapige: Máté 6,21

Sokan jöttünk ma ide és gyűltünk egybe a református temető kápolnájában, hogy utolsó útjára kísérve koporsóban nyugvó testvérünket, meghallgassuk Isten vigasztaló szavát. Mindnyájan tudjuk, de főleg a gyászoló család és hozzátartozói, hogy hazaköltözött testvérünk földi élete során milyen nagy részvéttel és szeretettel vett részt gyülekezetünk halottainak temetésén. Ma eljött annak az ideje, hogy őt temessük el, hogy őt helyezzük örök nyugalomra. És erre azért kerül sor, mert Isten hazahívta az ő megfáradt szolgálóját.

Felolvasott bibliai Igénk első tanítása az, hogy semmiben sem lehet eredményes munkát elérni fél szívvel. Ha valamit el akarunk érni, akkor ahhoz be kell vetnünk minden erőnket. Mivel a szívnek a kincs megszerzésében nagy szerepe van, ezért vonja magához a kincs a szívet. A kincs és a szív harmonikus egysége Isten kegyelmi ajándéka, amely ajándékot a körünkből eltávozott testvérünk megkapott kegyelmes Istentől. Bárcsak mi is elnyernénk ezt az ajándékot!

Jézus kétféle kincsről beszél, mert életünk értelmét kétféleképpen kereshetjük. Gondolatunk irányát megszabja, hogy életünkben mit akarunk elérni. A cél megszabja gondjainkat és gondolatainkat, reményeinket és álmainkat. E kettős összefüggésben kell látnunk a földi és a mennyei célt, amely a halálon keresztül az örökkévalóságba vezet.

A templom belső javítása alkalmával, korát meghazudtoló módon őt, a koporsóban nyugvót, gyakran láthattuk a szorgalmas munkások között. Még a nálánál fiatalabbakkal is felvette a versenyt, mert szerette a templomot, mert szerette Isten Igéjét. Szerette a templomot, ezért, mondhatni, nem volt olyan vasárnap, hogy az istentiszteleteken ne vett volna részt. Szerény ember lévén, nem szeretett a templomi padok első soraiban ülni. Ülőhelyét gyakran átadta a nála idősebbeknek vagy a betegeknek.

Boldog ember volt, mert mindenkit tudott szeretni, és őt is mindenki szerette. Szűkebb családját felesége, két fia és három unokája alkotta. Milyen jó volt tudnia, hogy

akármilyen sorssal látogatja is meg mennyei Atyánk, szeretetei felkarolják minden gondját. Milyen jó volt éreznie a feléje áradó cselekvő szeretetet akkor, amikor lebé-nult, amikor teljesen kihullott kezéből a munka szerszáma és a nem várt, zord beteg-ség az ágy párnái közé kényszerítette. Jóbhoz hasonlóan, nagy türelemmel hordozta el súlyos betegségét. Látogatóinak gyakran mondogatta: „Ha már a jót elvettük, szükség, hogy a rosszat is elvegyük.” És nem zúgolódott sohasem Isten és embertársai ellen. Panasza sohasem hagyta el az ajkát.

Az Ige továbbá ezt tanítja: Ha a mennyei kincset meg akarjuk szerezni, akkor teljes szívvel kell keresnünk azt. Ezt az igazi kincset akkor találjuk meg, ha ezt tartjuk a leg-drágábbnak. Mindennél fontosabb kell hogy legyen ez a mennyei kincs a mi életünk-ben. Isten teremtett világában nem szolgálhatunk fél szívvel, mert ő egész szívünk ajándékozását kéri és várja tőlünk. Úgy, amint az imént énekeltük, amint együtt meg-vallottuk: „Itt van szívem, neked adom, Uram. Neked, ki alkotád.” Egyébként ez volt a megpihent testvérünk kedvenc éneke.

Itt most egy olyan embert temetünk, aki gyermekkorától fogva megkapta Istentől az igazi, drága kincset. Ősei és hitbuzgó reformátusok voltak. Ő ugyan itt a főváros-ban született, de elbeszélése szerint elődei egy Nyárad menti faluban laktak, ahol a család férfitagjai megyebírói és presbiteri tisztséget töltöttek be hosszú évtizedeken át. Gyermeküknek gyakran mondogta: „Vigyázzatok, szeressétek az egyházat, a templom-ot. Ez legyen a ti második otthonotok.”

Gyászoló testvéreim! Vizsgáljuk meg szívünket, és próbáljuk benne megkeresni azt az igazi kincset, amit bennünk Isten még elhelyezett. Van, aki az önzetlen és tiszta szeretet gyémántkövét kapta. Vagy a hinni tudó és a minden hitetlenséget legyőző erőt. De ráakadhatunk a reménység azon kis sugarára, amely eloszlathatja bánatunkat, keserűségünket. Istené legyen a dicsőség, hogy aki igazán keres szívének bányájában igazi kincseket, az Jézus Krisztus jóvoltából, kegyelméből mind találhat mennyei kin-cseket.

A túlsó partra átment testvérünk megértette — Isten Szentlelke cselekedje, hogy mi is megérthessük —, hogy Krisztus ügye akkor lesz számunkra nagy öröm, ha teljes szívvel szolgálunk neki. Az ő ügye számunkra akkor igazán drága, ha egészen ott van benne a szívünk. Isten oldalán csak az áll, aki egész szívvel mellette van. A megosz-tott szívű ember helyet ad ugyan szívében Istennek, de ugyanakkor szállást ad a go-nosznak is. Nem szolgálhatunk egyszerre két úrnak, mert akkor az egyiket szeretjük s a másikat gyűlöljük. A két úrnak szolgáló emberre jellemző, hogy nem meri egész életét Istenre bízni. Az idegen istenek közül ma is a Mammon a legerősebb. Milyen sok emberi életet tett tönkre a túlzott pénzszeretet!

Figyeljük jól meg, hogy e világban milyen sok az összetört szívű ember. Különb-ség van a megosztott szív és az összetört szív között. A megosztott szív betegsége ne-hezen gyógyítható betegség. Azért is, mert az ilyen ember nagyon meg van elégedve magával és nem tud semmit a bűn elleni küzdelemről. Az összetört szív betegsége gyógyítható. A gyógyulást Jézus Krisztus adja, aki ma is szól és hív: „Jöjjetek énhoz-zám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelteketek, és én megnyugosztalak ti-teket.”

Életünk Ura elszóltotta testvérünket, és majd egykor minket is elszólt e földi élet-ből. Szeretteink távozása szomorúsággal, bánattal tölti el szívünket, lelkünket. Isten Szentlelke e nehéz helyzetünkben megvigasztal, megerősít bennünket. Ezért kell e ko-porsó mellett is szólanunk azt az igazi vigasztaló és megtartó beszédet, hogy Jézus Krisztus azért halt meg és támadott fel a halottak közül, hogy mi is meghaljunk a bűn-ek és feltámadjunk az Isten dicsőségére. Van tehát viszontlátás, újratalálkozás a mennyek országában. Földi életünkben ezért kell úgy sáfárkodnunk, hogy teljes szí-vünkkel megtegyünk mindent annak érdekében, hogy elnyerjük az igaz kincset, az örök életet.

E hitben valljuk és mondjuk: Isten veled, viszontlátásra! Ámen.

A nagy tudomány

Alapige: Zsoltárok 90,1-3.10-12

A kilencvenedik zsoltárral a kezünkben és a szívünkben körbeálljuk megpihent testvérünk koporsóját, és leckét veszünk a bölcs tudományból.

Az első lecke ez: „térjetek vissza, embernek fiai”! Egyszer mindenki, úr vagy szolga, lélegzetfogytán odaroskad, odaédesül az Úristen lábaihoz és megnyugszik, mint az, aki hazaérkezett. A végén mindenki, háztulajdonos vagy ágyrajáró, beéri a hat láb földdel. Egyszer minden sóvárgás és remény, egyszer minden könny és kacaj belefér az örökös házba, a koporsóba. A lecke végén mindenki szót fogad, és engedelmesen „visszatér”. A mi kedves társunk jól felelt, immár visszatér a porba, ahonnan vétetett.

A második lecke az, hogy itt-tartózkodásunknak kegyelemmel kimért ideje van. Bőkezűség, akinek hetven esztendő engedelyezett az Úr. Megtetézzet ajándék, ha nyolcvanra méltóztatott. Kivétel és ráadás ezen fölül még az a négy esztendő, melyet köztetek töltött, s amely azzal a kíméllettel zárult számára, hogy kevés és könnyű szenvedés után vitetett át ebből az életből az örökkévalóságba.

A mi elhunyt kedvesünk abban a ritka kegyelemben részesült, hogy nyolcvannégy évet élhetett, hogy élete során ágyban fekvő beteg egyszer sem volt, hogy ilyen kívánatos véget ért, hisz egyszerűen csak elszenderedett. Ki míg élt, mindig mások gondját-terhét hordozta, most meghalt, mielőtt nehezebbé lett volna azoknak, akiket élete során segített és szolgált.

Tizennégy évvel ezelőtt láttam először gyógyíthatatlan beteg lánya halálos ágyánál. A bánat és a megtörttség eleven szobra volt. Úgy ráfagyott akkor arcára a búsulás és a bánat, hogy azzal az arccal nevetni többé nem lehetett. Ettől kezdve még inkább beletemetkezett a házimunkába, a fáradságokba, hogy ne kelljen gondolkoznia. Tanulta a nagy tudományt, a csendes szív leckéjét, és jól felelt belőle. Aki látta őt nyolcvannégy évvel a vállán megrakodva fával vagy vödörrel a kezében e sokfokú lépcsőn naponta számtalanszor le s fel közlekedni, az most együtt mondja a zsoltárral: „annak is nagyobb része nyomorúság és fáradság”. S jól felelt ebből a leckéből is.

Megtanulta a bölcs szív tudományát, s most arra tanít minket is, hogy akinek oly nehéz a szíve, hogy már nem is bírja, az vegyen a nyakába másokért ezer munkát, roskasztó fáradságot, hogy ne érjen rá a szíve fájni. Megnyugodott kedvesünk jól vizsgázott ebből a leckéből, hisz hosszú éveken keresztül kiszolgált benneteket, mostani gyászolóit; és lehetőséget adott számotokra, hogy a hivatásotoknak élhessetek és mindig meleg otthon várjon reátok.

De ti is, atyámfiai, kik most itt álltok e koporsó körül, sőt a távol levő rokonokat és ismerősöket is beleszámítva, megtanultatok egy leckét: az egymás terhe hordozásának tudományát. Ezért összegyűltetek, mert megéreztétek, hogy ez a temetés közös ügy, a mi közös terhünk. Egy kicsit itt is hitelesen cseng Jézus szava: „boldogok, akiknek szíve tiszta, mert ők az Istent meglátják”. Egy kicsit Isten-látókká lehettünk, s itt és így derenghet fel előttünk az Úr Jézus Krisztus orcája, a Mesteré, akitől ezt a nagy tudományt megtanulhatjuk. Adjunk dicsőséget Istenünknek és Atyánknak, a mennyei bölcsesség örök Urának. Amen.

Kisgyermek temetésére

Alapige: János 14,1-2

Miért kellett ennek így történnie? Miért kikerülhetetlen, elodázhatatlan ügye a mindenség rendjének, hogy ez a kisgyermek alig jött e világra s máris elment? Mi ebben a porszemnyi eseményben a feltétlenül kellő és a célzatos, a tervszerű és az elvégzett rendelés? A mindenható Atya annyi más kisgyermek sorsától eltérően „szabályellenesen” határozott? Ha a holnap felől semmit sem tudhatunk, de az örök titok felől annyit mégis szabad tudnunk, hogy semmi sincs e világon ok nélkül és céltalanul. Mindaz, ami történik, kivétel nélkül mind elhanyagolhatóan és kikerülhetetlen, kellő és szükséges.

Ha ez így van, akkor Isten miért iktatta be ezt a kis koporsót életutatokba, és ez az intézkedés vajon minek az érdekében történt? Mit akar az Úr a bölcsőkkel és a koporsókkal?

Amint e gyászos ház felé jöttem, a feleletre is rábukkantam. Sok és különféle tárgyat láttam a vasútvonal mentén: oszlopot, táblát, számokat, melyek jelentése számomra ismeretlen. Egyet tudok csupán felőlük: mindahány biztonságunkat szolgálja. E tárgyak célja az, hogy a kisiklást, az összeütközést és így a szerencsétlenséget elhárítsák s a vonatot a végállomásra eljuttassák. Világos kiabrázolója ez annak a feleletnek, amit a fenti kérdésekre adhatunk.

Isten bölcsessége állította be életünk menetrendjébe a bölcsőt és a koporsót, az örömet és a gyászt, a sírást és a kacagást, vagyis minden életeseményt. Elindít, majd megállít, sürget, majd leroskaszt, de együttvéve mind-mind a végső cél eltéríthetetlen fensége felé vezet. Mert a nagy cél az üdvösség.

Ezer dolog foglalkoztatott naponként benneteket. Ezek sürgőssége hajszolt szüntelen. Éjjeleitek álmatlanságában is ezek tanyáztak. Nem voltatok elegek legyőzésükre. Mikor egyikkel már-már végeznétek, új próbák és feladatok rohannak meg benneteket. Már nem is élhettek ember módra: géppé lettetek egy olyan igában, melynek nincs pillanatnyi szünetje sem.

Most megdöbbenve állotok e kis sírgödör előtt. A saját gyermeketek kerül bele. Ezen a tényen nem lehet egyszerűen átlépni. Szinte most döböntek rá tulajdonképpen arra, hogy vagytok, hogy léteztek, hogy éltek. Itt meg kell torpanni, valamit számba kell venni, szemlét kell tartani és igazodni kell az örök rendhez, mert valami nincsen rendjén. A ti életetekben egy mindent átfogó ügy tényezőjeként Istennek szüksége volt erre a kicsi koporsóra. Olyan jelre volt szüksége, ami a ti szívetekhez a legközelebb áll, ami a legelevenebben érint és egyedül csak reátok tartozik. Mert azt akarja, hogy egyenesen hozzá érkezzetek meg. Irányt szándékozott szabni számotokra vele önmaga felé. A koporsók, a sírhantok úgy állanak utunk mentén, mint a vasút mentén a telefonpóznák és a jelzőlámpák. A megrendülések között vezet az igazi út.

Isten az Úr Jézus Krisztus keresztyét plántálta utunkba, hogy az egyetlen utat mutassa. Az ő halálát keresztybe állította földi életutunkban, hogy kikerülhetlenné tegye azt. Az ő szenvedését mutatja számunkra, hogy feljajduljunk és kikerüljük a katasztrófát, hogy belefogózzunk az ő kegyelmébe, hogy vele tartsunk mindaddig, amíg hazaérkezünk, ahol készen vár bennünket a hely.

Most megindulunk csendesen a temető felé. Ez a kis fejfa majd útbaigazít benneteket a Jézus keresztyéhez. Sejtelemben már otthon vagyunk, mint a vándor, aki a szülőföld templomának tornyát látja messziről fehérteni. Mindnyájan hazatartó utasok vagyunk ebben a világban. Mennyei Atyánk haza vár mindnyájunkat. Az ő szeretetébe! Az ő dicsőségébe! Ámen.

Emlékbeszéd

Bakcsy Gábor

Amiket atyáink beszélnek nekünk
(Elhangzott Csíkszentmártonban, 1994. aug. 28-án)

Alapige: Zsoltárok 78.1-4

Szólamként hangzik ez a mondat: történelmi időkben élünk. De mégis ki kell mondanunk, mert valamennyien tudjuk, érezzük, hogy igaz. Ez a mondat azonban csak keretmeghatározás. Vele nagyot és igazat mondunk, de még nem mondtuk el, hogy milyen történelmi időkben élünk, azaz nem minősítettük, nem fejtettük ki, amit ez a meghatározás magában foglal.

Ennek a történelmi időnek a minősítése, anélkül hogy kimerítenénk az összes ismerveit, az, hogy tragikus.

Tragikus benne a múlt, tragikus benne a jelen és a kilátástalanság, a bizonytalanság homályában tragikusnak látszik a jövő is.

Történelmi helyen állunk és élünk. Kötelez bennünket a múlt, mert örökösai vagyunk atyáinknak, akiktől nemcsak testünket örököltük, akiket nemcsak génjeinkben hordozunk, hanem lelkünkben, hitünkben és világnézetünkben is hordozzuk őket, mert tanításuk, szellemi-lelki örökségük láthatatlanul éppúgy épült velünk és bennünk, mint testi tulajdonságaik, amelyeket továbbadtak nekünk.

Nagyon nagy szükségünk van a múlt üzenetére. Amelyik nemzedék süketté, passzívává válik az elődök szavai és tettei iránt, az lényegében már el is vészett. A nemzedékek egymásba kapcsolódásának, folytonosságának alapfeltétele az, hogy figyeljünk az elődök tetteire és példáira. Ezt biblikus értelemben mondom, hiszen a két testamentum könyvei folyamatos üzenetet közvetítenek: a próféták és az apostolok üzenetét az utódok felé.

A mai ünnepet gyászünnepnek is nevezhetnénk, de ennek az emlékünneppnek éppen az a legjellegzetesebb vonása, hogy öröme és áldásra fordul életünkben, hogy megtermékenyítő erővé válik, hogy felemelő példa lesz, ami új küzdelemre, új áldozatra ösztönöz bennünket.

Ez a nap az emlékezés szomorú napja, de a felolvasott Igéből nyilvánvalóvá válik, hogy kötelességünk a nagy évfordulókon visszatekinteni a múltba, hogy Jézus Krisztusban jobban lássuk magunk és népünk jövőjét. Nemcsak kötelességünk ez a visszapillantás, hogy elmerengjünk a múlton, hanem nélkülözhetetlen is, hogy a múltból tanulva, a jót megtartva, vállaljuk a továbbadást, a tradíciót, hogy szép és nemes hagyományaink értelmében és világosságánál jobban lássuk mai és jövőendő feladatainkat.

A messzire hangzó, Istenhez hívó harangok érceiből nem is olyan régen halált osztogató fegyvereket és gyilkos golyókat öntöttek, most azonban szava emlékezésre, komolyságra és békére hív; emlékezésre szólít, népünk történelmének egyik legfájóbb sebére mutat, s egy olyan kort idéz, melyben megszámlálhatatlan hősi halált halt katonáról beszél az emlékezet.

Nem egyesek halottai ők, nem csak azoké, akik életükben sohasem vetik le az akkor felöltött gyászruhát, hanem minden magyaré, akiben ez a szent érzéseket és élő hitet megvető és tagadó kor még nem ölte ki teljesen a hősök tiszteletét.

De miként lehetne feledni? Tömegében is félelmetesen óriási ez a halottsereg. Együtt egy hatalmas halott férfinemzedéket képvisel. De ők nemcsak egy névtelen tömeget képeznek, hanem egyben óriási szellemi erőt is, mert haláluk mártíráldozat a haza szolgálatában. A hős, aki vérét adta a harctéren, hitte, hogy az nemcsak kötelessége a hazájáért, hanem hősi áldozat is. Ha csak a fegyelem vitte volna őket, ha csak zsoldos szolgálattal pénzért öltöztek volna fegyverbe, akkor az utókor nem ün-

nepelné őket, nem emelne emlékművet, kopjafát számukra, mert a harcos halála csak akkor magasztos az utókor szemében, ha az tiszta gondolat mártíráldozata volt. Ebben az esetben az utókor érzi, hogy hősi önfeláldozásunk milliók lelkét termékenyíti meg. És mivel ez a megszámlálhatatlan áldozat, amit rejtett módon beszél el nekünk a történelem, bizonyágtétel a mellett, hogy az emberi szabadság szent, hogy a haza drága és szent, ezért az utókor életének kútforrása a hősök emlékének megőrzésében és tiszteletében van.

A történelemben sokan írják be nevüket. De nagyon sokan a mások vérével. De a történelem lapjain csak azok az igazi hősök, akik saját áldozatuk árán kerültek be lapjaira. Elesett vértanúk, nevük azonban nem csak a történelem lapjairól ragyog felénk, hanem fel van írva minden igaz magyar lelkében és szívében.

Könyvek lapjaira könnyű felírni neveket vagy könnyű letörölni onnan eseményeket, de amelyek beíratnak a szívek hústábláira, azok örökre ott maradnak, kitörölhetetlenek és köteleznek.

Így tágul számunkra a látóhatár, és a láthatótól az örökkévalóság felé tágul emlékezésünk. Szép és nemes, amikor így vésődnek bele az ősök emlékei, példái az emberi szívekbe. De egyszer minden szív elporlik, minden emlékezet megfakul, csak Isten könyve, Isten atyai szíve és emlékezete örök. Hőseink és vértanúink nem csak a könyvek lapjain, nem csak az emberi szívek emlékezetében élnek, hanem valóságosan és örökké élnek Istennél.

Ami velük történt, Isten atyai végzése szerint történt. Az ő kezét kell meglátnunk a történelemben, amely arra kötelez az Ige szavai szerint, hogy „elmondjuk a jövő nemzedéknek is az úr hatalmát és csodáit, amelyeket cselekedett”.

Ők hősi halált haltak értünk, és ez gazdag örökség számunkra. Haláluk új élet lehetőségét kínálja az utókornak. Jézus Krisztus halála új életet jelentett a világ minden népei számára. Legyünk hálásak tehát az emlékezésben, és tekintsünk előre. Legyen ez az emlékűnnepély, ez az évforduló alkalom arra, hogy a történelmi nehézségeket átsegítő isteni kegyelemben még erősebben bízzunk, hogy atyáink hitéből és bátorságából mi is hitet, erőt és bátorságot merítsünk.

És ragyogjon fel előttünk a történelem-könyvébe beírt minden név fölött a legfényesebb név, a Jézus Krisztus neve, mely győzedelmesen hirdeti: Immánuel! Velünk az Isten. Ámen.

A király látogatása az új intézetben 1895. szeptember 12-én (Dunky fivérek fotója).

A lapot alapította: D. Dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Nagy László

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

 Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjában
nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Számítógépes szedés, tördelés: Török-Czirmay Ágnes